

Neo-Liberal İç Savaş ve Devrimci Direniş

19 Nisan 2009 Genel Seçimleri öncesinde Argasdi'nin 14. sayısında şöyle demiştik; "seçim sonrası hükümeti kesinlikle bir 'Neo-liberal İç Savaş Hükümeti' olacaktır. Bu hükümet, CTP tarafından belli bir noktaya getirilen neo-liberal saldırının genişletilmesi ve derinleştirilmesi ekseninde yürüyecektir. Bu hükümet, emek mücadelelerine, grevlere ve eylemlere karşı çok daha acımasız olacaktır. En ufak bir direniş eğilimini bastırmak konusunda tereddütsüz ve emeğin haklarına saldırı noktasında pervasız olacaktır. Doğanın talanını iştahla devam ettirecek bu hükümet, gerçek bir iç savaş hükümeti olacaktır."

Karpaz bölgesinde CTP'nin götürdüğü elektrik hattından sonra büyümekte olan ekolojik talan, CTP tarafından yürürlüğe konulan neo-liberal yasaların UBP tarafından derinleştirilmesi, neredeyse her eylemde görülen polis şiddeti, tutuklamalar ve davalar bizi haklı çıkarıyor. CTP tarafından 2009 sonrasında işe girenler için 60 yapılan emeklilik yaşı UBP tarafından mevcut çalışanları da kapsayacak şekilde yaygınlaştırılıyor.

CTP tarafından önerilen eşel-mobil sisteminin geriletilmesi UBP tarafından gerçekleştirildi bile. CTP tarafından gündeme getirilen Göç Yasası UBP'nin başının tacı... CTP tarafından savunulan ek mesai ödeneğinin geriletilerek angarya çalışmanın dayatılması UBP tarafından uygulandı. Emeklilerden vergi alınması, mevcut çalışanların maaşlarının düşürülmesi, TC'li göçmen işçilerin ihtiyat sandığı hakkının gasp edilmesi, yaz mesaisinin kaldırılması ve toplu sözleşme yolu ile hak ilerletmenin imkansız hale getirilmesi uygulamalarının tamamı sermayenin emeğe yönelik top yekun saldırısının sadece ufak başlıkları. Bunların ardından çok daha fazlasının geleceği, hükümette CTP'nin mi, UBP'nin mi yoksa TDP'nin mi olduğunun hiç fark etmediği, devrimciler için gün gibi açık gerçeklerdir.

Ülkemizde emeğe karşı CTP'den önceleri başlayan, şimdilerde de UBP eli ile devam eden saldırı, dünyadaki genel sermaye saldırısının bir parçasından ibarettir. Demek ki devrimcilerin yürüttüğü direniş de, enternasyonal direnişin bir parçasıdır. Oysa daha 3 yıl önce neo-liberal politikalarına direnen sendikaların yönetimlerini kendi kontrolüne almak üzere operasyonlar düzenleyen CTP'nin "yeni solcu" kurmayları, şimdi özeleştirisiz bir yenilenme iddiası ile karşımıza çıkmaktadırlar. Böylece, sermaye hem UBP'nin yürütmekte olduğu politikalarla cepheden hem de CTP'nin yarattığı kafa karışıklığı ile cephe gerisinden saldırıyor. Bu yüzdendir ki, hem UBP tarafından daha baskıcı bir şekilde uygulanan neo-liberal politikalara karşı kararlılıkla direnmeli hem de daha düne kadar sökülüp atılmak üzere olduğu emek cephesine tekrardan sızan CTP işbirlikçiliğine karşı mücadele etmeliyiz.

Her 4-5 yılda unutmaya ve unutturma politikaları ile tekrardan hükümete gelmeye çalışan sözde sol partilerin gerçek yüzlerinin her platformda deşifre edilmesi şimdi devrimci bir görevdir. 1990'ların ilk yarısında kurulan CTP'li hükümetler, 1990'ların ikinci yarısında TKP'li (şimdinin TDP'si) hükümetlere dönüşmüştü. Bugün karşısında coplara, biber gazlarına,

tutuklamalara ve davalara rağmen direndiğimiz uygulamalar için o zamanın TKP (TDP) başkanı "bu acı ilaçtır içeceksiniz" diyordu. Ama acı ilacı içen kendileri oldu ve partileri kapanmaktan beter oldu. Böylece TDP (TKP) yerini CTP'ye bıraktı. CTP'nin başına gelenler ve bugünkü sözde muhalefetleri ise herkesin malumu. Şimdi yeniden TDP'li bir hükümet konuşuluyor. Ta ki CTP yeniden hükümete ısındırılana kadar. Bu tahtravalli oyunundan bıkan Kıbrıslı Türk halkının, devrimci bir dinamige sahip olması hem UBP-DP-ÖRP gibi şöven neo-liberal hem de CTP-TDP gibi sol liberal partilere karşı eş zamanlı yürütülecek mücadele ile mümkün olacaktır. TDP'nin oportünist yönetimine karşı kendi gençlik kollarından yükselen onurlu ses ise, partiye bağımlı gençlik hareketinin yanlışlığının görülmesi ve bağımsız bir yapılanma haline dönüşmesi ile gerçek anlamını bulabilir. Gene de TDP gençliğinin itiraz edebilme erdemine sahip olması ile papağan gibi ağabeylerini tekrar eden CTP gençliğinden farklı duruşunun da hakkı verilmelidir.

Neo-liberal iç savaş saldırısının yarattığı çetin koşullara rağmen Baraka'nın sağlam yürüyüşü biraz daha ivme alıyor. Argasdi'nin 20. sayısına yönelik hazırlıklarımız için son üç aya baktığımızda, devrimcilerin kendi gündemleri ile halkın gündemini yan yana getirebilen bir çizgiyi yakalamakta olduklarını görüyoruz. KGP tarafından düzenlenen Kıbrıs'ta Sivil Toplum ve Sol" başlıklı seminerde, "Ekoloji", "Toplumsal Cinsiyet" ve "Sendikalar" başlıklarında ortaya koyduğumuz teorik ve pratik tavır; neredeyse tüm gençlik kesimlerinden çok yaygın bir onay olarak,

fikirlerimizin meşruluk zemininin yaygınlaştığına işaret etti. 2003 yılında kendi içimizde yaşadığımız bunalımlar sırasında yüksekte tutmakta zorlandığımız bayrağımız, şimdi yaygın bir onay bulmakta.

Örgütsel bir fetişizme saplanmadan ortak işlere imza atmaktaki maharetimiz her gün biraz daha gelişiyor. Anti-militarist Barış Harekatı zemininde örülen "Evine Dön Ayşe" konseri tüm baskılara ve sözde sol partilerin (TDP-CTP) yokluğuna rağmen 400'den fazla gencin bulunduğu radikal bir protesto alanı oldu. Bir zamanlar bizlere "marjinal" sıfatını takanlar, polis barikatlarında şov amaçlı çıkışlarla içi boşaltılmış kararlılık gösterilerinde bulunurken, KKTC rejiminin mahkemelerinde teslimiyetçi tavırlarını tekrarlayıp "polis aracına zarar verdiklerini" kabul edip dizleri titreyerek 1200 TL ödeyip evlerine koşuyorlar. Barakacı devrimciler ise mahkemeye "hiç bir iddianızı kabul etmiyoruz, teklim ettiğiniz parayı ödemiyoruz, yargılanmaya da hapse girmeye de hazırız" diyerek gerçek kararlılığın nasıl bir şey olduğunu bir kez daha gösteriyorlar. Oysa kendi halkına yalan söylemekte uzmanlaşmış sözde sol, başlattığı imza kampanyasının sonunu getirmekten aciz, "savcılığa teslim edeceğim" diyerek topladığı imzaları yatağının altında saklamaya devam ediyor.

Baraka, 2009 yılında başlattığı ve halkın para vermeden denize girme hakkına vurgu yapan "Beleş Deniz" eylemlerini bu yıl da devam ettirdi. Afrika Gazetes'i'nin tüm eleştiri kabul etmeyen, hakaretimiz tutumuna rağmen, mafya tehditlerine karşı yanında olarak toplumsal mücadeleyi kişiselleştirmeyeceğini gösterdi. Bu yıl beşincisi düzenlenen yaz kampımıza katılımın yüksekliği ve 1 Eylül'de en kitlesel, en coşkulu kortej olarak alana girişimiz geniş kitlelerle buluşmak yolunda uzun mesafeler kaydettiğimiz göstergesidir. Şimdi yeni bir üretim dönemine başlarken, hemen tüm faaliyet gruplarımız coşku ile çalışıyor. Sol Anahtarı 2011 yazında çıkaracağı yeni albümünün çalışmalarına başladı. BTE 2011 baharında sergileyeceği yeni oyunun heyecanı ile civil civil. Soluk Müzik Topluluğu birçok yeni elemanın katılımıyla büyüdü. En eski faaliyetimiz İzle-Tartış kesintisiz bir şekilde yoluna devam ediyor. Bir zamanlar en tenha etkinliğimiz olan Okuma-Tartışma grubumuz bile diğer etkinliklerimizle yarışıyor. Ekim ayı diğer emek dostu örgütlerle birlikte İşçi Filmleri Festivali'ni 3. kez ülkemize taşıdığımız ay oluyor. Devrimciler sermayenin neo-liberal iç savaş saldırısına emekten ve halktan yana tok bir devrimci direniş örgütleyebilme bilinç, beceri ve deneyimini coşkuyla biriktiriyor. ☒

SAHİBİ

Baraka

"BAŞKA BİR KÜLTÜR MÜMKÜN"

Mahmut Paşa Sokak No:41 Lefkoşa
0392 228 08 18
argasdi@baraka.cc
www.baraka.cc
Baskı: Selva Offset Ltd. 2335997

Hammaliye Kurulu:
Münür Rahvancıoğlu,
Besim Baysal, Şifa Alçıcıoğlu
Grafik Tasarım: Ömer Tatlısu
Ön Kapak Tasarım: Burçin Pehlivan

Argasdi, ehilleştirilemeyen bir ottur. Susuz, güneşsiz de kalsa, bıkmadan usanmadan, başkalarını bıktırmak pahasına inatla bitiveren bir ot!

Argasdi, Baraka Kültür Merkezi'nin kolektif olarak oluşturduğu değerleri çerçevesinde, toplumu, dünyayı, politikayı, sanatı ve kültürü kavrayışını okurlarıyla paylaşmak ve tartışmak için bir ifade aracıdır. Açık söylemek gerekirse -ki gerekir- yazarları, çizerleri ve muhabirleri tarafından. Eşitlikçi, özgürlükçü, cinsiyetçilikten ve milliyetçilikten uzak, ekolojist, anti-kapitalist taraftan yazarlar, çizerler.

Argasdi, yazarları ve okurları tarafından yaşatılmayı ilke edinir, reklam almaz.

Okurlarının eleştirisi ve katkılarını tartışmaya, kendini ve okurlarını daha iyiyeye, daha güzale doğru evriltmeye açıktır. Hatta buna bayılır...

Argasdi'de yer alan görüşler, sadece yazarına değil Baraka Kültür Merkezi'ne de mal edilebilir.

MUHALEFETTEKİ "YENİ SOL"UN MACERALARI

Aziz Güven
azizgven@yahoo.com

Son genel seçimlerde UBP'nin yeniden iktidara gelmesi ve CTP'nin muhalefete düşmesinden bugüne kadar geçen bir buçuk yıllık zaman zarfında ülkedeki "yüksek siyaset" tamamen dibe vurmuştur. UBP bildik icraatları ile iktidar koltuğunda oturmakta, CTP ise sol içerisinde hegemonya kurmaya ve muhalefette "iktidar" olmaya çalışmaktadır. Hükümet ettiği dönem içerisinde neo-liberal politikaların uygulayıcısı olan CTP, halk tarafından yükselen muhalefet neticesinde ciddi anlamda sarsılmış, emek düşmanı uygulamalar ile halka yaptığı ihanetin bedelini ağır bir şekilde ödemiştir. Her ne kadar CTP bürokratlarınca "göç yasasını geçirmek istemedikleri için erken seçim kararı aldık"ları dillendiriliyorsa da bilinmelidir ki CTP'nin bu söylemi tamamen samimiyetsizdir. Yeniden seçilmeleri halinde bu yasayı meclisten geçirmeyeceklerine dair hiçbir söylemi olmayan CTP'nin bu samimiyetsizliği iktidar dönemindeki sermaye yanlısı politikaları, halk düşmanı icraatları ile ve CTP'yi kendinden gören halka ihanetiyle halkın zihnine kazınmıştır. Cumhurbaşkanlığı seçiminin de kaybı ile aleyhine oluşan siyasi yenilgi atmosferi içerisinde CTP, yeni çıkış yolları arama ve yeniden yapılanma içerisine girmiştir. Hükümet icraatları ile soldan ve soldaki yapılardan uzaklaşmış olmasına rağmen hiçbir özelleştirme vermeden sol ile yeniden yakınlık kurmaya ve kendini halka "sol" olarak sunmaya çalışmaktadır. CTP yukarıda bahsedilen yeniden yapılanma adına yeni kavramlar ortaya atmaktadır. Partinin ileriye dönük fikirlerini tanımladığı "yeni sol" kavramı ile toplumsal muhalefet içerisinde hegemonya kurmaya çalışmaktadır. Dünya'da da bazı ülkelerde uygulanmaya çalışılan "yeni sol" kavramı bugün devrimci amacının dışına çıkarak tamamen liberalizme kaymıştır. CTP ise geçmişin yanlışlarından ders çıkarmayarak, özelleştirme yapılmayarak "yeni sol" kavramını, sistem içerisinde kavrayıp sistemi aşma kaygısı gütmeyen liberal ekonomik kaygılarla biçimlendirmekte, solu bu şekilde yeniden tanımlayarak kavramın altını boşaltmaktadır. CTP'nin "yeni sol"u, halkın içerisinde değil tamamen parti içerisinde çıkmıştır. Bu kavramla amaçlanan şey ise gençlik içerisinde sempati ve popülerlik kazanmak ve muhalefetteki hegemonyasını güçlendirmektir. CTP'nin teorik anlamda güttüğü bu kaygılar pratik hayatta da yansımaları kısa zamanda bulmuştur. Gerek

özelleştirme sürecinde yaşanan eylemliliklerde, gerek davalar sürecinde gerekse 1 Eylül ve toplumsal varoluş mitinglerinde toplumsal muhalefeti kontrol altına alma güdüsü kendini açıkça göstermiştir. Bu konular üzerinde kısaca hatırlatma yapmakta fayda var. CTP ve UBP hükümetlerine karşı gerçekleştirilen toplumsal varoluş mitinglerinde solun diğer kesimleri tarafından bir radikalleşme dalgası oluşmuş, muhalefete düştükten sonra ise CTP'nin ilk etapta bu dalgaın gerisinde kalması parti içinde rahatsızlığa sebep olmuştur. Önceleri "marjinal" ve "maceracılık" olarak adlandırdıkları barikat delme girişimini son eylemde gençliği ile kendisi gerçekleştirmeye girişmiş, bu şekilde kitleyi domine etmeyi hedefleyerek yeniden "kahraman" olmaya çalışmıştır. CTP'nin bu "kahramanlık" girişimi ile

amaçladığı şey radikalizme yaklaşma ve hatta yükselmekte olan bu radikalizmi kendine mal etme olsa da söz konusu girişimin halk üzerinde hiç bir etkileyciliği olmamış, deyim yerindeyse bu girişim tutmamıştır.

CTP'nin hegemonya kurmaya çalıştığı bir diğer toplumsal alan ise özelleştirme süreci ve bu süreçte yaşanan eylemlilikler olmuştur. Kendi hükümeti dönemindeki özelleştirme icraatlarının özelleştirme vermeyen ve hatta bu icraatları halka unutturmaya çalışan CTP, programından özelleştirmeyi çıkarmamış, "yeni sol" kavramı içinde de özelleştirme söylemine devam ederek tamamen samimiyetsiz bir şekilde özelleştirme karşıtı mücadelenin içine dahil olmaya çalışmıştır. Bunun yanında, Göç Yasası'na karşı verilen mücadeleyi parlamenter mücadeleden ibaret gören revizyonist-reformist CTP zihniyeti ve onun güdümündeki sendikalar davalar sürecindeki her aşamayı "sürünme" olarak tanımlamış, bu mücadeleyi yasaya karşı verilen mücadeleden ayırmayan, mücadelenin bir parçası olarak kurgulayan devrimci anlayışa karşı bir noktada tavır göstermiştir. Bu süreçte yaptıkları hiçbir tespitinde haklı çıkmayan bu yapılar, son celsede egemenler tarafından, "kasti hasar" davasındaki miktarın ödenmesi karşılığında davaların geri çekileceği

"cazip" teklifine hemen atlamıştır. Ve sonuç olarak sendikaların göstermiş olduğu bu işbirliği neticesinde 23 Kasım eylemi ile ilgili açılan dava geri çekilmiştir. CTP'nin toplumsal muhalefet içerisinde kurmaya çalıştığı hegemonyanın en güncel örneği olarak 1 Eylül Barış mücadelesini söyleyebiliriz. Geçmişe bakıldığında CTP döneminde kapalı salon toplantıları ile anlamsızlaştırılan 1 Eylül geleneği ilk olarak Baraka Kültür Merkezi, bir sonraki yıl YKP ve daha sonraki yıllarda öğretmen sendikalarının da katılımı ile sokağa taşınarak CTP'siz ve CTP'ye rağmen sürdürülmeye ve sahiplenilmeye devam edilmiştir. Geçtiğimiz ay gerçekleştirilen 1 Eylül ise, sol içinde yeniden hegemonya kurmaya çalışan ve halka kendini ispatlama yolunda ilerleyen CTP'nin, CTP'li

sendikalar ve PEO ile birlikte bütün işi kotarmak istemesi ve gelenekçi Sovyet mantığındaki dayatmacı tarzları ile organize edilmeye çalışılmıştır. Son 1 Eylül, iki halkın daha kitlesel katılımı ve dayanışması anlamında önemliydi kuşkusuz ancak CTP'nin sendikalar vasıtası ile 1 Eylül'leri egemenliği altına alma isteği bu etkinliğin anti-demokratik ve dayatmacı organizasyon sürecinde de kendini göstermiş, bu tutum da ne yazık ki 1 Eylül'ü olumsuz etkilemiştir. Sonuç olarak, muhalefete düştükten sonra ağız değiştirip kendisini "ilerici", "devrimci" ve "sosyalist"

olarak tanımlayan, "yeni sol" gibi parti icadı kavramlar ortaya atarak muhalefetin gözünü boyamaya çalışan CTP, Kıbrıslı Türk halkının devrimci, ilerici ve sosyalist partisi olamaz. 40. yılını dolduran bu yapı, geçmişin hantallaşmış bürokratik parti mekanizmasıyla yoluna devam ediyor. Devrimci bir programa sahip olmayan CTP, her ne kadar da "yeni sol" gibi kavramlarla gençler arasında bir sempati, bir heyecan yaratmaya çalışıyor olsa da hem tarihsel olarak (Sovyet geleneği) hem de güncel olarak (liberalizm savunusu) yeni hayal kırıklıklarına gebedir. Bugün Kıbrıs'ın kuzeyindeki devrimci ve ilerici yapılara düşen görev, Kıbrıs halklarının kardeşleşmesi ve adanın yeniden birleştirilmesi mücadelesinde emperyalizme ve adanın kuzeyindeki kurumlarına, işbirlikçi faşist UBP'ye karşı mücadele vermektir. Bunun yanında da solculuğu söylemde "solculuk" olan, hükümette neo-liberal muhalefette sol liberal olan CTP ve onun uzantısı konumundaki yapıların sol muhalefet içerisindeki hegemonya kurma amaçlarına karşı da dikkatli olunmalı ve anti-kapitalist devrimci siyasetten asla taviz verilmeden bu bağlamda da mücadele edilmelidir. Kısaca mücadele bir yandan egemenlere karşı diğer yandan da muhalefet içerisindeki liberal sapmalara karşı kendisini şekillendirmelidir. ☒

Memleketin
AAVcisi

Hazırlayan:
Mettef Refikoglu

KTHY TARİH OLDU

Yıllardır yapılan "çalışmalarla" içi boşaltılan KTHY en sonunda "başarılı bir şekilde" bitirildi. Uzun zamandır devam eden özelleştirme çalışmalarında sona gelindi. Bugün hala kimsenin net bir açıklama yapamadığı konu ile ilgili gelişmeler bazı çalışanların işten durdurulması ile başladı. Daha sonra maaş ödemelerindeki gecikmelerle devam eden süreç maaşların düşürüleceği tehdidi ile devam etti. İlk günlerde KTHY ismini koruyarak belli bir süreliğine devredileceği iddia edilen kurumun, önce Pegasus, daha sonra Atlas Jet bugünlerde de THY ile adı anılmaktadır. Yüzlerce çalışanın geleceği belli olmayan kurum ile ilgili

egemenler arasında bazı çıkar çatışmaları olduğu açıktır. İhale kutusuna zarf atılmasına rağmen

HAVAYOLU KRİZİ SÜRÜYOR...

ÇEMBERLERE "ÇAĞDAŞ" GÖRÜNÜM

Yerel seçim telaşı ile yapılan çalışmalardan biri de Lefkoşa çemberlerinin "güzelleştirilmesi" oldu. Genellikle sanatçılarımızın eserlerini barındıran çemberler, büyük ihtimalle sanatçıların görüşleri alınmadan (herhalde hiç bir sanatçı eserinin badana boyası ile boyanmasına razı olmaz) tek tip beyaza boyandı ve bu seçim döneminde övünç kaynağı olarak bahsedildi. Seçim dönemi yapılan çalışmalardan bir diğeri ise yıllanmış ağaçların "budanma" maksadı ile katledilmesi oldu. Ayrıca Lefkoşa Belediyesi'nde onlarca personel varken, başkan eşinin bu çalışmalarda karar merci olması olaya başka bir boyut kazandırdı.

TERMİNAL YERİNE KÜLLİYE

Lefkoşa'daki otobüs terminalinin kaldırılarak yerine külliye yapılması için çalışmalar sürmektedir. Yeni otobüs terminalinin tam olarak nereye taşınacağı bilinmemektedir. Mevcut ulaşım sisteminde en iyi çalışan toplu taşıma şehirler arasındadır. Terminalin de şehrin dışına taşınması ile otobüsleri kullanan insanların Lefkoşa'ya ulaşmak için tekrardan bir toplu taşımaya gereksinimleri olacak ve bu ulaşımı daha da güçleştirecektir. Külliye projesi halkın, bölge esnafının ve duyarlı örgütlerin tepkisini çekmektedir. Mevcut camiler çok az katılımı faaliyetlerine devam ederken her fırsatta cami projelerinin ülkeye dayatılması bilinçli asimilasyon politikalarıdır. Şu anda ülkedeki hiçbir cami dolulukta dolayı şikayet almamakta ve yeni cami veya camilere ihtiyaç duyulmamaktadır. Ülkenin toplu taşımacılığa ihtiyacı varken, bunun tam tersi yönde, toplu taşımacılığı da yok edilmesi yönünde çalışmalar yapılmaktadır. Külliye için harcanacak para, zaman ve mekanlar ülkenin gerçek gereksinimleri için kullanılmalıdır.

VİZESİZ İZİNSİZ YAPILAŞMANIN ÖNÜ AÇILIYOR

Lefkoşa Belediye Başkanlığı, Mimar ve Mühendis Odaları Birliği'nin bilgisi ve onayına gerek kalmadan yapılaşmaya izin verilmesi amacıyla, Belediye Meclisi'ne önerge sundu. Ülkedeki yasalara göre yapılacak olan bir yapı öncesi KTMMOB'den proje vizesi alınma zorunluluğu var. Lefkoşa Belediye Başkanı vize uygulamasının topluma faydası olmadığını iddia edip vizeleri tanımayacağını söyledi ve yakında Şehir Planlama Dairesi'nden alınan planlama onayı uygulamasını da kaldıracağını ifade etti. Göreve geldiği günden itibaren kabadayı edası ile çalışmalarını sürdüren belediye başkanı, zaten mevcut birçok yasa ve kurala uymadan çalışmalar yaparken bir de bu uygulamaların kalkması onun hareket kabiliyetini artıracaktır. Çok yakında çocuk parkı ortasından geçen bir uçak pisti, ya da evimizin etrafında seksen katlı gökdelenlerle uyanmamız hiç de abartı olmayacak...

GREV-EYLEM-TUTUKLAMA

Memleketimiz yine bol grevli, eylemli ve tutuklamalı bir üç ayı geride bıraktı. Tutuklanma anına kadar "cesur yürek" kesilen sendikacılar tutuklanma anından itibaren maalesef "bissi kedi" kesildiler. Bu yıl yapılan ilk tutuklamalardan sonra Baraka'yı polisle pazarlık yapmadığı için suçlayanlar, mahkeme sürecinde de savcılık ile pazarlık yapmadığı için suçladılar. Mahkemede savcılığın yaptığı rüşvet niteliğindeki öneriyi sadece Baraka kabul etmedi. Madem tutuklandıktan sonra içerde kalmak külfet sayılıp polisle pazarlık yapılacak, madem mahkemeye gitmeye üşenip savcı ile pazarlık yapılacak, en baştaki "cesur yürekliliğin" anlamı ne? Egemenlere karşı verilecek mücadeleyi n samimi olması halkın gözündeki inandırıcılığı imızı da arttıracaktır.

Besim Baysal
besimbaysal@lycos.com

Pile Ya Da Pyla

Milliyetçilik, dünyanın başına Fransız Devrimi'nden yani 1789 tarihinden sonra illet olmuştur. Özellikle Avrupa'da çok uluslu yani çeşitli kültürlerden gelen toplumların yaşadığı imparatorlukların yok olması bu fikrin yayılması ile gerçekleşmiştir. Yani Avusturya-Macaristan İmparatorluğu ile Osmanlı İmparatorluğu'nun sonunu hazırlayan çatışmalar, milliyetçiliğin Avrupa topraklarında yayılması ile ortaya çıkmıştır. Fransız Devrimi ile yayılan eşitlik, özgürlük ve kardeşlik gibi ilerici fikirler bir taraftan krallık ve imparatorlukların sonunu hazırlayıp bugünkü anlamda burjuva demokrasilerinin temellerini atarken diğer taraftan da çok kültürlülüğü ve özellikle Balkanlar ve Doğu Avrupa'da yıllarca süren savaşlar, göçler ve bugün dahi devam eden düşmanlıklar yaratmıştır. Osmanlı İmparatorluğu sınırları içinde yaşayan birçok halk; devletin özellikle Ortodoks, Müslüman ve Musevi inanışlarına olan eşit yaklaşımından dolayı ortak yerleşim yerlerinde kavgasız gürültüsüz yaşıyorlardı. Bu birlikteliğin sonu milliyetçiliğin toplumları etkisi altına alması ile yani savaş, kan, gözyaşı ve göçlerle geldi.

Ünlü tarihçi Eric Hobsbawn, Milletler ve Milliyetçilik kitabının girişinde şöyle yazar: "Nükleer bir savaştan sonraki günlerden birinde, galaksiler arası bir tarihçinin, kendi galaksisindeki alıcıların kaydettikleri uzaktaki küçük felaketin nedenini araştırmak üzere artık ölü durumdaki bu gezegene ayak bastığını düşünün. Bu tarihçi gelişkin nükleer silah teknolojisinin eşyalardan ziyade insanları yokedecek biçimde tasarlanması nedeniyle korunmuş bulunan gezegen kütüphaneleriyle arşivlerine başvursun. Gözlemcimiz, bir süre inceleme yaptıktan sonra, yeryüzü gezegenindeki insanın tarihinin son iki yüzyılının, "millet" terimini ve bu terimden türetilen sözcükleri anlamadan kavrayamayacağı sonucunu çıkaracaktır. "Millet" terimi insanların ilişkilerinin önemli bir bölümünü anlatır görünmektedir. Ama, tam olarak neyi?"

Kıbrıs'ta 1960 nüfus sayımında görülen toplamda 120 kadar karma yani farklı kültürel kimliklerden gelen Kıbrıslıların yaşadığı yerleşim yeri vardır. Bu rakam 1955-58 İngiliz idaresi döneminde

yaşanılan gerilimden ve köylerin ve mahallelerin ayrışmasından sonra tespit edilen rakamdır. Yani Kıbrıslılar, hangi dili konuşursa ve hangi dinden olursa olsun 1960'da birlikte yaşamakta hala ısrarcıydı. Ne 1958'de kurulan TMT ne de onun öncülü EOKA Kıbrıslı Türklerle Kıbrıslı Elenleri tam anlamı ile ayırmayı başaramamıştı. Emperyalist planlar Ortadoğu ve Kıbrıs'ı çepeçevre sarmalayarak TMT ve EOKA'nın komünizm karşıtı mücadelelerine yüksek miktarda para kaynağı sağladı. Örgütlerin silah, para ve Kıbrıs Cumhuriyeti içinde de mevki sahibi olmaları 1963'te yeni bir çatışmanın

askeri bölgeler 1960'dan önce yani İngiliz Sömürge İdaresi döneminde oluşturulmuş askeri bölgelerdi. Ve İngiltere bu bölgeleri, Ağrotur ve Dikelya'yı uluslararası anlaşmalarla Birleşik Krallık toprağı olarak onaylattı. Ağrotur toprakları içinde Ağrotur ya da Akrotiri yerleşim yeri vardır. Ancak üslerin etkisi altında bulunan köyler de mevcuttur, bunlar; Piskobu (Yalova), Paramal (Çayönü), Çerkez, Asomato (Gözügüzel), Erimi, Trahoni (Kayakale) ve Kolossi (Yunus) köyleridir. Diğer taraftan Dikelya askeri üs toprakları içinde kalan köyler de var; Pergama, Ormidya, Xyloimvu, Xylofagu ve en önemlisi de Pile.

1958'de köylerimizin adları değişti. 1963'te göçmen olduk. 1968'den sonra geri dönmeyi düşünürken, bu kez 1974 olayları patladı, ülkemiz ikiye bölündü ve göçmenlik tekrardan mecburiyetimiz oldu. Geldiğimiz yere yeniden bir isim verdiler. Amaç "gavurcağı" Türkçe yapmak olduğu için gerçek isimler yerine edildi. Doğduğumuz yerlerin gerçek ismi yerine sonradan ona uygun görülen isim göç ettiğimiz toprakların da ismi haline getirildi, tabelalara yeni isimler yazıldı. Şimdi Kıbrıs'ta iki Tatlısu, iki Geçitkale, iki Alaniçi, iki Mutluyaka, iki Mormenekşe... Şimdi Kıbrıs'ta iki Mari, iki Köfünye, iki Glavya, iki Muttayaka, iki Dromolakşa... Geçmişimizdeki tarihsizleştirme çalışmalarını bilmeden bu çelişkinin içinden çıkmak da mümkün görünmüyor.

temellerini atmıştır. 1958'de Kıbrıs'ın merkezi yerleşim yerleri ve Lefkoşa'da mahalleler bölünmüştü ancak köylere ulaşamayan bir milliyetçilik mevcuttu. 1963 Lefkoşa'da başlamasına rağmen kısa sürede tüm köylere ulaştı. Hemen hemen tüm karma köylerdeki Kıbrıslı Türkler, TMT'nin emri ile ve tehditlerle göç ettirildi. Göç ettirilemeyen tek köy Pile'dir. Pile bugün de karma bir köy olarak varlığını sürdürmektedir.

1960'da Kıbrıs Cumhuriyeti'nin ilanı ile son İngiliz Sömürge Valisi Sir Hugh Foot adayı terketti. Ancak İngiltere adayı hiçbir zaman terketmeyeceği anlamı taşıyan ve Ağrotur ve Dikelya'da askeri üs bulundurabileceği şekilde Cumhuriyet'in kuruluş anlaşmaları olan Zürih ve Londra Anlaşmaları'nda egemen üsler belirledi. Bu üsler 254 kilometrekarelik arazi (98 milkare) üzerine kurulmuştur. Bu miktar adanın % 2.4'üne tekabül etmektedir. İngiltere ordusunda çalışan 10 bin askeri ve sivil personel ile ailelerini aynı zamanda her çeşit askeri mühimmat ile nükleer ve kimyasal silahları barındırmaktadırlar. Bununla beraber İngiltere'deki istihbarat merkezleri ile de çalışan haberleşme ve dinleme istasyonları mevcuttur. Aslında bu

Pile, ülkemizde Kıbrıslı Elenlerin ve Kıbrıslı Türklerin yüzyıllardan günümüze karma olarak yaşadıkları tek köydür ve Larnaka kazasına bağlıdır. Köyün İngiliz üs bölgesinde kalması TMT tarafından yapılan köylerin boşaltılması emirlerinin bu bölgede yaşanmamasının nedenidir. 1960 Nüfus Sayımı'nda Pile'de 343 Kıbrıslı Türk ve 618 Kıbrıslı Elen yaşamaktaydı. 1974'de Türkiye ordusunun "anlı şanlı kahramanca" yürüyüşü Dikelya askeri üssünün sınırında son bulduktan sonra Pile'ye geçişler hala kontrol noktalarından gerçekleşmektedir. Köyün büyük bir kısmı da Birleşmiş Milletler'in kontrolündeki ara bölgede kalmıştır. Gerçekte kontrolü SBA denilen üs polisi yapmaktadır. Ancak bu güçler köyün içişlerine karışmamaktadırlar. Pileli

Kıbrıslı Türkler kuzeydeki rejime bağlı olarak seçimlere gitmekte yerel anlamda da muhtarlarını seçmektedirler. Kıbrıslı Elen nüfus da "resmi" Kıbrıs Cumhuriyeti'nin seçimlerine katılmaktadır ve genelde her iki toplumda da milliyetçi eğilimler dikkate değer şekilde güçlü görünmektedir. Pile'de; kuzeyde oluşturulan rejimin 1996 yılında gerçekleştirdiği sayımda 450 Kıbrıslı Türk, yine aynı tarihlerde 1996 yılında "resmi" Kıbrıs Cumhuriyeti'nin yaptığı sayımda ise 722 Kıbrıslı Elen yaşıyordu. 3 kilise ve bir cami bulunan Pile'de, her iki toplumun ayrı ayrı okulları vardır. Kahvehaneler ve spor kulüpleri ayrı ayrıdır. Ayrılıkçılığın ve milliyetçiliğin son yarım asırda köy içinde oluşturduğu bu ayrılmalara rağmen Pileliler birbirlerinin düğünlerine gitmektedirler. Dini günlerde ve hatta milli günlerde herkes birbirine olan saygısını korumaktadır. Dönem dönem yaşanan ya da yaşatılan gerilimlere rağmen her ne isterse olsun Pile tarihsel anlamda iki halkın yanyana ve içiçe yaşayabileceğinin göstergesi bir hoşgörü modelidir. Pile varolduğu da milliyetçilerin söylemlerine en güzel cevabı vermeye devam edecektir. ☒

Kıbrıs Sorunu

Emeğin ve halkın haklarına yönelik neo-liberal saldırı dalgasının her geçen gün şiddetlendiği koşullarda, Argasdi; dosya konusu olarak Kıbrıs sorununu seçti. Böylesi bir başlığı gündemimize almamızın birkaç nedeni var. Kuşkusuz bunlardan en önemlisi 2011'e doğru ilerleyen süreçte, devam eden görüşmelerin de etkisi ile Kıbrıs sorununun daha fazla konuşulacağına yönelik tahminimizdir. Böylece Baraka'nın daha önceleri çeşitli vesilelerle ifade ettiği görüşleri dosyamız aracılığı ile daha bütünlüklü bir şekilde sizlerle paylaşmak istiyoruz.

Açıktır ki, Kıbrıs sorununun müzmin çözümsüzlük süreci neo-liberal saldırıyı önemsiz göstermek için ikili şekilde

kullanılmaktadır. Bir yandan "emek cephesinin hakları bakımından yaşanan olumsuzluklar Kıbrıs sorunu nedeniyle ve Kıbrıs'a özgü birer anomalidir. Bu yüzden önümüzdeki düşman neo-liberalizm değil Kıbrıs sorununun çözümsüzlüğüdür" şeklindeki yanlış görüşün hegemonyasını yıkmak gerekiyor. Diğer yandan bu görüşün tersiymiş gibi görünen ama aslında aynisi olan "neo-liberal politikalara karşı kalıcı kazanımların elde edilebilmesinin yegane yolu Kıbrıs sorunu çözmektir. Bu yüzden sınıfsal mücadele ancak Kıbrıs'ta ulusal sorunun çözülmesinden sonra gündeme getirilmelidir" şeklindeki yanlış görüşü de çürütmek gerekiyor.

Günümüzde birçok emek örgütü bu iki

yanlış görüş nedeniyle sadece Kıbrıs sorununa odaklanmaktadır. Oysa Kıbrıs sorununun oluşumunda da devamlılığında da uluslararası emperyalist sistemin ihtiyaçları temel bir rol oynamaktadır. Bu durumda emperyalizmin IV. Bunalım Döneminin temel saldırı biçimi olan neo-liberalizme karşı mücadele edilmeden Kıbrıs sorununun çözümü yolunda mesafe kaydetmek mümkün değildir. Argasdi olarak sermayenin küresel saldırı biçimi olan neo-liberal politikalara karşı mücadelenin, Kıbrıs halklarının söz-yetki-karar-iktidar mücadelesi demek olan Kıbrıs sorununda temel mücadele eksenini olduğunu bir kez daha vurguluyoruz.

Barış! Daha iyi ne olsun ki? Eskileri unutup yeni yollara gitmeliyiz. Ben her zaman pozitif bakarım. Umarım barış olur ve bu iş çözülür. Çözüm Rumlar için de Türkler için de Ermeniler için de en iyisi olacaktır. Ama çözümün karşısında fanatikler var. Ne iyi ise, Kıbrıs için o olsun.

Apraham Yacoubian / Anahtarıcı – 57 – Kıbrıslı Ermeni

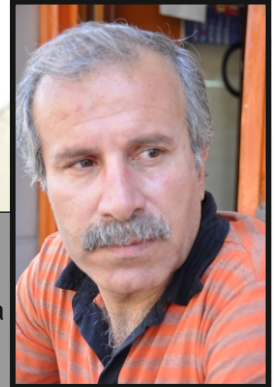
Rum ve Türkler 1571'den 2010'a kadar olan tarihi resmi tarihin dışında, gerçekten anlatırlarsa o zaman çözülebilir. Eski kuşaklar bu işi çözemez.

Avgoustinoz Skoullouz / Marangoz – 65- Kıbrıslı Maronit

İki halkın akıllı davranmaması, geçmişte yapılan hatalar geliyor aklıma. Çözüm elbet olacaktır ama nasıl olacağı sorundur. En büyük hatamız ülkeyi bırakıp kaçmak oldu.

Kaan Şenhuy / Öğrenci – 18 – Kıbrıslı Türk

Çözüm için herkesin taşın altına elini koymasına gerekmektedir. Çok küçük bir ada ama sorunları dünya kadar büyük.

Süleyman Ayberk / Restoran işletmecisi – 45 – Göçmen

dosya

Kıbrıslı basit insanın arasında yoğun bir doğrudanlık ilişkisi var. Siyasiler toplumsal sorunlarla ilgilenmeyip bunları çözmiyor. Ulusçu parolalarla insanlar yanlış yöne doğru yönetiliyorlar ve böylece Kıbrıs sorunu muhafaza ediliyor.

Yakovo Hadjipieris / Araştırmacı – 42 – Kıbrıslı Elen

“Rumlar Barış Marış İstemez”

Tahsin Oygur
tahsinoygar@yahoo.com

Son zamanlarda kuzeyde insanların diline doladığı **“Rumlar ne bizi ister! Ne barış ister!”**, **“Bizim tarafta din o kadar etkili değil ama onlarda kilise çok etkili”**, **“Rumlar Annan Planı'na da hayır dediler”** gibi söylemler artmaktadır. Bu söylemler ülkede barış mücadelesi vermemenin mazareti olarak kullanıldığı kadar kuzeydeki milliyetçiliği yükseltmek için de kullanılmaktadır. Sağın bu söylemleri milliyetçiliği yükseltmek için kullanması anlaşılırken, gerçekten barış istediğini düşünen kesimlerin bu söylemleri neden kullandığını ve bunun neye hizmet ettiğini bir kez daha düşünmeleri gerekmektedir.

Tüm bu söylemlerin öznesi olarak kullanılan “Rumlar” aslında tam olarak kimleri ifade ediyor? “Rumlar” denirken Kıbrıslı Elen burjuvazisinden mi bahsediyoruz? Güneydeki papaz ve piskoposlardan oluşan ruhban sınıfından mı, Kıbrıslı Elen emekçilerinden mi, kimden bahsediyoruz? Çünkü istesek de istemesek de bilmeliyiz ki tüm toplumlar gibi Kıbrıslı Elenler de sınıflardan oluşuyor. Tam da bu sebepten, “Rumlar” diyerek bir genelleme yapıp Kıbrıs'ın güneyinde

yaşayan tüm insanları aynı kefeye koymak büyük bir yanlış olur. Şunu söylemekte yarar görüyorum ki sadece bu hatayı yapmak bile hem kendi içinde bulunduğumuz sosyo-ekonomik yapı içerisindeki sınıfımızın farkında olmadığımızı hem de barış istediğimizi söylediğimiz halkın yapısını anlamadığımızı gösterir.

“Bizim tarafta din o kadar etkili değil ama onlarda kilise çok etkili”

Bu söylem nispeten daha doğru görünüyor. Ama bir tespitin doğruluğu kadar ne için ve neyi desteklemek için kullanıldığı da çok önemlidir. Söylem, 'barışı istemezler' ana fikrini pekiştirici nitelikte kullanıldığı için yanlıştır. Bu söylemin doğru olması, verilecek barış

mücadelesinde Kıbrıslı Elen halkının kuzeye göre bu anlamda daha da baskı altında olduğunu gösterir. Samimiyetle barışı savunan Kıbrıslı Türkler bu söylemi şöyle kullanmalıdır; Kıbrıslı Elen halkı, barış için, kendi egemenleri yanında devlet yönetimi de dahil tüm kurumlarda etkin olan kiliseye karşı da mücadele vermek zorundadır.

“Rumlar ne bizi ister! Ne barış ister! Annan planına da hayır dediler”

Kuzeydeki sağ güçler, Annan Planı'nın bir yok oluş planı olduğunu uzun süre savundular.

Önce Kıbrıslı Türkler arasındaki çözüm istencinin ve referandumda evet çıkacağına kesinleşmesi ile “Rumlar da evet diyecek ve yokolacağız” paniğine kapıldılar. Ancak referandum günü Kıbrıslı Elenlerin hayırı ile “biz isterdik ama

yaşamaları ve aslında her iki halkın da yaşamış olduğu bu travmanın emperyalist bir anlaşmaya “evet” veya “hayır” demekle çözülemeyeceği ortadaydı. Şimdi kalkıp böyle bir plana “hayır” denildi diye Kıbrıslı Elenlerin barış isteyip istemedikleri konusunda yargıya varmak bu topraklardan doğacak barış mücadelesine zarar vermektense başka bir işe yaramaz. Yıllarca Annan Planı benzeri bir sürü plana “hayır” diyen Denktaş'ın arkasından giden Kıbrıslı Türkler şimdi bütün günahlarını Annan Planı'na “evet” diyerek temizlemiş mi oldu? “Kıbrıslı Elenler barış istemez” demeden önce “bizler barışı ne kadar istiyoruz ve bunun için ne yapıyoruz”u samimiyetle düşünmeliyiz.

Diyelim ki tüm bu söylemler doğru

Bazen günde 12 saatten fazla çalıştırılan bir işçi, aslında kendini

sömüren patronunun işini, kendi işi gibi gördüğünü düşünebilir ve söyleyebilir. Bu, ona sistem tarafından her türlü iletişim aracı kullanılarak yüklenen yanlış bilinçtir. Ama gerçek öyle değildir. En ufak hatasından veya başka herhangi bir sebepten dolayı bile kapı dışarı edilebilir ve kesinlikle kara ortak değildir. Şimdi bizler bu işçiye zaten “sen yanlış düşünüyorsun ondan dolayı bu şekilde kandırılmayı ve sömürülmeyi hak ediyorsun” mu

Rumlar barış istemez” söylemine çark etmeye başladılar.

Güneyin “hayır”ı ile doğrulanmış gibi görünen bu iddia, CTP liderliğinin de kuzeyde yaratmış olduğu büyük hayal kırıklığını gizlemek için fütursuzca kullandığı bir mazaret oldu. Annan Planı gerçekte emperyalizmin kendine sorun olarak belirlediği Kıbrıs sorununu kendisi için çözmesi, var olan fiili durumu yasallaştırması demektir. Böyle bir çözüme hayır demek kesinlikle barış istememekle ilişkilendirilemez. Güneydeki bazı yapılar emperyalizmin ortaya çıkardığı bu sorunun bu şekilde çözülmesine karşı olarak “hayır” diyor ve yine de Kıbrıs'ta barış istiyordu. Diğer yandan Kıbrıslı Elenlerin ve Kıbrıslı Türklerin yaşanan acı olaylardan dolayı ciddi bir güven sorunu

demeliyiz?

Bu örnekten yola çıkarak gerçekten de tüm Kıbrıslı Elenlerin barış istemediğini, Kilise'nin etkisinde ve milliyetçi olduğunu kabul edelim. Bu durum bizlerin barış istemesini engelleyip, barış için mücadele etmemenin mazareti olamaz. Şunu bilmeliyiz ki bağımsız, halkları kardeş, özgür bir Kıbrıs için kesinlikle Kıbrıslı Elen ve Kıbrıslı Türkler birlikte mücadele etmelidir. Şu an gerek kuzeyde gerekse de güneyde gerçek bir bağımsızlıktan söz etmek mümkün değildir. Emperyalizmin her zaman iştahını kabartan bu küçük ada, gerek stratejik, gerekse ekonomik açılarından bakıldığında bölünmüş ve halkları düşman kalarak hiçbir zaman bağımsız olamaz. Yani kurtulmak yok tek başına ya hep beraber ya hiçbirimiz.☒

FİLMİN ADI : KIBRIS SORUNU

Mehmet Adaman
adamanmehmet@yahoo.com

"Kıbrıs sorunu mu, o da ne?" diyebilmeyi eminim ki hepimiz çok isterdik. Keşke güzel ülkemiz hiç bölünmese, halkları hiç birbirlerine kırdırılmasa, yaşanan acılar hiç yaşanmasaydı ve şimdi kardeşçe, huzurlu ve mutlu bir yaşam sürüyor olsaydık. Ama maalesef durum şu an böyle değil. Adamızın üzerinde oynanan oyunlar ve dönen entrikalar sonucunda ülkemiz tam da "onların" istediği gibi bir durumda. Peki kim bu "onlar"?

Kıbrıs'ın geçmişte yaşanan olayların ardından ikiye bölünmesinden ve şu anki neredeyse içinden çıkılamayacak hale gelen veya getirilen durumundan kim veya kimler sorumludur? Elbette ki normal insan davranışının gereği olarak, her yaşanan problemden sonra, söz konusu problemin nereden kaynaklandığını bulmaya çalışıyor, kesin bir sonuca ulaşamadığımız durumlarda da gerekirse asılsız bile olsa suçu birilerine yüklüyoruz. Şu an Kıbrıs'ta yapılan, biraz da öyle yapmamız için bize dayatılan tam da budur aslında. Kıbrıslı Türklerin egemen kesimlerindeki genel dayatmacı görüş; bu sorunun temel kaynağının EOKA olduğu ve eğer EOKA gibi bir örgüt olmasaydı, yaşanan sorunların hiçbirinin yaşanmayacağı yönündedir. Kıbrıslı Elenlerin egemen kesimlerindeki dayatmacı görüş ise sorunun tamamen TMT ve Türkiye kaynaklı olduğu, Türkiye'nin 1974 yılındaki Kıbrıs'a müdahalesi olmasaydı, şu an Kıbrıs sorunu diye bir sorunun da olmayacağı yönündedir. Bazı kesimler ise Kıbrıs sorununun temel kaynağının garantörler olduğunu ve garantörlerin Kıbrıs'tan ellerini çekmeleri halinde sorunun çözüleceğini düşünmektedir. Yani aslında Kıbrıs sorunu ile ilgili Kıbrıs'ta yaşayan herkesin birkaç cümle söyleyebilecek ve kendince bir çözüm önerisi sunabilecek, az bile olsa bir fikri mutlaka vardır.

Kıbrıs sorununu bir dergi sayfasına sığdırabilmek ve tüm yönleriyle irdeleyebilmek elbette ki imkansızdır. Ancak Kıbrıs sorununda öyle önemli noktalar vardır ki sadece o noktaların üzerinde durmak bile birçok konuda bizleri aydınlatabilir. Madem Kıbrıs sorununun nasıl görüldüğünden bahsettik, biz de Kıbrıs sorununu nasıl gördüğümüzü biraz açıklamaya çalışalım. Bizler Kıbrıs'ta

yaşanan olaylardan ve şu anki durumdan tek bir sorumlunun olamayacağını düşünüyoruz. Kıbrıs'taki olaylar çok boyutlu, planlı, adeta bir film tadında ve mükemmel bir işleyişi olan oyunlardı. Bu oyunların sadece tek bir güç tarafından yönetilmesi elbette ki imkansızdı. Bu filmin birden çok yönetmeni, birden çok oyuncusu ve birden çok figüranı vardı. Hem EOKA, hem TMT, hem Yunanistan, hem Türkiye, hem BM, hem İngiltere, hem de ABD Kıbrıs sorununda rol aldılar ve halen daha da almaktadırlar. ABD'nin

ettiriliyordu. Kıbrıs'ın üzerinde oynanan oyunlar o kadar karmaşık ve aslında o kadar mükemmel derecede planlanmıştı ki, birbirlerine düşman olarak görünenler bile aslında kendi içlerinde aynı amaca hizmet ettikleri için bir nevi yoldaşlar ve her türlü mafyatik ilişki ağlarını da birlikte kurmaktaydılar.

Bazılarına göre bu film 1974 yılında bitti, bazılarına göre 1974 yılında başladı. Bizler bu filmin 1974'ten önce başladığını ve 1974'te bitmeyerek günümüzde de halen oynandığını düşünüyoruz. Elbette ki

aradan geçen uzun yıllar sonucu oyuncuların bazıları ölmüş, bazıları çok yaşlanarak oynayamaz hale gelmiştir. Ancak bu uzun filmde oynayabilecek yeni yetenekli gençler yetiştirilmiştir. Bizler bu filmin oyuncularını da yönetmenini de figüranlarını da ister aylar geçsin, ister yıllar geçsin, ister değişsinler ister değişmesinler hep aynı görüyoruz.

Kıbrıs sorunu aslında egemenlerin sorunudur. Kendi çıkarları için yarattıkları sorunu Kıbrıs'ta yaşayan halkları suçlu göstererek kendilerini haklı ve meşru bir zemine çekiyorlar. Kıbrıs'ta bölünmeyi ve neredeyse içinden çıkılamaz hale gelen bugünkü durumu yaratanlar da onlardır, çözüm istiyor gibi görünen ve hatta çözüm için planlar bile hazırlayanlar da yine onlardır. Bizler egemen güçlerden gelecek çözümü kabul etmiyoruz çünkü ortaya koyacakları "barış", kendi emellerine her an yeniden alet edilebilecek bir "barış" olacaktır. Kıbrıs'ta halkların kardeşliği ve kalıcı çözüm adına atılması gereken en önemli adım adadaki halkların, özellikle de Kıbrıslı Türk ve Kıbrıslı Elenlerin birbirlerine yaklaşması, etraflarında dönen ve kendilerinin de alet

edildiği karanlık oyunları görmesi ve buna karşı kenetlenerek birlikte mücadele etmesidir. Bunun için güneyde Kıbrıslı Elenlere, kuzeyde de Kıbrıslı Türklere büyük görevler düşmektedir. Görevin en büyüğü ise biz solculara düşüyor. Kıbrıs sorununu doğru tahlil ederek, halklara gerçek çözümün nasıl olacağını göstermemiz gerekiyor. Halkların kardeşliği üzerine kurulu, birlikte verilecek mücadele sonrası kazanılacak bir çözüm için canla başla yürüyoruz, yürümeye de devam edeceğiz. Dün vardık, bugün varız, yarın yine var olacağız ve Kıbrıs'ı sonsuza dek birleşik ve halkları kardeş bir ada yapmak için mücadele edeceğiz.☑

psikopat oğlu Grivas'ın örgütü EOKA, Kıbrıslı Elen halkını ENOSİS hayaliyle uyutup, Kıbrıslı Türklerin üzerine saldırtıyordu. İngilizlerin hırçın çocuğu TMT ise sürekli olarak yaramazlık yapmakta, bazen cami bombalayıp, bazen Kıbrıslı Türk solcuları öldürerek suçu EOKA'ya atmaktaydı. Türkiye, adada yaşanan olaylara yıllarca seyirci kalıyor, hatta ve hatta Türkiye'de bir bakan "bizim Kıbrıs diye bir sorunumuz yoktur" bile diyebiliyordu. Yunanistan adadaki garantör ülkelerden biri olarak Kıbrıs'taki filmin senaryosuna bir darbe ile katkıda bulunuyor, ardından 1974 yılında adanın tam ve kalıcı olarak bölünebilmesi adına ABD tarafından Kıbrıs Türkiye'ye işgal

Müzakerecilik ve Barış

Mustafa Keleşzade
mustafa-keleszade@hotmail.com

Eroğlu'nun seçilmesinin ardından, kamuoyunda her şeyin bittiği, artık Kıbrıs'ta tüm çözüm umutlarının yok olduğu ve "barış"ın yalnızca bir hayal durumuna geldiği düşüncesi oluşmuştu. Hatta artık barışı hayal bile edemeyecek duruma gelenler vardı ki onlar meyhane masalarında ya da sağ partilerde yer alarak hayatlarını inançsız olarak sürdürme eğilimindeydiler. Özellikle "sol" çevreler cumhurbaşkanlığı seçimi sonrası büyük bir yıkım içindeydi. Düşünsenize adada ilk defa her iki tarafta da "solcu" liderler vardı; Bir tarafta AKEL lideri Hristofyas, diğer tarafta da CTP lideri Talat. Herkes umutlu idi ve "şimdi barış olmazsa, hiçbir zaman olamaz" inancı doruk noktasında idi.

Umutların büyüklüğü "sol" çevredeki yıkımın da derecesini artırdı. Önce referandumda güneşten gelen hayır, ardından seçimler ve son olarak "sol" kesimlerin umudunun odak noktası durumunda olan Talat'ın seçimleri kaybedişi. Ne diyelim, artık bu kesimlere göre halkın mücadelesinin bir anlamı yoktu. Yapılması gereken her şey yapılmış, verilmesi gereken her mücadele verilmişti ve kaybedilmişti. Acaba gerçekten öyle miydi?

Bu yazı son müzakere sürecini incelemeyi hedeflemektedir, fakat temelde bakarsak müzakerecilik zihniyeti üzerine bir eleştiri olarak da okunabilir. Kıbrıs'ta gerçekleşen olayları bölge ülkelerinden ve emperyalist dünya sisteminden bağımsız düşünemeyiz. Bu sebeple, yazının ilk bölümü sermaye içi çatışmaların ışığında Talat'dan Eroğlu'na geçişi ve Eroğlu döneminde süre gelen müzakere sürecini ele alacaktır. Ardındansa "müzakerecilik" ve "çözümçülük" söylemlerinin eleştirileri üzerinden alternatif (gerçek) bir barış yolu çizilmeye çalışılacaktır.

Talat mı Eroğlu mu?

Talat'ın seçimi kaybetmesi Kıbrıs'ta farklı bir sürece girilmesini sağladı. Artık iki tarafta birden "barışçı" denilen liderler yoktu. Talat'ın düşüşü ya da Eroğlu'nun yükselişi olarak alabileceğimiz bu sonucu iki temel sebebe dayandırabiliriz. Birincisi, Talat'ın kişiliğinde CTP'nin temsil ettiği barışçılık ve birleşmecilik modeline insanların güvenlerinin kalmaması olarak söylenebilir; Sosyal Güvenlik Yasası ve benzeri Türkiye dayatması neo-liberal yasaların yarattığı somut yıkım inançların sarsılmasına katalizör olmuştu. Diğer etkense, Türkiye'de yaşanan sermaye içi çatışmalarda, eski ulusalcı sermayenin, Türkiye'de gücünü büyük ölçüde yitirmiş olmasına rağmen, hala Kıbrıs'ta güçlü olması ve bunun sonucunda da seçimlerde AKP'nin desteğini alan Talat'a karşı Eroğlu'nun yanında olması olarak gösterilebilir*. Yani Eroğlu seçimlerde,

Türkiye'deki AKP iktidarına karşı da bir zafer kazanmıştır. Bunun sonucunda, Eroğlu'nun AKP hükümetinin Talat aracılığı ile sürdürdüğü müzakere sürecini bırakması ve eski ulusalcı politikalarına geri dönmesi beklenilebilirdi. Peki, öyle mi oldu? Bu soruya cevabımız, elbette hayırdır. Seçim sonrası Eroğlu hükümeti seçim sonuçları ile "meşrulaşan" faşizan ve neo-liberal politikalarına devam etmekle birlikte, diğer bir taraftan da vatan-millet-sakarya nutuklarının yanında müzakere sürecine devam etmektedir. Arada söylemde nüans olmasına rağmen Birleşmiş Milletler denetiminde, garantörlüklerin devam ettiği ve "ulusal çıkarlara" uygun kapalı kapılar ardında müzakereler sürmektedir. Bunun temel sebebi olarak Türkiye'ye olan ekonomik ve UBP için konuşursak ideolojik bağımlılık sunulabilir. Her ne kadar Türkiye'nin eski ulusalcı bloğunun desteğini

de olsa, UBP; Türkiye'deki resmi iktidar bloğu mevcut gücüne sahipken ona açık açık karşı çıkacak pozisyonda değildir. Yapabileceğinin maksimumu AKP'nin gücünü kaybetmesini beklemek ve yeri geldiğinde boşlukları kullanarak süreci yavaşlatmaktır. Tabi bunu yaparken de gücünü korumaktır. Buradan da görüyoruz ki müzakere sürecinde UBP veya CTP'nin temsilcisinin olması Türkiye'de güçlü bir iktidar olduğu sürece pek bir fark yaratmamaktadır. CTP temsilcisinin bu işi istekle yapması veya UBP temsilcisinin bu işi inançsız yapması büyük bir farklılık yaratmamaktadır. Temelde ikisi de sermaye sınıfının çıkarlarını gözetmekte ve onlar için üretilen politikaları uygulamaktadır.

Eroğlu veya Talat ile bir çözüm mümkün mü?

Eroğlu veya Talat'ın bir müzakere sürecini yürütmesinin temelde bir farklılık yaratmayacağını önceki bölümde açıkladık. Peki bu sermaye temsilcilerinden biri bir anlaşma oluşturabilir mi? Neo-liberalizm koşullarında artık halklar üzerinde denetim ve sömürü sadece açık işgallerle yapılmamaktadır. Ekonomik olarak bağımlı kılmak ve yaratılmış millet, din, ırk mezhep gibi ayrımların kullanılması da hegemonyanın devamlılığını sağlayabilmektedir. Böyle bir durumda ister Eroğlu ile olsun ister Talat ile olsun bir çözüm mümkündür. Ama bu çözüm ayrımların

süreceği, sistemin ve emperyalist güçlerin çıkarlarının korunacağı somutta Birleşmiş Milletler/AB denetiminde bir çözümden öteye gidemeyecektir. Yani halkların çıkarlarını değil sistemin devamlılığından çıkarılan odakların ve sermayenin çıkarlarını koruyacak bir çözüm sağlayabileceklerdir. Müzakerecilik mantığı yani masa başında oturarak iki müzakerecinin görüşmeleri ve yeri geldiğinde abilerinin desteği ile yürütülen kapalı kapılar ardında yapılan görüşmeler, tamamı ile sistem içi ve sistemin devamlılığına yönelik bir modeldir. Halklar hiçbir koşulda olaya özne olamaz, olaya özne olmak isteyenler en fazla iki liderin el sıkıştığını televizyondan izleyebilir veya görüşme öncesi liderlere çiçek uzatabilir. Eğer gerçek barıştan bahsedeceksek öncelikle sistemin yarattığı bu müzakerecilik zihniyetinden arınmak gerekecektir.

Gerçek bir Barış Mümkün mü?

İki liderin kapalı kapılar arkasında konuştukları ve "milli çıkarlar" yani sermayelerin çıkarları için yaptıkları pazarlıklar hiçbir zaman halkların çıkarları ile uyuşamaz. Günümüz geldiğinde kapalı kapılar arkasında insanların yaşam haklarının ve gücün kendi aralarında paylaşımı üzerinden yaptıkları pazarlıklarla bir çözüme ulaşabilirler. Ama bu çözüm belli "sol" çevreler için arayışların sonucu olarak görünse de aslında sadece verilmesi gereken mücadelede yeni koşullar oluşması anlamına gelecektir. Adada gerçek bir barışın yolu öncelikle halkların geleceğini sermaye destekli liderlerle değil kendi örgütlü

mücadeleleriyle elde edilebileceğinin anlaşılması ile çizilebilecektir. Gerçek bir barış için öncelikle adaya nefret tohumlarını ekerek ve adayı ekonomik olarak kendisine bağımlı kılarak yöneten egemenlere, bundan çıkar elde eden sermaye gruplarına ve işbirlikçi siyasilere kaderimizi teslim etmekten kurtulmalıyız. Diğer bir deyişle, Kıbrıs'ta gerçek bir barış öncelikle iki halkın kendi bağımsızlık mücadelelerini birbirleri ile dayanışarak verme bilincine ile mümkün olacaktır. Bunun temel adımı ise Türkiye'den, Yunanistan'dan, İngiltere'den, ABD'den, AB'de veya BM'den sermaye odaklarının destekleri, yönlendirmeleri veya pohpohlamaları ile hareket eden oluşumların arkasından gitmek yerine kendi bağımsız örgütlenmelerimizle bu ülkelerin de emekçi sınıfları ile dayanışarak bir örgütlenme ve barış mücadelesine girmemizdir. Bunun yolu ne kaderimizi seçimden seçime oy vererek bir kişiye bırakmaktır, ne de tüm umutlarımızı keserek köşemize çekilmektir. Bunun yolu neo-liberalizme karşı sokaklara çıkmak, 1 Eylül'lerde sokaklarda hep beraber barışı haykırmak ve her fırsatta milliyetçiliğe, şovenizme ve düşmanlık yaratan zihniyetlere karşı mücadele etmektir.☒

* Bahsedilen konu üzerine ayrıntılı incelemeleri Argasdi sayı 19'da "Eroğlu ve Kıbrıs Sorunu" başlıklı yazıda bulabilirsiniz.

Emperyalist Oyunlar

İsmail Özuçar
ismail_ozucar05@hotmail.com

Kıbrıs, tarihi boyunca işgallere uğramış, döneminin baskın olan dış güçleri tarafından yönetilmiş ve kendi bağımsız karakterine sahip olamamıştır. Ada, Akdeniz'in stratejik bir bölgesinde, emperyalist güçler tarafından sömürüldüğünden dolayı kendi ekonomik ve politik gelişmelerini kendi iç dinamiğinde yaşayamamıştır. Bundan dolayıdır ki bugün hala bu ekonomik ve politik gelişmeler temelden bozuk bir özellik taşır. İşte tüm bunlardan dolayı Kıbrıs sorunu dediğimiz bu sorun, günümüze adanın kendi iç dinamikleriyle çözülemeyecek bir sorunmuş gibi aktarılmakta ve dıştan dayatmacı müdahalelerle çözülmeye çalışılmaktadır.

Kapitalizm öncesi dönemlerde de birçok egemen güç tarafından yönetilen ada, 1878 yılından itibaren dönemin hegemon gücü olan İngiltere tarafından bir biçimde işgal edilmiş ve vali aracılığı ile yönetilmeye başlanmıştır. Yani Kıbrıs, İngiliz sömürgesi haline gelmiştir. (Bu dönemde toplum, İngiliz sömürgesinin, işçi sınıfına uyguladığı ağır çalışma koşullarına karşı birçok grevde birlikte kan döktü).

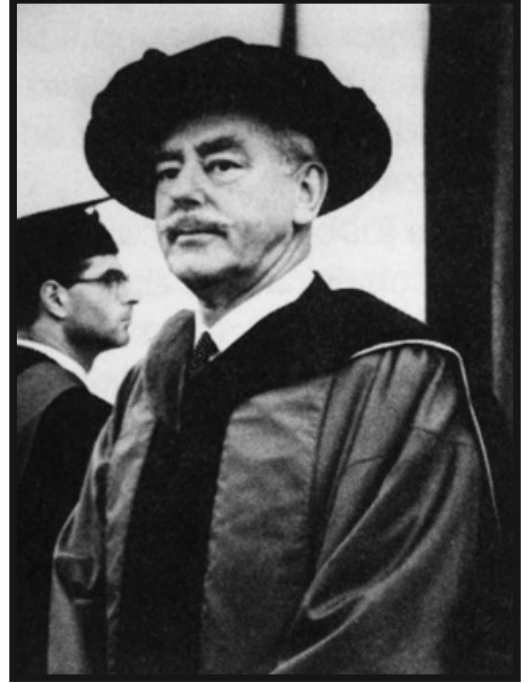
İngiltere ancak 1950'lere kadar ABD'nin yeni sömürgecilik politikalarına karşı dayanabilecektir çünkü artık emperyalist sistemin yeni patronu ABD, sahnedeki yerini almıştır. Bu durum Kıbrıs'ta da etkisini gösterecektir ve Yunanistan'ı hegemonyası altına alan ABD, İngiltere'nin pastadaki payını daha da azaltmak adına Enosis için İngiltere'ye baskı uygulamaya başlar. İngiltere'nin yanıtı buna sert olur; buna engel olmak için adadaki Kıbrıslı Türkleri kullanmaya karar verir ve klasik böl-yönet politikasını uygulamaya koyup Türkiye'nin Taksim istemesi için politikalar geliştirir. Artık kamplar yerini almıştır: ABD - İngiltere ve taşeronları Yunanistan - Türkiye. Ne tesadüftür ki, ABD'nin aracı Grivasçı EOKA'nın kurulması ile Taksim tezinin ortaya çıkması aynı tarihlere denk düşer. İngiltere,

adadan çekilme olasılığı durumunda elini güçlendirmek için birçok önlem alır. Adada üsler edinmeye yönelik politikalar uygular. Örneğin, Kıbrıslı Türkleri paralı asker olarak işe alır veya Kıbrıs Polis Gücü'nde hiçbir Rum polis yokken 542 Türk polis vardır. Aynı dönemde de EOKA'ya karşı TMT'yi kurdurur. Bunun sonucunda adada iki halk arasında bir güvensizlik boy gösterir. Tüm bunların ışığında önce Volkan, Kara Çete, TMT gibi faşist örgütler ortaya çıkar ve solculara, sendikacılara, demokrat ve aydın insanlara karşı eşi görülmemiş saldırılara başlarlar. İki halkı ayıran bu politikaların mimarları artık "çözüm" arayışlarına gireceklerdir. Bunun ışığında 16 Ağustos 1960 Kıbrıs Cumhuriyeti emperyalizmin büyük bir başarısıdır denilebilir. Artık adada İngiliz valisi yerine gizli bir ABD işgali vardır. Bu tarihten 1974'e kadar gerek TMT'nin Türk'ten Türk'e politikaları gerekse Makarios'un Enosis planları adada etkisini göstermiştir.

Bu tarihlerde ABD, SSCB tehlikesinden ve taşeronların birbirlerine düşerek ABD çizgisini uygulayamamasından dolayı adaya tam olarak müdahale edemiyordu. Bunun sonucunda Enosis tezi yavaşça etkisini kaybeder ve Makarios'la bağımsız bağlantısız Kıbrıs sesleri yükselmeye başlar.

ABD için tehdit sayılan bu duruma hemen - ABD'nin taşeronlara (Türkiye-Yunanistan) baskısıyla- müdahale edilmeye çalışılır ve ilk büyük emperyalist oyun denilebilecek olan Acheson Planları (Kıbrıs Cumhuriyeti ortadan kalkacak, adanın büyük bölümü Yunanistan ile birleşecek, ayrı bir bölümde Kıbrıslı Türkler yaşayacak ve bir bölüm de Türkiye'ye askeri üs olarak verilecek, olası komünist hareketler ortadan kaldırılacak) ortaya koyulur. Planın uygulanması Türkiye ve Yunanistan açısından kabul edilmesi için 1967 Yunanistan'a, 1971'de Türkiye'ye gerekli müdahaleler yapılır ve fakat ortada bir SSCB tehdidi bulunduğundan dolayı ABD bu taşeronlar sayesinde Makarios'tan kurtulmaya çalışır. Bu tarihlerde ABD, Yunanistan taşeronu aracılığıyla Makarios'a birçok suikast girişiminde bulunur ama başarılı olamaz. En sonunda 15 Temmuz 1974'te Makarios'a son bir darbe girişiminde bulunulur ve darbe yine başarısız olur; Makarios kaçır. Fakat bu kez ABD'nin bir B planı vardır: Diğer taşeron olan Türkiye. Makarios'un yokluğundan yararlanan Türkiye adayı işgale başlar (namı diğer AYŞE). Türk ordusu'nun adayı nereye kadar işgal edeceği bile ABD'li uzmanlarca önceden

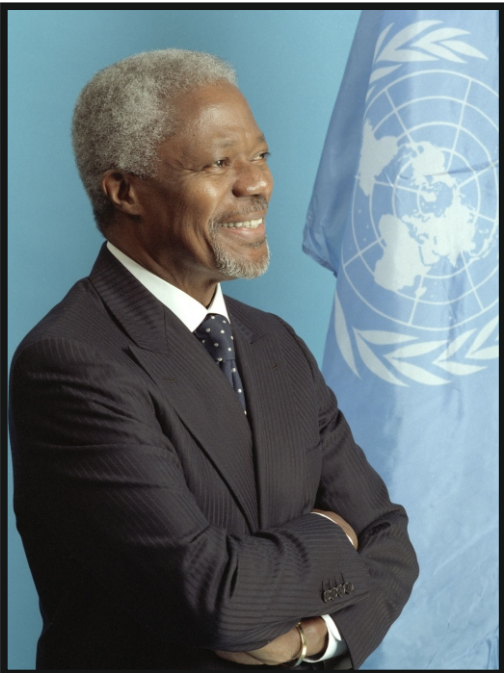

kararlaştırılmıştı. Hatta cuntacı Kenan Evren, Maraş'ı yanlışlıkla işgal ettiklerini yıllar sonra açıklamıştı. 1975 yılında ABD'li yazar Christopher Hickens: "Ada etkili bir biçimde bölünmüştür. Amerikan uçakları İngiliz üslerinden kalkmaya ve Orta Doğu üzerinde uçmaya devam ediyor. Olası bir komünist iktidar önlenmiştir çünkü adadaki solcu sayısı kadar NATO askeri (Türk Askeri) adaya yerleştirilmiştir" diye yazar.

Adada, bu tarihlerden sonra da taşeronlar gölgesinde birçok görüşme, BM planı, AB planı gerçekleştirilmiştir. Yıllarca hem kuzeyde hem de güneyde siyasi partiler bu olaylar sayesinde iktidar sahibi olmuştur. Çözüm için! Özgürlük için! Halk için! Barış için! Peki bizim sorumuz ne olmalı? Çözüm ne? Çözumsuzlüğü çıkarları uğruna yaratan emperyalist ülkeler (AB) mi? Yoksa zaten kirli oyunların sahibi BM mi?

1965 yılında NATO içi bir kriz yaratan Kıbrıs sorununun "çözülmesi" amacıyla gündeme getirilen Acheson Planı 1974'ten günümüze fiili olarak uygulanmaktadır. Planın yaratıcısı ABD bu planı "yasal yöntemlerle" uygulamak için çok uğraştı. Ancak "yasal yöntemler" başarılı olmayınca 1974'teki fiili ama "yasa dışı" durum yaratıldı. O tarihten beridir "toplumlar arası görüşmeler", 77-79 Doruk Anlaşmaları, Cuellar Belgesi, Gali Fikirler Dizisi, Finlandiya Önerileri, Annan Planı gibi emperyalistler tarafından yönlendirilen "çözüm önerileri" gündeme geldi. Tüm bu önerilerin, planların ortak noktası 1974'te yarattıkları "yasa dışı" durumu yasal hale getirme çabasıdır. Ancak, bu "çözüm önerileri" halkların sorunu değil emperyalistlerin sorununu çözecek niteliktedir. Peki barışı kim getirecek? Ne barışı, ne de kurtuluşu kimse ellerimize vermez. Barış bizlerin ellerindedir. Çözümse adanın karakteri haline gelecek kardeş halkların bağımsızlığında! ☒

Not: Münür Rahvancıoğlu'nun Kıbrıs Türk Devrimci Hareketi (HALK-DER) kitabından yararlanılmıştır. Daha ayrıntılı bilgi için inceleyebilirsiniz.

Garantörler ve Kıbrıs Sorunu

Besim Baysal
besimbaysal@lycos.com

Kıbrıs sorunu ve gelişimi

Kıbrıs, standartlaşmış bir ifadeyle Akdeniz'in Sicilya ve Sardinya'dan sonra üçüncü büyük adasıdır. Sicilya, İtalya topraklarına dahil bir ada olsa da farklı İtalyancası, anakaradan farklı özellikleri ile Sicilyalılar ayrı bir kültürü yaşatmaya devam ederler. Malta, kendi dilini oluşturmuş (İngilizce, Arapça, İtalyanca'nın farklı bir harmanı), kara Avrupa'sından farklı bir kültür ve yaşayışla karşımıza çıkmaktadır. Giritliler, Yunanistan'a bağlı bir ada olan Girit adasında kendi özgün kimliklerini korumakta hatta Yunanistanlı değil Giritli olduklarını sürekli vurgulamaktadırlar. Korsika adası Fransa'ya yüzyıllardır bağlı bir ada olmasına rağmen bağımsızlık hareketi de Fransa devletine karşı varlığını sürdürmeye devam etmektedir. Kıbrıs'ta da diğer Akdeniz adalarında olduğu gibi değişik kökenlerden gelen ancak ada karakterine uyum sağlamış halklar varlığını devam ettirir.

Osmanlı devleti döneminde Kıbrıs'a Ortadoğu'dan Mısır'dan ve Anadolu'dan birçok göçmen gelip yerleşmiş varlığını Kıbrıslılık üzerinden şekillendirmiştir. Osmanlı devleti öncesi Venedikliler ve özellikle Lüzinyanlar döneminde adaya Katolik mezhebinin değişik inanışlarından birçok Latin ve Maronit dediğimiz Arap kökenli insanlar gelip yerleşebilmiş köklerini adanın derinlerine ekebilmiştir. Bundan da öncesi Bizans Devleti döneminde de Elen asıllı topluluklar ve Bizans topraklarında yaşayan birçok halk bu adayı gelecekleri olarak görmüşlerdir. Bu örnekler çoğaltılarak farklı kökenlerden insanların birarada yaşadığı ve yaşayabileceği defalarca ispatlanabilir. Kıbrıs sorunu insanların birarada yaşamasından ortaya çıkmış ve adanın bölünmesini sağlamış bir sorun değildir. Sorun farklı kültürlerin biraraya gelmesinin bir zenginlik yaratmasının önüne geçilmesi, bu zenginliklerin ortak bir iradeye dönüşmesinin sömürgeciler ve taşeronları tarafından engellenmesi ve düşman halklar yaratılması sorunudur.

Osmanlı Devleti adayı milliyetçiliğin kendi kuyusunu kazdığı yıllarda Osmanlı-Rus savaşının hemen ardından 1878'de İngiltere'ye (Birleşik Krallık) kiralar. Osmanlı Devleti'nin temellerini sarsan olaylar: Çok uluslu bir imparatorluk olarak halklarının Fransız Devrimi sonrası bağımsızlık talep ederek isyan etmesidir. Ancak bu hareketler Kıbrıs'ta yaşayan halkların çoğunluğunu oluşturan Müslümanların ve Ortodoksların hayatlarına yeterince girememiştir. Yani Türklük ve Elenlik 1878'de hala oluşmuş değildir. İngiltere'nin böl ve yönet politikası çerçevesinde bir Kıbrıs politikası izlediği de aşikardır. Yunanistan ile Kıbrıslı Elenlerin ilişkileri özellikle kilise ve kilise okulları aracılığı ile devam etmiştir. Kıbrıslı Türkler ise sürekli İngiliz Sömürge Yönetimi aracılığıyla Türkiye ile

ilişkiler kurmaya zorlanmışlardır. Sömürgeci İngiltere adaya yaşayan Müslümanların eğitimini Türkiye'ye, Ortodoksların eğitimini de Yunanistan'a havale etmiştir.

Ancak köylü toplumu olan Kıbrıslıların kapitalist üretim tarzı ve işçileşme ile karşılaşması sosyalist fikirlerle tanışılmasını da beraberinde getirmiştir. Sendikalar; Elen olsun, Türk olsun, Ermeni veya Maronit olsun Kıbrıslıları birarada mücadelenin içine çekmiştir. Türklük ve Elenliğin oluşturulması 1926'da KKK'nın (Kıbrıs Komünist Partisi) kurulması sonrası özellikle İngiltere'nin çabaları ile gittikçe hızlanan bir ivme kazanmıştır.

Garantörler

İkinci Paylaşım Savaşı sonrasında Yalta'da imzalanan antlaşma ile Yunanistan, İngiliz nüfus alanında bırakıldı. Özellikle İkinci Paylaşım Savaşı'ndan altyapısı hiçbir zarar görmeden ve güçlü bir silah sanayisi ile çıkan ABD, zaman içerisinde kapitalist sömürgecilik sisteminde köklü bir değişikliğe gitti. Ve halkların sömürgecilerinden self determinasyon ve bağımsızlık talebine açık destek verdi. Bu değişiklik valisiz, askersiz, kendi bayrağı, marşı ordusu olan, görünürde bağımsız ancak ülkenin kaynaklarının sömürülmesinin önünü yerli işbirlikçileri ile (oligarşi) açan bir sömürge sistemidir. Ancak İngiltere bazı deniz ötesi toprakların ülke için olmazsa olmaz olacağını söyleyerek ve özellikle Kıbrıs'ın terkedilemeyeceğini açıklayarak, ABD'nin Kıbrıs

ile ilgili taleplerini yerine getiremeyeceğini ifade etti. Kıbrıs, İngiltere için sadece hammadde ihtiyacını karşılayacağı bir sömürge olmamıştır, Kıbrıs İngiltere için stratejik ve jeopolitik konumundan dolayı hatta hammadde ihtiyacından çok daha fazla jeopolitik öneminden dolayı bir sömürgeci. (Bugün de emperyalistler için Kıbrıs'ın önemi aynıdır.) ABD ile İngiltere arasındaki bu düşük yoğunluklu diyebileceğimiz gerilimden ortaya çıkan Kıbrıs üzerindeki çelişkiler; Kıbrıs'taki toplumlara çatışmaları doğurdu. Sonuçta ABD, İngiltere'yi belirli konularda; İngiltere de ABD'yi belirli konularda ikna etti. Bu sürecin bize bıraktığı en önemli dezavantaj Türkiye ve Yunanistan'ın Kıbrıslı Türklerin ve Kıbrıslı Elenlerin "anavatanları" haline dönüşmesidir. Bu iki ülke Kıbrıs ile ilgili her türlü konuda Kıbrıslıların üstünde söz hakkına sahip olmuşlardır. Türkiye ve Yunanistan devletleri ABD ve İngiltere'nin egemenliği altında bulunmaktadır ve Kıbrıs'ta bulunan iki halkın yanyana gelmesinin önünde büyük engel teşkil etmektedirler. Ayrıca bu ülkelerin oligarşileri de kendi iç politikalarında ulusal sorun olarak addettikleri Kıbrıs sorununu her türlü muhalif girişimin önünde bir maşa olarak kullanmaktadırlar. Yani Kıbrıs sorunu hem Kıbrıs haklarının bağımsızlık mücadelesinde hem de Türkiye ve Yunanistan halklarının bağımsızlık mücadelelerinde her zaman egemenler lehine kullanılabilir. [2]

İşgalciler

Kıbrıs'taki işgal aslında ABD ve İngiltere'nin işgalidir. Kıbrıs'ta bulunan Yunanistan ve Türkiye'nin askeri birlikleri ve komutanları ABD

ve İngiltere'nin yani NATO'nun askerleri olarak işgali devam ettirmektedirler. 1960 antlaşması ile kurulan Kıbrıs Cumhuriyeti iki halkın birbirlerine karşı yaratılan düşmanlığının zirve yaptığı bir dönemde emperyalist çelişkilerin giderilmesi ile yaratılmıştır. Bu cumhuriyetin garantörleri olarak da Türkiye, Yunanistan ve İngiltere belirlenmiştir. Türkiye; 1923'te kendi sınırlarını uluslararası bir antlaşma ile belirlemiş, Osmanlı Devleti'nden farklı bir Türk ulusal kimliği üzerine devlet yapısı oluşturmuş Anadolu'daki tüm halkları bu ulusal kimlik potasında eriten bir tarihsel süreç izlemiş bir ülkedir. 1950'lere kadar İngiltere, Kıbrıslı Türk ileri gelenlerini Ankara ve İstanbul'a yollamasına rağmen hiçbir şekilde Kıbrıs sorununa dahil olmayan, ABD'nin sevk ve idaresinde Kore savaşına asker yollamasına rağmen Kıbrıs ile ilgilenmeyen bir yeni sömürge ülkedir.

Yunanistan ise İkinci Paylaşım Savaşı'nda Hitler faşizmine direnen insanların İngiliz emperyalizminin tankları altında ezdiren, Kıbrıs ile ilişkisini önce Hitlerci ve daha sonra İngilizci Grivas üzerinden anlayan, İngiltere'nin baskısı ile krallık sistemine geçen gerici, yeni sömürgeci bir devlet yapısıdır. Diğer garantör ise sömürgeci İngiltere'dir. Dikelya ve Ağrotur'da uluslararası antlaşmalarla iki egemen askeri üs olarak ABD ile emperyalist anlamda çelişkilerini aşan, adanın ikiye bölünmesi yani "Taksim" fikrinin yaratıcısı İngiltere. Bu fikriyatın somut diplomatik planı Acheson planı olmuştur: NATO'nun Ortadoğu'da yeni bir Küba oluşmasını önleme isteği ve Sovyetler Birliği'ni Akdeniz'e çıkartmamak üzerinden şekillenen politikası ile iki yeni sömürge ülke Türkiye ve Yunanistan arasında mevcut krizleri aşma planı, yani Acheson Planı Makarios'un direnişi sayesinde yasal olarak uygulanmadı. ABD'nin taksim planı diyeceğimiz Acheson planı yasal olarak uygulanamayınca 1974'te NATO adına önce Yunanistan sonra Türkiye'nin askeri operasyonları ortaya çıkmıştır. Yasal olarak uygulanmayan Acheson Planı fiili olarak uygulanmıştır. Türkiye ve Yunanistan Kıbrıs'ta NATO adına bulunmaktadır. Yani NATO ve ABD'nin taşeronudurlar. Tabii ki kendi kısa dönem çıkarları da oluşmuştur. Kıbrıs'taki her iki toplum içinden de işbirlikçileri ve kompradorları vardır ve bu işbirlikçiler hem Yunan darbesini hem de Türkiye'nin askeri hareketini bugün dahi desteklemektedirler. Günümüzde, Yunanistan AB (Avrupa Birliği) kontrolü altına verilmiş bir yeni sömürge ülke olmaya devam etmektedir. Sovyetler Birliği ortadan kalktıktan sonra Türkiye'nin emperyalizm için önemi azalmamış hatta Irak ve Afganistan'daki ABD açık askeri operasyonları ve Kafkasya'ya olan bağlantısı sebebi ile artarak devam etmektedir. Bugün Kıbrıs sorunu bağlamında ABD'nin çıkarlarının yasal bir çerçeveye oturtulması için toplumlararası görüşmeler devam etmektedir. Ancak aslanan her iki halkın mücadelesi ile şekillenecek emperyalizmden ve taşeronları Türkiye ve Yunanistan'dan bağımsız, birleşik bir Kıbrıs yaratılmasıdır. [2]

Kıbrıs sorununa dair bir hafıza tazeleme:

'Bağımsız' Kıbrıs Cumhuriyeti üzerine

Hasan Yıkıcı
hasan_ykc@yahoo.com

Kıbrıslı Türk solunun çeşitli bileşenleri Kıbrıs sorununu çeşitli biçimlerde algılamışlardır. Sol içerisindeki bu 'algı zenginliği' bir yandan 'sol' kavramının nasıl tanımlandığı ile ilgili iken, diğer yandan da tarihi yorumlarındaki farklılaşmalar ile karakterize oldu. Dolayısı ile bugün Kıbrıs sorunu ile ilgili solda savunulan 'çözüm' önerileri, solun hangi tarih yazımı ile ilişki kurduğu ve kendisini güncelliğin içerisinde nasıl tanımladığı noktalarında karakterize oluyor. Bu noktada belirleyici olan tarihi; sömürgecinin, ezenin veya doğrudan iktidarın gözünden mi; yoksa sömürülenlerin, ezilenlerin veya ötekileştirilenlerin gözünden mi okumayı tercih ettiğimizdir? Solun kendisini güncelliğin içerisinde yeniden kurabilmesinin koşulu ezilenlerin 'tarih yazımını' sahiplenmesidir.

Ülkemizde solun bir kesimi –daha çok popülist ve Türkiyeli düşmanlığı zemininde söylem geliştiren kesimi, Kıbrıs sorununa dair yaklaşımlarında, Kıbrıs Cumhuriyeti'ne geri dönmeyi veya Kıbrıs Cumhuriyeti'ndeki hakların savunusu için mücadele etmeyi savunmaktadırlar. Bu kesimler özellikle Kıbrıs Cumhuriyeti Anayasası'nda Kıbrıslı Türklere de haklar tanıdığı ve bu haklara sahip çıkılması gerekliliği üzerinden politika geliştirmektedirler. Bu savunu, güncel ve geleceğe dair dönüştürücü ve yenilenmeci bir perspektif sunmamaktadır. Fakat esas sorun burada tarihin yorumlanması ve zaten ilk günden bu ülkede yaşayan insanlara ait olmayan bir devlet olarak bu ülkedeki insanların iradesi haricinde kurulan Kıbrıs Cumhuriyeti'nin algılanışındaki tersliktir.

Burada yalnızca Kıbrıs sorunu bağlamında değil, aynı zamanda da emperyal odaklar arasındaki iktidar kavgasının bir yansıması olarak Kıbrıs Cumhuriyeti'nin kuruluşu hakkında sadece iki temel hatırlatmada bulunulacaktır.

1- Kıbrıs Cumhuriyeti emperyalistler arası çelişkilerin bir sonucudur. İkinci –emperyalist- paylaşım savaşı ertesinde dünya ölçeğinde güç ilişkileri keskin bir şekilde değişmeye başlamıştı. Emperyal egemenlik Büyük Britanya'dan ABD'ye doğru kayıyordu. Ulusal kurtuluş savaşlarının Batı sömürgeciliğini ürküttüğü ve Sovyetler Birliği'nin ciddi bir güç odağı haline geldiği bu tarihsel kesitte; ABD, emperyalist politikalarında ciddi değişikliklere gitmek zorunda kalmıştı. Sömürgecilik karşıtı, ulusal kurtuluş hareketlerine prim vermemek kaygısı ile ABD klasik anlamda doğrudan müdahaleye ve işgale dayalı klasik sömürgecilik yöntemini terk ediyor ve daha sonra 'yeni sömürgecilik' diye tanımlanacak olan dolaylı müdahalelere ve sözde bağımsız fakat özünde işbirlikçi ve komprador

devletler kurmaya dayalı sömürgeci politikalar izlemeye başlıyordu. Fakat öte yandan İngiltere dış politikasında herhangi bir reform izlemiyor ve klasik sömürgeci, emperyal yöntemi terk etmiyordu. Bu yöntem farklılıkları çok geçmeden emperyalistler arasında çelişkilere ve gerginliklere neden olacaktı. İşte bu çelişkilerin çıplak bir şekilde yaşandığı alanlardan biri de Kıbrıs idi.

Ada üzerinde bir yandan klasik işgale dayalı varlığını sürdürmek isteyen İngiltere ile Kıbrıs'ı yeni sömürgecilik politikaları kapsamına almak isteyen ABD arasında çıkar çatışmaları baş gösterdi. ABD Kıbrıs'ı NATO'ya çekmek isterken, İngiltere de stratejik değerinden dolayı adadaki iktidarını paylaşmak istemiyordu. Fakat emperyalist güçler kendi aralarındaki çelişkileri masa başında çözmeyi becerirler. İngiltere ada üzerinde iki askeri üsse sahip olur ve ABD emperyalizminin temsil ettiği yeni-sömürgecilik politikaları bir başarı daha elde eder. Artık sözde 'Bağımsız' bir Kıbrıs Cumhuriyeti vardır. Böylece çatışan iki farklı sömürgecilik anlayışı Kıbrıs üzerinde bir uzlaşmaya varmış oluyordu.

2- Kıbrıs Cumhuriyeti sömürgecinin böl ve yönet politikaları zemininde şekillenmiştir. Kıbrıs Cumhuriyeti'nin kurucu anlaşmaları olan Zürih ve Londra anlaşmaları İngiltere, ABD, Türkiye ve Yunanistan tarafından hazırlanır. Her şey hazırlanıp tamamlandıktan sonra anlaşmalar Kıbrıslı Türk ve Kıbrıslı Elen liderliğine sadece altlarına imza atılması için sunulur. Kıbrıslı Türkler ve Kıbrıslı Elenler kendi geleceklerini bağlayan ve belirleyen anlaşmalarda hiçbir söz ve karar verme hakkı tanınmamıştı. Böylece 'Bağımsız' Kıbrıs Cumhuriyeti ada halklarına işbirlikçi liderlikler aracılığı ile dayatılmış oldu. Öte yandan söz konusu anlaşmalar ve Kıbrıs Cumhuriyeti'nin anayasası sömürgecinin böl - yönet politikaları anlayışı ile hazırlanmıştı. Ada içinde yaşanan gerginlikleri dindirmek bir yana, hazırlanan anayasa gerginliklerin daha da derinleşmesine çanak tutacaktı. ABD hegemonyasının kapsamında ve etkisinde olan işbirlikçi Kıbrıslı Türk liderliği ile bağlantısızlara yakın ancak şövenist Kıbrıslı Elen liderliği arasındaki gerginlikler ABD ve İngiltere'nin taşeronları Yunanistan

ve Türkiye'nin kışkırtmaları ile üç senede ciddi çatışmalara dönüşecekti. Bir yandan farklı bir Enosis yöntemi benimseyen Makarios'un üçüncü dünya milliyetçiliğine angaje olup 'Bağılantısız ülkelere' dahil olma girişimleri, öte yandan ise ABD'nin ve NATO'nun hegemonyasında, Taksim tezini ileri götürmeye çalışarak ve Türk çarşısı oluşturma kaygısında bulunan Kıbrıslı Türk liderliği! Kısa sürede ciddi restleşmeler yaşanacak ve Kıbrıs Cumhuriyeti'nin parçalanmasına giden yollar oluşacaktı.

Emperyalistler arası hegemonya kavgasının çıplak bir yansıması olan Kıbrıs Cumhuriyeti, ABD ve İngiltere tarafından aralarındaki çelişkileri aşmak veya ertelemek amacı ile kurulmuştu. İngiltere'nin iki askeri üs almasına rağmen ağırlıklı olarak hegemonyasını sağlayan yeni sömürgeci politikalarını başarı ile sürdüren ABD idi.

1963'den sonra Cumhuriyet içerisinde kendilerini izole eden ve uzaklaştıran Kıbrıslı Türk liderliği bir yandan TAKSİM naraları ile öte yandan da 'Türk çarşısı' oluşturma kaygıları ile hareket etti. Bu liderliğin vardı(rıldı)ğı son nokta ise KKTC oldu. Söz konusu tüm gelişmeler sınıfsaldı. Öte yandan Kıbrıs Cumhuriyeti ise Kıbrıslı Elen liderliğinin egemenliğine geçmişti. Bugün bu liderlik Avrupa politikası izleyerek AB'ye girmiş, EURO bölgesine dahil olmuştur. Siyasal olarak Yunanistan'a bağlı olan KC'nin askeri kontrolü de yine Yunanistan'dan atanan komutanlar tarafından belirlenmektedir. Dolayısı ile nasıl ki Kıbrıslı Türk liderliğinin başından beri benimsediği tutum işbirlikçi ve ayrılıkçı bir karakterde ise, Kıbrıs Cumhuriyeti'ni veya sunduğu anayasal hakları savunmak da bir o kadar karşılıksız ve tarih dışı bir taleptir.

Bugüne dönecek olursak ada üzerinde (yasal olarak da) emperyalizmin varlığını hala garantileyen Kıbrıs Cumhuriyeti, gerçek bir barışı, bağımsızlığı ve sosyalizmi savunanlar açısından herhangi bir belirleyici anlam ifade etmemeli, barış yolunda bir eşik olarak tanımlanmamalıdır. Çünkü KKTC'nin varlığı gibi Kıbrıs Cumhuriyeti'nin varlığı da ada halklarının gerçekleştireceği barışın ve bağımsızlığın önünde aşılması gereken bir engel olarak durmaktadır.☒

Kıbrıs Sorunu'nda Göçmenlerin Rolü

Şifa Alçıcıoğlu
Sifa_alcicioglu@yahoo.com

*"Bir kez ikna olunca milliyetçilik harcı
Farklı olana sözü "defol git pis yabancı"
Beton Millet Sakarya-BANDİSTA*

Dünyanın birçok ülkesinde ve ülkemizde göçmenler bir sorun olarak algılanmakta ve göçmenler düşmanlığa maruz kalmaktadırlar. Ülkemizde de göçmen kitlelere karşı sempatik olmayan bir tutum sergilenmektedir. Oysa burada göçmenlere değil asimilasyon ve Türkleştirme politikalarını dayatmaya çalışan TC devletine karşı bir tutum olmalıdır. Taşeron TC

devleti tarafından yürütülen işgal, Türkiye'den gelen göçmenlere mal edilmek istenmekte ve kültürel asimilasyonun temel nedeni olarak yine TC'li göçmenler gösterilmektedir. Ancak, burada yaşayan göçmenleri suçlamak işin kolay yanına kaçmaktan başka bir şey değildir. Devletlerin yaptığı politikaları halklara mal etmek bizleri milliyetçilik ve şövenizm dalgalarıyla baş başa bırakacaktır.

Kıbrıs sorununun çözümünün kimi çevreler tarafından tamamen kolaycı bir tavırla "çözüm"ün göçmenlerin adadan ayrılma şartına bağlandı. Bu hiçbir temel sebebe dayandırılmayacak kadar yersiz ve ırkçı bir düşüncedir. Olası bir çözümün inşasında geleceğini Kıbrıs'ta gören herkesin mücadelesi gereklidir. Ancak bu sayede var olan düzene karşı çıkmak, sağlık, barınma, eğitim gibi temel ihtiyaçlar için birliktelik sağlamak ve kapitalist sistemin eşitsizliklerine karşı direnç oluşturabilmek mümkün olacaktır. Özellikle 1970'lerde gelen ilk dalga göçmenlerin ve 1980'lerde gelen ikinci dalga göçmenlerin azımsanmayacak bir çoğunluğu geleceğini burada görmekte ve Kıbrıs'ı vatanları olarak benimsemektedirler. Kıbrıs sorununun çözümü halkların ortak mücadelesi sonucu yaratılacaksa adada yaşayan halklar kendi kaderlerini tayin etmek için ortak bir mücadeleyi birlikte yaratacaklardır. Ortak vatan mücadelesinin birlikte verilmesi göçmenleri de kapsayan yeni bir Kıbrıslılık kimliğinin oluşmasına da zemin sağlayacaktır.

"Sol" kesimler tarafından sürekli olarak "yerleşik", "gaco" diye adlandırılarak dışlanan göçmenler bu yüzden sağa doğru bir eğilim göstermek durumunda kalmıştır. Oysa devrimci bir tavırla hareket edilmesi

ve göçmenlerin de mücadeleye dahil edilmesi gereklidir. 1986 yılında Halk-Der geleneğinin örgütlediği Narenciye Kesim Ekipleri Birliği gibi soldan yaratılan bir göçmen mücadelesinin örneğini de görmekteyiz. (bkz: Argasdi sayı 15, Kıbrıslı Türk Solunun Aymazlığı: TC'li Göçmen Düşmanlığı)

Göçmenlere karşı takınan tavır sırf TC'li oldukları için değil aslında fakir olduklarından ve alt sınıfa mensup olduklarından dolayıdır. Burada yaşayan göçmenleri aşağılayan kitlenin, TC'li zengin ve elit kesim karşısında aynı tepkiyi vermemesi de olayın tamamen sınıfsal olduğunun kanıtıdır.

İş bulamadığından dolayı göç etmek

etkilendiğini görürüz. Şiddetle biçimlenen çarpık düzenin en büyük zararını gören mağdurları, kadınlar ve çocuklar, göçmen ailelerde de dayak ve aşağılanmalarla karşılaşmaktadırlar. Ne var ki onlara uzanacak kurumsal bir yardım eli ülkemizde bulunmamaktadır. Olanlar da tamamen yukardan bir bakış açısıyla meselenin özüne inmeden anlık çözümlerle konuları ört bas etmektedirler. Kadın dayanışması temelinde örülecek bir yardımlaşma ağı hem göçmen kadınların sorunlarını daha rahat ifade etmelerini sağlayacak hem de bu yoldan doğacak bir kadın hareketinin önünü açacaktır. Oluşturulan her hareket beraberinde bir dinamizmi yaratarak kadınların da

mücadelede yer almasına zemin hazırlayacaktır. Çocukların görünmez iş gücü olarak kabul edildiği dünyamızda, ekonomik şartlar yüzünden okula gönderilemeyen birçok göçmen çocukla karşılaşmaktayız. Küçük yaşlardan itibaren çalışma koşullarına alışmak durumunda kalan bu çocukları görünür kılmak destek olmak da duyarlı her insanın yapması gereken bir davranıştır. Tabandan başlayan bir sınıf hareketi sağlam temeller üzerinde şekillenecek ve kendisini mücadelenin parçası olarak görmeyi başarabilen her çocuk

geleceğin yapı taşlarının inşasına katkı sağlayacaktır.

1974'ten sonra adada yaşayan Kıbrıslıların üretimden koparılması, memurlaştırılması gibi etmenler nispi bir refah yaratılmasına zemin hazırlamıştır. Buna rağmen adada yaşayan yoksul bir kesim olarak göçmenlerin varlığından da bahsetmemiz gerekir. Büyük çoğunluğunu göçmenlerin oluşturduğu bu kesimle ilişkiler kurularak Kıbrıs sorununda gerçek kurtuluşun devrimci mücadeleden geçerek oluşabileceğini göstermek ve Kıbrıs'ta yaşayan "sol" kesimler tarafından dışlanan ve kendi geleceğini sağ partilerden yana gören göçmenlerin oy kitlesi olarak görülmesinin önüne geçilerek kendi sınıf çıkarlarının farkına varmalarını sağlayacaktır. Sınıfsal bir çerçeveden bakıldığı zaman halkların kendi kaderlerini tayin etmesi ve göçmenlik gibi unsurlar çözüme kavuşabilir. Geleceğini burada gören göçmenlerin, kendi öz örgütlenmelerini kurmaları da sınıf mücadelesine büyük katkılar sağlayacak ve oluşacak bir halk hareketi başarıya taşınabilecektir. ☒

zorunda kalan göçmenler, daha çokyoksul kesimlerden oluşmakta ve adaya çalışma amaçlı gelerek; inşaat işçiliğinden temizlikçiliğe, berberlikten garsonluğa kadar çeşitli işlerde zor koşullarda çalışmaktadırlar. Kıbrıs'a girişin kimlikle olması, buraya yerleşen göçmenlerin vatandaşlık alması gibi etmenler Kıbrıs'ta çalışmayı cazip hale getirir görünse de burada var olan yaşam koşulları sanıldığından aksine hiç de cazip değildir. Çalışmaya gelen işçiler; güvencesiz işlerde; barınma, sağlık, ulaşım gibi haklara sahip olmadan bir yaşam mücadelesi içine girmektedirler. Aynı durum Sovyetler Birliği'nin dağılmasından sonra yoksullaşarak ülkemize gelen Doğu Blok ve Doğu Avrupa ülkelerinin göçmenleri için de geçerlidir. Son yıllarda Bulgaristan, Özbekistan, Vietnam gibi ülkelerden de göçler olmakta ve gelen göçmenler de diğer göçmenler gibi kendi içlerine dönük yapılar oluşturmaktadır. Geleceğini burada gören her kesimin mücadeleye katılması sağlanmalıdır.

Sınıfsal mücadelelerde, ezen- ezilen ilişkisi göz önünde bulundurduğumuz zaman en fazla çocuklar ve kadınların

Kıbrıs Sorunu ve Halkların Kendi Kaderini Tayin Hakkı

Münür Rahvancıoğlu
munurrahvancioglu@yahoo.com

"Bilimin eşiğinde, cehennem giriş kapısında olduğu gibi, şu kurala uymak zorunludur: Qui si convien lasciare ogni sospetto / Ogni villa convien che qui sia morta"

Burada bütün kuşuklar kovulsun / Ve burada her türlü korku yok olsun (Dante İlahi Komedyası)"
Karl Marx
Ekonomi Politikin Eleştirisine Katkı

İster pozitif bilimlerde olsun isterse de sosyal bilimlerde olsun, bilimsel yöntem olguların verili durumunu tahlil etmekle çalışmalarına başlar. İnceleme konusu yapılan ve bilimin nesnesi durumundaki olgunun verili durumunun ne olduğu her türlü ön yargıdan, art niyetten, arzu, beklenti, korku, kuşku ve istekten bağımsız olarak, gerçeği ortaya çıkaracak şekilde tespit edilmelidir. Herhangi bir olgunun verili durumu tespit edilirken, ortaya çıkacak sonuçlardan çekinmek ve verili gerçeği arzularımızla değiştirmek bilimsel bir tutum değildir. Elbette hiçbir olgunun verili durumu mutlak, sabit ve değişmez olarak kabul edilemez. Her olgunun bir geçmişi, bir bugünü, olası bir geleceği ve olmasını arzu ettiğimiz bir biçimi vardır. Ancak olmuş olan, olmakta olan, olabilecek olan ve olmasını istediğimiz biçimler arasında ayırım yapmamak ve bunları birbirine karıştırmak gerçeğe de bilime de aykırıdır. Marksist yöntem bilimsel bir metot olduğu içindir ki, tüm olguları tarihsel varoluşu içinde geçmiş, bugün ve gelecek diyalektikine uygun olarak ele alır. Gelecekte yaratmak istediği ile bugün var olan durum arasındaki farkı göremeyen, bilim dışı bir tavır asla Marksizm'e ait bir tutum olamaz.

"Devrimci olan gerçeğin kendisidir, bundan korkan devrimci değildir" Lenin

Kıbrıs sorununa yönelik tespitler ve çözüm düşünceleri ortaya konulurken, üzerinde en çok tartışma yürütülen ve sol içi anlaşmazlıklara konu olan halk/halklar konusu da böyle bir konudur. Kıbrıslı Türk halkının varlığı/yokluğu tartışması tarihsel olarak revizyonist gelenek ile devrimci

gelenek arasında ortaya çıkan temel bir tartışma eksenidir. Biz bu yazıda 'gerçekleri inkar etmenin Marksistlerin işi olmadığı' konusuna odaklanacağımızdan ve gerek devrimci hareketin geçmişinde gerekse de Baraka tarafından ortaya konmuş birçok yazılı materyalde yeterince olgu sıraladığından Kıbrıslı Türk halkının varlığını ispatlamak noktasının üzerinde pek az duracağız. Ancak tarihsel, sosyo-ekonomik ve siyasal olguların tahlili sonucunda tartışmasız bir gerçek olarak ortaya çıkan Kıbrıslı Türk halkının varlığını inkar edilmesinin, devrimci sol için Kıbrıs'ın somut gerçeklerini anlayamayan, anlayamadığı için de değiştiremeyen bir politikasızlığa mahkumiyet demek olduğunu ortaya koymaya çalışacağız.

Bunca tartışmaya neden olan halk ve toplum kavramları neyi ifade etmektedir? Siyasal anlamda toplum; "belli bir ekonomik altyapıyla belirlenmiş belli üstyapı kurumlarına sahip olan sosyo-ekonomik bir biçimlenmedir." Kıbrıslı Türkler ve Kıbrıslı Elenlerin farklı ekonomik altyapılara hatta farklı üstyapı kurumlarına da sahip olduğu inkar edilemeyecek gerçeklerdir. O zaman ortada siyasal anlamda farklı iki toplum vardır. Bu durum hoşumuza gitse de gitmese de böyledir. Yapılması gereken, gerçeği inkar etmek değil; anlamak ve değiştirmek için mücadele etmektir. Halk ise "belli bir dönemde belli bir ülkenin gelişmesine katılan çeşitli sınıfları kapsayan insan topluluğu olarak tanımlanır. Tarihsel süreçte dönüşüme katılan bu sınıf ve tabakaların tümüne halk kitlesi denir." Nüfusun belli gruplarının halkın bir parçası sayılması için başta gelen ölçüt, bu grupların toplumun ilerlemesinde, açıkça ortada olan çıkarları ve bu ilerlemede kendilerine düşen görevleri yerine getirebilme güçleridir. Yani en kaba tanımla halk, toplum içerisinde devrimde çıkarılan sınıflardan oluşan bileşime verilen isimdir. Bir toplumun yoksulları, ezilenleri, işçileri, köylüleri, kamu emekçileri, kadınları, gençleri halka dahil olabilirler. Ancak egemenleri, bürokrasisi, burjuvazisi, zenginleri ve tüccarları halka dahil olamazlar. Halk

toplumun yaşayan çekirdeği, yaratıcı özüdür. Halk bir toplumu her defasında yeniden yaratan, onu her defasında ileriye doğru taşıyan temel sınıfların bileşimidir. Bu sebeple de her tarihsel dönemde devrimciler içinde yaşadıkları toplumun yaratıcı gücüne yani halka seslenmişlerdir.

Kıbrıs'ta iki halkın varlığı gün gibi açık bir gerçektir. Ancak bu halklar Denктаş, UBP ve CTP'nin iddia ettiği gibi Türkiye'nin uzantısı Türk halkı ile Yunanistan'ın uzantısı Elen halkı değildirler. Bu halklardan birisi Kıbrıslı Türk

halkı, diğeri ise Kıbrıslı Elen halkıdır. Bu iki halkın tarihsel çıkarları, emperyalist güçlerin adamızdan kovulmasında ve iki halkın kardeşçe birliğine dayalı yeni bir toplumsal üstyapının yaratılmasında somutlaşmaktadır. Bu bağımsız ve halkları kardeş bir birleşik Kıbrıs demektir. Kıbrıslılık yani tek halkın oluşması ise ancak bu sürecin sonucu olarak ortaya çıkacak bir hedef olarak anlamlıdır. Kıbrıslılığa (tek halka) varmak arzusu ile verili durumda iki halkın varlığı gerçeğini, 'ya ayrılıkla sonuçlanırsa' şeklindeki bir kuşku veya korku ile birbirine karıştırmak demek, gerçeklerden korkmak ve gerçekleri değiştirmenin birincil koşulu olan 'verili durumu anlamak' imkanından mahrum kalmak demektir.

Kıbrıslı Türk halkının varlığını inkar eden bilim dışı tavır; 'Denктаş ile aynı tezi savunmamak' gibi anlamsız bir gerekçeye, 'Kıbrıs'ın kuzeyinde uluslararası hukuka uygun olamayan bir rejim olduğu' gibi bir yasalıcı mantığa veya 'her halkın ayrı bir devlet kurması gerektiği' gibi bir ezbere dayalı, korkularla beslenen bir tavidir. Bilimsel gerçeklerle ve bu gerçekleri anlayıp değiştirmekle değil, gerçeklerin olası olumsuz sonuçlarından kaçmakla devrimci olunmaz. Halkların kendi kaderini tayin hakkının illa ki ve her koşulda "ayrılık yönünde kullanılacağı" gibi bir kural yoktur ve olamaz. Lenin, Ulusların Kendi Kaderini Tayin Hakkı isimli yazısında "boşanma hakkını savunmakla boşanmayı savunmak bir ve aynı şey değildir" der. Bilime değil mantığa dayalı bir çıkarsama bile, kendi kaderini tayin hakkının birleşme yönünde de ayrılma yönünde de kullanılabilmesi ve her ülkedeki devrimcilerin içinde yaşadıkları halkın somut çıkarları neyi gerektiriyorsa onun propagandasını yapmaları gerektiği sonucunu verecektir. Kısacası Kıbrıslı Türk halkının varlığını inkar (bu halk bir olgu olduğu sürece) sadece inkar edenlerin kendi ellerini kollarını bağlamasına yarar. Oysa egemenlerin inkar ettiğimiz gerçekliğe kendi çıkarları yönünde müdahale etmesini engelleyemez.

Kıbrıs halklarının söz, yetki, karar, iktidar sorunu demek olan Kıbrıs sorununun çözümü, Kıbrıs halklarının kendi kaderini tayin haklarının önündeki emperyalist engelin kaldırılmasından geçer. Bunun için devrimcilerin içinde yaşadıkları halkın varlığını inkardan vazgeçmeleri şarttır. ☒

Sol Anahtarı Coşturdu

Sol Anahtarı, Dikmen çöplüğü ve susuzluk sorunlarıyla mücadele eden HAK- DER'in haziran ayında Hamitköy'de düzenlediği "Hamitköy Kültür ve Dayanışma Şenliği" ne katılarak güzel bir performans sergiledi. Temmuz ayında ise Baraka'nın da stant açtığı Kıbrıs'ın güney yarısında gerçekleştirilen Anti-Faşist Festival'de sahne alan Sol Anahtarı devrimci duruşu ve iki dilde seslendirdiği şarkılarla kitleyi coşturmayı başardı. 14 Ağustos'ta Selimiye Meydanı'nda gerçekleştirilen konserde ise Bandista grubu elemanları tarafından sahneye davet edilen Sol Anahtarlarıyla birlikte Gavur İmam İsyanı hep birlikte söylendi.

Anti-Militarist Barış Harekatı'ndan "Evine Dön Ayşe" Konseri

Türkiye'nin Kıbrıs'a yaptığı 'ikinci barış hareketi' ismindeki askeri müdahalenin 36. yıl dönümünde 14 Ağustos cumartesi akşamı aralarında Baraka Kültür Merkezi, Yeni Kıbrıs Partisi (YKP), Birleşik Kıbrıs Partisi (BKP), Doğa Severler Derneği ve Kıbrıslı Gençlik Platformu'nun da bulunduğu anti-militarist inisiyatif tarafından Lefkoşa Selimiye Meydanı'nda bir konser düzenlendi. Konser "Dikkat Askersiz Bölge" ve "Ayşe tatil bitti, evine dön" temaları ile gerçekleştirildi. Konserin ismi 1974'te Kıbrıs işgalinin başlangıç parolası olan ve dönemin TC Dışişleri bakanı Turan Güneş tarafından söylenen "Ayşe tatile çıksın" mesajından uyarlandı. Kıbrıs'tan Gommalar, Özgür ve Sol Anahtarları'nın katkı koyduğu konsere Türkiye'den de Bandista grubu katıldı. Sahneden sık sık milliyetçilik karşıtı ve anti-militarist konuşmalar yapıldı, "Evine dön Ayşe", "Ankara elini yakamızdan çek" ve "Bağımsız Kıbrıs, bütün halklar kardeşdir" sloganları atıldı. Kंसere Kıbrıslı Elen aktivistler de katıldı.

Afrika Gazetesi Yalnız Değildir!

31 Ağustos'ta Anti-militarist Barış Harekatı temsilcilerinin katılımı ile Afrika Gazetesi'ne yapılan tehditleri kınamak, dayanışmamızı aynı zamanda sitemlerimizi ortaya koymak için gazete önünde toplandı. Ardından TC Elçiliği önüne gelinerek basın bildirisi okundu. Elçilik önünde "Evine Dön Ayşe" sloganıyla coşkulu bir atmosfer yaratan eylemciler tekrardan gazete önüne gelerek eylemi sonlandırdılar. Eylemin sona ermesinin ardından Afrika genel yayın yönetmeni Şener Levent aşağıya inerek Anti-militarist Barış Harekatı'nı gazeteye davet etti. Burada Afrika gazetesinin Anti-militarist Barış Harekatı'na yönelik yaptığı yayınlardan ve buna gelen eleştiriler hakkında konuşuldu. Uzun süre devam eden toplantıda bazı yanlış anlamalar giderildi.

Göç Yasası Davaları

23 Kasım tarihli eylemden dolayı polisi darp, görevinden men etme ve polis aracına hasar verdikleri iddiasıyla haklarında dava açılan eylemciler 27 Ağustos günü çıkarıldıkları mahkeme huzurunda; Savcılığın "araca verilen 1000 TL'lik hasarın ödenmesi koşulunda dava dosyasının geri çekileceği" önerisiyle karşılaştılar. Öneriyi değerlendiren sendika ve örgütler Savcılığın teklifini kabul ederek, istenen paranın ödenmesi kararını aldı. Bunun üzerine daha önceden avukatlarını azleden Baraka aktivistleri Savcılığın önerisine itiraz ederek öneriyi kabul etmediklerini ifade ettiler. Kendilerinin herhangi bir suç işlemediğini söyleyen aktivistler itham olmak istediklerini açıklamalarına rağmen Baraka aktivistlerinin itirazını kabul etmeyerek davaları geri çekti. Öte yandan 28 Ekim tarihinde eyleme katılanlar hakkında açılan davanın duruşmasının da gerçekleştiği günde önceki davanın geri çekilmesi sendikacılarda diğer davanın da geri çekileceği düşüncesini yaratırken duruşma, görüntülerin izlenip davanın ilerletilmesi amacıyla ileriki bir tarihe ertelendi.

İmzalar Savcılığa Verildi

Göç Yasası'na karşı düzenlenen eylemlerin ardından UBP hükümeti tarafından estirilen soruşturma ve dava terörüne tepki olarak sendika ve örgütlerin topladıkları imzalar 26 Ağustos'ta KTÖS, YKP ve Baraka'nın gerçekleştirdiği yürüyüş ile Savcılığa verildi. "Kendimi İhbar Ediyorum" kampanyası süresince yüzlerce insandan toplanan imzaları Savcılığa vermek amacıyla Kuşulu Park'tan mahkemelere doğru gerçekleştirilen yürüyüşte eylemciler sık sık "soruşturmalar, gözaltılar, baskılar bizi yıldıramaz", "direne direne kazanacağız" ve "gün gelecek devran dönecek UBP halka hesap verecek" sloganlarını attılar. Yürüyüşün ardından Mahkemeler önünde toplanan Baraka, YKP ve KTÖS aktivistleri; ocak ayından itibaren 20'den fazla örgütün imza kampanyasına katıldığını belirterek imzalarını teslim etmeyen diğer örgütlerin de halktan alınan imzaları bir an önce Savcılığa vermeleri gerektiğini söylediler.

Polis Genel Müdürlüğü Önünde Basın Açıklaması

Anti-militarist Barış Harekatı 26 Ağustos'ta, konserin organizasyonu öncesi ve sonrasında sürmekte olan polisin tavrını kınamak ve "yetkili makamlardan izin almaksızın afiş asmak" gerekçesiyle dava açılan iki arkadaşımıza destek belirtmek amacıyla Polis Genel Müdürlüğü önünde bir basın toplantısı düzenledi. Basın toplantısına DAÜ-BİR-SEN ve KTÖS de destek verdi.

Barış Bizlerin Ellerindedir

1 Eylül Dünya Barış Günü; iki toplumlu etkinlikle Ledra Palace yanındaki Taksim Sahası'nda kutlandı. Baraka, Terminal'de oluşturduğu renkli kortejiyle sloganlar ve şarkılar eşliğinde Kıbrıslı Türk örgütlerinin buluşma noktası olan Kuşulu Park'a yürüdü. Baraka müzik topluluğu Sol Anahtarı'nın kitleyi coşturan konseriyle başlayan etkinlikte sırasıyla Çav Bella, Avusturya İşçi Marşı, El Pueblo Unido Jamas Sera Vencido ve Kıbrıs şarkılarından oluşan bir potpori çalındı. Birleşmiş Milletler yetkililerinin ortak etkinlik alanına taşınan Yeni Kıbrıs Partisi'nin (YKP) "İsyanımız İşgale" pankartının ve Baraka Kültür Merkezi'nin "Out Out Out! British Bases Out!" sloganının siyasi mesaj içerdiği ve provokasyon yarattığı gerekçesiyle kaldırılması/atılmaması istemi YKP, Baraka, KGP ve Barikat'ın tepkisine neden oldu. "İsyanımız İşgale" pankartı kaldırılmazken, "İsyanımız İşgale", "Bağımsız Kıbrıs, Bütün Halklar Kardeşdir", "Son Son Son İşgallere Son", "Out Out Out! British Bases Out!" ve "Yaşasın Devrimci Mücadelemiz" sloganları da atıldı.

Horoz Dövüşlerine Tepki

Baraka, temmuz ayında sanayi bölgesinde yaşanan ve mafya içi hesaplaşmaları andıran kurşunlama olayının ardından ülkede yaşanan acı bir gerçeğin, yasa dışı horoz dövüşlerinin ortaya çıktığını vurguladı. Bildiride horoz dövüşlerinin suç olduğu ve buna göz yumulduğuna değinilirken, kurşunlama olayına karışan kişilerin gece kulüpleriyle olan ilişkilerinin de sorgulanması gerekliliğinden bahsedildi. Gece kulüplerinde çalıştırılarak bedenleri satılan kadınların çoğunun insan ticareti mağduru olduklarına da dikkat çekilen bildiride, yetkililerin derhal görevlerini yapması, yasadışı hayvan katliamının, kumar ve kadın ticaretinin önlenmesi istendi.

Sinema Geceleri

İzle-Tartış etkinlikleri çerçevesinde temmuz ayında "Devrimci Gençlik Köprüsü" belgeseli izlenirken ağustos ayında İskenderiye Kütüphanesi'nde yaşanan olayları hristiyanlığın yayılışı zemininde anlatan "Agora" filmi gösterildi. Eylül ayında Hotel Rwanda filmiyle bir kez daha akıllarda kalacak bir sinema keyfi yaşanırken ekim ayında bir ressamın hayatını anlatan filmi izlenecek.

"Hade Beleşe Denize" Eylemleri Gerçekleştirildi

"Halkın bedava denize girme hakkına vurgu yapmak, plajlara girişte alınan fahiş paraların yasal olmadığına dikkat çekmek ve Anayasal ve yasal hakları savunmak" adına yapılan "hade beleşe denize" eylemleri başarıyla gerçekleştirildi. İlk olarak "Sahiller hakkımız söke söke alırız" ve "Denizler halkındır halkın kalacak" sloganları eşliğinde Acapulco'ya beleşe giren eylemciler ardından Baraka Kültür Merkezi, Kıbrıslı Gençlik Platformu, Yeni Kıbrıs Partisi ve Barikat'tan oluşan bir kitleyle Merit'e giderek denizlerin halkın olduğunu bir kez daha vurguladılar. Basın olmadan denize giren örgütler, kendi kamera ve fotoğraf makineleriyle eylemin haberini yapıp basına iletiler.

Beşinci Geleneksel Baraka Kampı Yapıldı

Baraka Kültür Merkezi'nin, bu yıl beşincisini düzenlediği geleneksel yaz kampı, 16-20 Temmuz tarihleri arasında Davlos (Kaplıca) sahilinde gerçekleştirildi. Farklı yaş gruplarından yaklaşık 60 kişinin katıldığı kampta; panel, forum, tiyatro atölyesi, çocuk oyunları, konserler ve müzik etkinlikleri ile çeşitli oyunlar ve yarışmalar yer aldı.

Toplumsal Varoluş Mitinglerine Katıldık

35 sendika ve demokratik kitle örgütleri tarafından 5 Temmuz 2010 tarihinde meclis önünde gerçekleştirilen "Toplumsal Varoluş Mitingi"ne Baraka Kültür Merkezi de katıldı. Göç yasası eylemlerindeki gibi meclis ve TC Elçiliği önüne polis barikatı kurulan eylemde Baraka aktivistleri polis barikatına önceden hazırladıkları ve üzerinde ÖZELLEŞTİRMEYE HAYIR, KTHY SATILAMAZ gibi mesajlar olan kağıt uçakları uçurarak sembolik bir hava saldırısı gerçekleştirdiler. UBP hükümetinin AKP'nin dayatmaları ile geçirdiği neo-liberal yasaları protesto için sendikalar tarafından 2 Ağustos tarihinde gerçekleştirilen mitingde ise Baraka aktivistleri barikat kuran polislere kırmızı karanfil verdiler. Eylem sonunda 25 sendikacı barikatı aşmaya çalışırken tutuklandı.

"Filistin ile Dayanışma Etkinlikleri" Gerçekleştirildi

Baraka'nın da içinde bulunduğu Savaşa Hayır Koalisyonu, haziran ayı sonunda İsrail tarafından uluslararası sulara gerçekleştirilen saldırıyı protesto etmek ve Filistin halkıyla dayanışmak için etkinlikler düzenledi. Hem kuzey hem de güneyde gerçekleştirilen etkinliklerin güney ayağı Enformasyon Ofisi'nde kuzey ayağı ise YDÜ Kütüphanesi'nde yapıldı. YDÜ Kütüphanesi'ndeki etkinlikte, saldırı sırasında gemide bulunan Yunanistan'daki Savaşa Hayır Koalisyonu'nun aktivisti Demetra Kirillu deneyimlerini paylaştı. YDÜ öğretim görevlisi Tayseer Al-Shanableh de Gazze'nin genel durumuyla ilgili bir konuşma gerçekleştirdi.

Tekel Direnişi Işığında Yeni Sınıf Hareketi

Baraka Kültür Merkezi 17 Haziran'da "Tekel Direnişi Işığında Yeni Sınıf Hareketi" konulu bir söyleşi düzenledi. Söyleşinin ana konuşmacısı Baraka'nın davetlisi olarak Kıbrıs'ta bulunan Nota Bene Yayınları Editörü Yalçın Bürkev'di. KTÖS Lokalinde gerçekleşen söyleşide, Tekel örneğinden yola çıkarak tüm dünyada yaygınlaşan yeni sınıf hareketi masaya yatırıldı.

Baraka "Kıbrıs'ta Sivil Toplum Ve Sol Sempozyumu"na Katıldı

Kıbrıslı Gençlik Platformu tarafından organize edilen "Kıbrıs'ta Sivil Toplum Ve Sol" sempozyumu 7 Ağustos cumartesi günü KTAMS konferans salonunda gerçekleşti. Kıbrıs'ta Toplumsal Cinsiyet ve Sol, Ekolojik Bozulma ve Sol Çevre Politikaları, Sendikal Hareket ve Sol Partiler başlıkları altında gerçekleştirilen üç panele, Baraka Kültür Merkezi adına Hasan Yıkıcı konuşmacı olarak katıldı.

Tüm haberlerin ayrıntılı bilgilerine, bildirilerine, fotoğraflarına ve videolarına ulaşmak için www.baraka.cc adresinden faydalanabilirsiniz.

Baraka'dan KISA KISA

Hazırlayan: Şifa Alçıoğlu

Bu yıl üçüncüsünün organize edileceği İşçi Filmleri Festivali için hazırlıklar sürüyor. 4-13 Ekim tarihleri arasında yapılması planlanan etkinliğin Gönyeli Belediyesi Konferans Salonu'nda gerçekleştirilmesi amaçlanıyor. Ücretsiz olarak gerçekleştirilen etkinlik hakkında ayrıntılı bilgiler ilerleyen tarihlerde www.baraka.cc adresinde ve günlük gazetelerde yayınlanacaktır. Sinemaya seyirci kalmak istemeyen tüm sinemaseverler İşçi Filmleri Festivali'ne davetlidir.

Suluk Müzik Topluluğu, her pazartesi saat 6:30- 8:30 saatleri arasında çalışmalarını sürdürmeye devam ediyor. İlk konserini Baraka kampında veren Soluk grubu müziğe yeni bir soluk kazandırıyor.

Salı günleri 18:00'de toplanan ve tiyatroyun aslında bir devrim provası olduğuna inanan BTE eylül ayından itibaren yeni dönem çalışmalarına merhaba dedi.

Yaz aylarında gerçekleştirdiği konserlerin ardından yeni bir üretim sürecine girmeyi planlayan

Sol Anahtarı her Perşembe saat 19:00'da buluşmaya devam ediyor.

Baraka Okuma-Tartışma grubu Tufan Erhürman'ın YENİ SOL - "Kıbrıs Türk Solu'na Eleştirel Bir Bakış" isimli kitabını okumaya başladı. Her perşembe saat 18:00'da Baraka'da buluşarak gerçekleştirilen okumalara siz de davetlisiniz.

Cuma günleri dost ve aktivistlerin katılımıyla, Baraka'nın idari, ekonomik ve politik doğrultusuna yön verdikleri toplantılar saat 19:00-21:30 arasında herkese açık olarak gerçekleştiriliyor.

Cumartesi günleri saat 8:00 ile 13:00 saatleri arasında açık olan lokalimizde günlük gazetelere göz atıp, kahve içeceğimiz, müzik dinleyip, kitap okuyabileceğimiz, internetten yararlanabileceğimiz keyifli bir gün sizi bekliyor. Baraka'da buluşalım.

Baraka ile ilgili haber, duyuru, makale ve röportajları bulabileceğiniz fotoğraf ve videolarımıza ulaşabileceğiniz Baraka web sitesi www.baraka.cc adresini ziyaret edebilirsiniz.

Üyelik sistemi ile herkesin yararlanabileceği kütüphanemizde 3000'in üzerinde kitap bulunmaktadır. Ayrıca kitapların listesine ve kütüphaneden yararlanma kurallarına www.baraka.cc adresinden ulaşabilirsiniz.

1000'in üzerinde belgesel, kurmaca, drama, komedi, aksiyon, kısa-metraj ve dünya çapındaki festivallerde ödül almış filmler bulunan Baraka VCD/DVD arşivinden üyelik sistemi ile yararlanılabilir. ☑

Yunan Albaylar Cuntası ve Kıbrıs

Münür Rahvancıoğlu
munurrahvancioglu@yahoo.com

1 Ekim 1949: Çin Halk Cumhuriyeti kuruldu.
4 Ekim: Dünya Hayvan Hakları Günü
5 Ekim: Dünya Öğretmenler Günü
5 Ekim 1934: İspanya İç Savaşı başladı.
9 Ekim 1967: Che, Bolivya'da öldürüldü.
9 Ekim 1971: Deniz Gezmiş ve 17 arkadaşı idama mahkum edildi.
10 Ekim 1969: Fikir Kulüpleri Federasyonu (FKF); DEV-GENÇ adını aldı.
18 Ekim 1920: Türkiye Komünist Fırkası kuruldu.
22 Ekim 1964: Jean Paul Sartre, Nobel Ödülü'nü reddetti.
24 Ekim 1956: Nasr, Süveyş Kanalı Ortaklığını millileştirme kararı aldı.
25 Ekim 1966: ABD'de Kara Panterler Partisi kuruldu.
31 Ekim 1922: Faşist Mussolini İtalya başbakanı oldu.
1 Kasım 1954: Cezayir Bağımsızlık Savaşı başladı.
1 Kasım 1956: Macaristan'ın Varşova Pakti'nden çıkması üzerine SSCB Macaristan'ı işgal etti.
6 Kasım 1981: Üniversiteleri kışlaya çeviren YÖK kanunu yürürlüğe girdi
7 Kasım 1917: SSCB'nin kurulmasına neden olan Ekim Devrimi
8 Kasım 1938: Almanya'da Yahudilere karşı toplu saldırı başladı. (Kristal Gecesi)
9 Kasım 1989: Soğuk Savaşı bitiren olay kabul edilen Berlin Duvarı yıkıldı.
10 Kasım 1965: Çin'de "Kültür Devrimi" başladı.
14 Kasım 1950: Orhan Veli Kanık Ankara'da Belediye'nin açtığı bir çukura düşmesi sonucu hayatını kaybetti.
15 Kasım 1934: Çin'de Uzun Yürüyüş başladı.
16 Kasım 2000: Ahmet Kaya öldü.
17 Kasım 1973: Yunanistan'da Politeknik Direnişi başladı.
23 Kasım 1170 (MÖ): Tarihi kayıtlara geçen ilk grev. Mısır'da piramit işçileri işi bıraktı.
24 Kasım 1859: Darwin'in "Türlerin Kökeni" çalışması yayınlandı.
25 Kasım 1956: Aralarında Che ve Fidel'in de bulunduğu 82 devrimci Küba'ya gitmek üzere Granma isimli yatla Meksika'dan ayrıldılar.
29 Kasım 1945: Yugoslavya'da monarşi kaldırılarak "Yugoslavya Federal Sosyalist Cumhuriyeti" ilan edildi.
29 Kasım 1971: THKP-C lideri Mahir Çayan ve arkadaşları askeri cezaevinden firar ettiler.
25 Kasım 1973: Yunanistan'da darbeci başkan Papadopoulos yeni bir askeri darbeye devrildi.
30 Kasım 1999: Seattle, ABD'de DTÖ zirvesi. Büyük çaplı protesto gösterileri.
Aralık 1914: Almanya parlamentosunda 1. Paylaşım Savaşı bütçesi için yapılan oylamada yalnız Karl Liebknecht "hayır" oyu verdi.
2 Aralık 1956: Küba'da aralarında Fidel Castro ve Che'nin de bulunduğu gerilla birliklerinin Granma çıkarması.
6 Aralık 1998: Venezuela'da, Hugo Chavez devlet başkanı seçildi.
7 Aralık 1941: Japonya ABD donanmasına saldırı düzenledi. ABD 2. Paylaşım Savaşı'na resmen girdi.
8 Aralık 1987: Filistinliler intifada hareketini başlattı.
10 Aralık: Dünya İnsan Hakları Günü
13 Aralık 1980: 17 yaşındaki Erdal Eren yaşı büyütülerek idam edildi.
18 Aralık 2005: Bolivya'da MAS lideri Evo Morales devlet başkanlığına seçildi.
24 Aralık 1979: (Kızıl) Rudi Dutschke öldü
27 Aralık 1979: SSCB Afganistan'ı işgal etti.
30 Aralık 1947: Romanya'da Halk Cumhuriyeti ilan edildi.

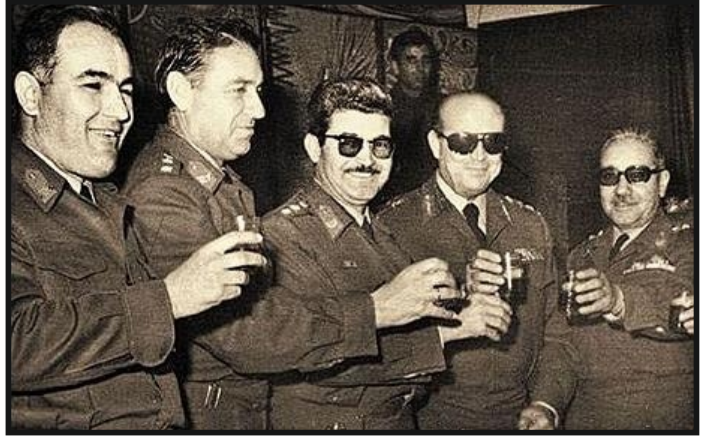
25 Kasım 1973 tarihi Yunanistan için olduğu kadar ülkemiz Kıbrıs için de dönüm noktası niteliğinde bir tarihtir. Bu tarihte Yunan Albaylar Cuntası'nın yönetimi el değiştirmiş ve 21 Nisan 1967 darbesinden beridir ülke yönetmekte olan Albay Yorgo Papadopoulos'a darbe yapılarak yerini Binbaşı Dimitris Yuanides almıştır.

Yunanistan'da 1967'den itibaren cunta aracılığı ile gündeme gelen açık faşizm sadece Kıbrıs ile ilgili nedenlerle izah edilemez. İkinci Paylaşım Savaşı sırasında Alman İşgali'ne karşı en önemli direniş odağı Yunanlı komünistler olmuştur. Ancak Alman açık işgalinin sona ermesi ile birlikte, ABD-İngiliz gizli işgali için gerekli yapının oluşturulmasının önünde en büyük engel yine komünistlerdi. Bu sebeple Alman işgalcilerle de işbirliği yapmış muhafazakarlar ve kralcılar, İngiltere'nin de desteğini alarak 1949 yılına kadar komünistlere karşı sert bir mücadele yürüttüler. Yalta Anlaşması gereği Yunanistan'ı ABD-İngiliz nüfuz alanında bırakan SSCB'den neredeyse hiçbir destek görmeyen Yunanlı partizanlar, onurlu bir direnişten sonra yenildiler. İşte bu yenilgi ile birlikte Yunanistan'ın yeni-sömürgeleşmesi tarihi de başlayacaktır. Böylece tüm diğer yeni-sömürge ülkeler gibi Yunanistan da gizli işgal, sömürge tipi faşizm sarmalına sürüklenecektir. Truman Doktrini ve Marshall yardımları ile giderek daha fazla ABD etki alanı altına giren Yunanistan, 1952'de de NATO'ya üye olacaktır.

Yunanistan'ın yeni-sömürgeleştirilmesi sürecinde silahlı mücadelenin yaşadığı yenilgiye rağmen, toplumsal huzursuzlukların artarak devam etmesi üzerine; gizli faşizmden açık faşizme geçme gereği ortaya çıkmıştır. İşte 21 Nisan 1967 darbesi bu koşullarda gündeme gelmiştir. Darbenin temel amacı, Yunanistan'ı dünya emperyalist sisteminin ayrılmaz bir parçası yaparken sömürge tipi faşizmin kurumlarını sağlamlaştırmaktır. Bunun yanında Kıbrıs'ta ABD tarafından önerilen Acheson Planı'nın Yunan hükümeti tarafından kabul edilmemiş olması da darbenin nedenleri arasındadır. Darbenin sinyali ABD Başkanı Johnson tarafından "Yunanistan ve

Kıbrıs birer piredir. ABD'yi kaşındırmaya devam ederlerse ezileceklerdir" şeklindeki mektupla Yunan Başbakanına verilmişti. Zaten 21 Nisan darbesi maaşlı bir CIA elemanı olduğu bilinen Albay Papadopoulos'un liderliğinde ve NATO tarafından hazırlanan "Gladio" tipi bir plan olan "Prometheus Planı" ile yaşam bulmuştur.

Albaylar Cuntası'nın Kıbrıs'a yansması ise Acheson Planı'nın hayata geçmesi için Kıbrıs Hükümetine aralıksız bir baskı uygulanması olmuştur. TC hükümetleri (özellikle 12 Mart 1970

cuntası) ve Kıbrıs Türk Yukarı Sınıfı ile uyumlu hareket eden cunta, Makarios'un direnişi ile karşılaşmıştır. ABD tarafından verilen "Makarios'u devreden çıkarmak" görevini yerine getirmek için çeşitli yöntemler denenmiştir. Seçimler yolu ile alt edilemeyen Makarios'a çeşitli suikast girişimlerinde bulunulmuş, EOKA-B örgütlenilerek yıpratılmaya çalışılmış, Kilise içi bir darbe tezgahlanmış, Cunta tarafından istifası talep edilmiş ancak bunların hepsi başarısız olmuştur.

Yeni-sömürgeci politikaların Yunan kamuoyunda (özellikle öğrenciler arasında) yarattığı tepkinin de etkisi ile 25 Kasım 1973 tarihinde başarısız cunta restorasyonu uğramıştır. 14 Kasım 1973 tarihinde Atina'da Politeknik Üniversitesi'nin öğrencilerce işgal edilmesi, direnişin Atina ve Selanik'teki diğer üniversitelere yayılması ve cuntaya karşı yüz bin kişilik bir miting yapılmasına rağmen 17 Kasım sabah saat 03:00'da üniversitenin duvarlarını yıkan tanklar aracılığı ile 36 devrimci öğrencinin öldürülerek işgalin sona erdirilmesi artık cuntanın mevcut hali ile sürdürülemez olduğunun göstergesiydi.

25 Kasım 1973'te cunta içi bir darbe ile yönetime gelen Binbaşı Dimitris Yuanides de Kıbrıs'ta Acheson Planı'nın hayata geçmesi için Makarios'a baskı yapmaya devam etmiştir. Ancak

AKEL, SSCB ve Bağılantısız Ülkeler Bloğu'nu da arkasına alan Makarios'u geriletmesi mümkün olmamıştır. Kıbrıs'ın "yasal" yöntemler ve tüm tarafların rızası sonucu Yunanistan ve Türkiye arasında paylaşılmasını öngören Acheson Planı bilindiği gibi 15 Temmuz - 20 Temmuz operasyonları ile fiili olarak uygulanmaya konmak durumunda kalınmış ve yasal hale getirilmesi için çalışmalar da o tarihten beridir devam etmektedir. 25 Kasım 1973 tarihinin ülkemiz Kıbrıs için önemi, açık faşizm aracılığı ile emperyalist güçlerin taşeronu durumuna getirilen Yunanistan'ın, ABD adına Kıbrıs'ta 15 Temmuz faşist darbesini hazırlamaya başladığı tarihtir. ☒

21 Aralık 1963'te Ne Oldu?

Röp: Besim Baysal
besimbaysal@lycos.com

Nicos Sampson; Omorfida-Küçük Kaymaklı'ya Kıbrıslı Türkler TMT tarafından emirle kaçırıldıktan sonra girmişti.

Bir Tanıklık...

Yaş: 60, emekli, Lefkoşa

"Yenicami'de otururduk, kışdı. 21 Aralık 1963 gecesi cumaydı, cuma geceleri Kıbrıs Televizyon İstasyonu (PIK) da Türkçe film yayınları. Türkçe filmi seyredip dağıldık evlere gene. Akabinde, ya uyuduk ya uyumadık; İskelet Salahi başladı bağırma fena fena: "Tahtakala'yı Urumlar bastı, erkek yok mu?" diye. Fevzi dayı telefon dairesinde çalışırdı, Limnidi'de direk dikerlerdi. Hüseyin dayı tenekeci, İngiliz üslerinde işler, Vadii'de kalırdı. Ramadan Dayı hamurkerdi, Mutallip Ahmet Efendi'nin fırınında hamur yoğurmadaydı. Besim dayı taksicilik ederdi, uçak alanındaydı. Halil dayı taksicilik ederdi uçak alanındaydı. Yani hakikaten mahallede hiç kimse yoktu. Ertesi gün uyandık, okula gittik. Öğretmenlerde tedirginlik vardı, sınıf kapısında beklerlerdi, hiçkimseyi dışarı çıkartmadılar ve herkesi sınıfta tuttular. Bir Land Rover geçti. Camlıktı sınıflar, gözükürdü dışarı. Gördük Land Rover'i dışardan geçerken. İçinde da bir kişi, resmi geçit törenlerinde içinde durullar ya cumhurbaşkanları falan onun gibi dikili dururdu. Araba ne gezerdi o zamanlarda. Atatürk heykelini kurşunlamışlar, akabinde liseyi, öğrencileri kurşunlamışlar... Şimdiki elçiliği geçtikten sonra lise oradaydı. Üç dört kişi yaralandı o zaman. Biri Yenicami'den Namık'ın Emineba'nın Mustafasıydı, avukat oldu. Daha sonra Mağusa Kaza Mahkemesi yargıcı oldu, daha sonra öldü. Biri Cemşit Sait; polis müfettişi Foks'un oğlu. Foks; şimdi hisardadırlar ya, (Tilki) onların kardeşleriydi. Biri daha vardı ama onu hatırlamam kimdir. Sonra da o teşkilatçı, TMT'ci olanlar başladılar yolları kesmeye ve Urum mu, Türk mü diye sorarak Urumları toplamaya. Özellikle Yeni Kapı'nın orda ve Büyük Kaymaklı, Küçük Kaymaklı bölgelerine geçiş olan Larda dediğimiz şimdiki Karayolları'nın olduğu yerde, buralarda çok geçiş olurdu. GG'nin ordan Çağlayan'dan çok geçiş olurdu. Oralara yerleştilerdi. Ben kimdir görmedim ama söylenti vardı çoğu bahsettiydi o zamanlar Land Rover'in içinde duran polis Ali

Beşirmiş diye. Zaten polisin içinde da TMT'ciler vardı, fırsatı da kullandılar çıktılar yollara. Çoğu da İngiliz ajanıydı, İngilizce bilgi verilerdi yapacakları işleri. İlk; TMT'ciler kesti yolları hemen faaliyete geçtiler, daha sonra Kaymaklı

göçmen oldu ve geri dönenler oldu onları topladı Urumlar. Emir geldi birlikleri geri çekin da dünya kamuoyu duysun dediler ve Kaymaklı göç ettirildi. Urum aslında gelmediydi Kaymaklı'ya, bir hafta sonra geldi. Yani arada tahminimce bir haftalık bir fark vardı. Bir kısım Kaymaklılı eşyasını, malını almak için geri döndüdü, bir kısmı da ganimet için giderdi ve Urum galdırdı ortadan bunları. Aslında Kaymaklı'yı teşkilat kaçırttı ve dediğim gibi bir hafta sonra girdi Urum Kaymaklı'ya.

Korkardı Urum girsin Kaymaklı'nın içine. Tahminimce 7500 Kıbrıslı Türk vardı Kaymaklı'da çok çok az Urum vardı. Üç tane bölük komutanı vardı Kaymaklı'nın Ruso, Rezvan ve Efe. Mandrez'in bölük komutanı da İrfan Paralık'ti. Olaylar patlar patlamaz teşkilat kurdu nizamını. 7500 kişilik Kaymaklı'yı kaçırarak bir olay olmamıştı. Bir iki uzak silah atışı dışında bir gelişme yoktu. Daha sonra Kaymaklı'nın bir kısmı Mandrez'e bir kısmı da Atatürk İlkokulu'na Lefkoşa suriçine Yenicami'ye geldi.

Tahtakala'da o gece olan olay da; biri taksici biri da kadın vardı. Araba ile geçerken polis kontrol etmek istemiş, bunlar da direnmiş polise. Polis iki kişi beraber gezerdi o zaman, biri Türk biri Urum. Polis ile bunların arasında bir tartışma olmuş. Silahlar çekilmiş ve patlatmış, ama bunlar hep numara. TMT bilmeseydi bunları, bunları 'şey' olarak kullanmayı kıyamet mi kopacaydı Tahtakala'da? Tahtakala'yı o akşamdan kaçırdı TMT. Urumlar Türkleri öldürecek diye. Kuyruklu bir Amerikan arabasıydı taksici, getirdilerdi o zaman Ayluga'ya, kurşun izleri vardı üzerinde, kurşun deliklerini gördüydüm.

Köşklüçiftlik'i da kaçırtıldılar o zaman... Döşemeci Kerim dayı; te nerde otururdu, bir baktık Yenicami'de bulundu insanlar. TMT! Türkleri, Ermenileri kaçırtılar hep, Köşklüçiftlik'ten. Müzik müfettişi Özdemir bey vardı, oğlu vardı Baydu, onları taa Kumsal'dan kaçırtmışlar, onlar da Yenicami'ye geldi. Kim kaçırttı bu insanları? Cesaret mi vardı Urumda Kanlı Dere'yi atlayacak da geçsin bu tarafa?

Bir da Kumsal'da Türkiyeli binbaşının çocuklarının öldürülmesi olayı var. Mümkün değildir Urumların Kanlı Dere'yi atlayıp geçmesi bu tarafa. Hangi Urum bileceydi da gösterebilir evi? Kim bilirdi hangi evdir binbaşının? Ya da ne girmediler diğer evlere da? Yanında sağında solunda evler vardı. Ne öldürmediler diğer evlerde yaşayanları da? Ya da binbaşının evde olmadığını çoluk çocuğunun yalnız olduğunu kim bilirdi? İnandık biz da buna!"

Ekim 1988: Kıbrıs Devrimci Yüksek Öğrenim gençliği yayın organı "Somut" yayınlanmaya başladı.

Ekim 1994: DAÜ ÖTK seçimleri "Özerk-Demokratik-Parasız-Bilimsel Üniversite" talebiyle boykot edildi.

Ekim 1998: "Seselim" dergisinin 6. ve son sayısı yayınlandı. 7. sayı hazır olduğu halde AVRUPA gazetesini ele geçiren oportunist anlayış tarafından yayımdan kaldırılınca, devrimci gençlik gazeteden ayrıldı.

1 Ekim 1947: Kıbrıs Türk İşçi Birlikleri Kurumu'nun aylık dergisi İŞÇİNİN YOLU ŞAŞMAZ yayınlanır. Dergi milliyetçi çevrelerce hoş karşılanmayacak ve sadece iki sayı yaşayacaktı.

7 Ekim 1973: Makarios'a ikinci süikast girişimi de başarısız oldu.

15 Ekim 1990: Kıbrıs Türk Halk Hareketi adlı örgüt CTP ve Özgürlük'e bombalı saldırıda bulundu.

20 Ekim 1950: Makarios Kıbrıs Elen Ortodoks Kilisesine başpiskopos seçildi.

20 Ekim 1973: Tıp-İş kuruldu

27 Ekim 1957: Denктаş İngiliz Sömürge Savcılığı'ndan Kıbrıs Türk Kurumları Federasyonu Başkanlığı'na getirilir. 50 yıllık hanedanlık başladı.

30 Ekim 1989: Yeni Kıbrıs Partisi kuruldu.

Kasım 1985: Des-Der kuruldu

Kasım 1990: KDYÖG yayın organı Somut'un son sayısı yayınlandı.

5 Kasım 1914: İngiltere Kıbrıs'ı ilhak etti.

14 Kasım 1956: KTAMS kuruldu.

15 Kasım 1983: KKTC ilan edildi.

22 Kasım 1978: Kıbrıslı Türk Ercan

Turgut Türkiye'de verdiği devrimci mücadeleye sırasında öldürüldü.

22 Kasım 2005: Özker Özgür Öldü

23 Kasım 1978: İstanbul'daki Kıbrıs

yurtları kapatıldı ancak Ankara'daki devrimci öğrenciler bir hafta kadar süren bir direniş gerçekleştirdi.

28 Kasım 1948: Kıbrıslı Türk Yukarı

Sınıfı "adil İngiliz idaresi"nin devamını talep eden bir miting gerçekleştirdi.

29 Kasım 1975: TMT'nin ilk bildirisi. Bu bildiride Kıbrıslı Türkler'e emirlere itaat etmesi talimatı verildi.

30 Kasım 1963: Makarios KC

anayasasına yönelik 13 maddelik değişiklik önergesini sundu.

Aralık 1984: GÖSAB Kuruldu

Aralık 1997: Bağımsız Gençlik

Platformu yayını ÇATI'nın 6. ve son sayısı yayınlandı.

7 Aralık 1977: Kıbrıslı Türk Muharrem

Özdemir Türkiye'de verdiği devrimci mücadeleye sırasında faşistler tarafından öldürüldü.

14 Aralık 1955: İngiliz Valisi AKEL ve

İnkılapçı Gazetesini kapattı.

16 Aralık 1986: Narenciye Kesim

Ekipleri Birliği Lefkoşa'da bir yürüyüş gerçekleştirdi.

19 Aralık 1956: İngiliz Sömürgeler

Bakanı Lennox Boyd'un, Avam

Kamarası'nda "Taksim" seçeneğine işaret etmesinin ardından, Türk

Başbakanı Adnan Menderes 28 Aralık

1956 tarihinde Taksim'in Türkiye

tarafından benimsenebileceğini söyledi.. Böylece, TC Hükümeti,

İngiltere'nin teşvikiyle Taksim tezine

sahip çıktı.

21 Aralık 1963: Kıbrıs'ta iki halkın fiziki

olarak ayrılmasına varacak çatışmalar

başladı.

27 Aralık 1970: CTP kuruldu

28 Aralık 1967: Geçici Kıbrıs Türk

Yönetimi kuruldu.

30 Aralık 1976: Dev-İş kuruldu.

kütüp-ha!-ne?

ben okudum, pek hazettim

Hasan Yıkıcı
hasan_ykc@yahoo.com

Özet olarak denebilir ki, Kıbrıs sorunu, sınıf çelişkilerinin sömürgeci ve yeni sömürgeci müdahalelerle 'ulusal' bir çatışmaya dönüştürülmesi ile ortaya çıkmıştır."

Niyazi Kızılyürek

I.

Dergimizin bu sayısında çeşitli insanlara Kıbrıs sorunu denilince akıllarına ilk ne geldiğini sorduk. 65 yaşında bir Maronit, olan Avgoustinoz Skoullou'un Kıbrıs sorunu ile ilgili ilk cümlesi şu idi: "Elenler ve Türkler 1571'den 2010'a kadar olan tarihi, resmi tarihin dışında; gerçekten anlatırlarsa, o zaman bu iş çözülür."

Demek ki tarihi sadece savaştan, anlaşan, barışan ve tekrar savaştan milletler gözünden okumak tarihin gerçek kısmını, bizzat üzerinde yükseldiği zemini görmezden gelme anlamına gelecektir. Kıbrıslı Türklerin resmi tarih yazımına baktığımızda, tarihin bir dizi milliyetçi menkıbelerden oluştuğunu görürüz. Aynı şekilde Kıbrıslı Elenlerin de resmi tarihi milliyetçi menkıbeler üzerinde yükselmektedir. Öyle ki, bunun böyle oluşu her iki kesimin egemen ideolojisinin yansımasıdır ve doğrudan egemen sınıfların iktidarına hizmet etmektedir.

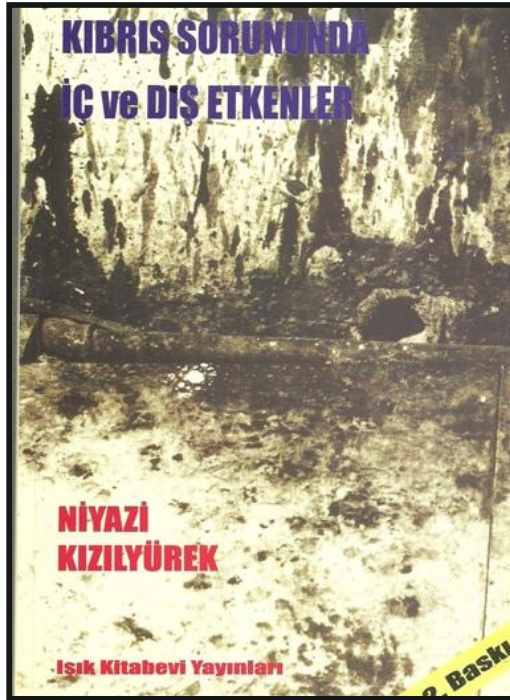
Milliyetçiliğin ürünü menkıbeler bir çeşit yapı tutucudur. Ayrıştırıcı ve dışlayıcı; bizzat kendi varlığı bir düşmanın varlığına bağlı olduğu için düşman yaratıcıdır. Ülkemizde 1974'ten itibaren (daha da gerilere gitmek mümkündür) yeni bir boyut olarak gelişen resmi tarih söylemi milliyetçi, ırkçı ve şükrancı motiflerle karakterize olmuştur. Bu da genelde Kıbrıs tarihinin özelden ise Kıbrıs sorununun adanın kendisine ait olmayan ama kendisine mal edilen bir tarihle; sömürgecinin, işgalcinin, ona egemen olanın hafızası ile okunmasını sağlamıştır. Egemen hafızanın dışında, ayrı bir hafıza yaratmak; anlatılan tarihten bağımsız anlatılmayan tarihe sahip çıkmak egemenlerin hiçbir zaman işine gelmemiştir. Çünkü nasıl ki egemenlerin ürettiği menkıbeler bir çeşit yapı tutucudur, yani sistemin, popüler kavramıyla statükonun devamını sağlayıcı ve güçlendiricidir; egemen hafızanın dışında bir hafıza oluşturmak, anlatılmayan, saklanan tarihe sahip çıkıp anlatmak da bir o kadar yapı yıkıcıdır. (Postmodern tarih yazımı 'yapı söküm' veya 'yapı bozum' gibi kavramlar çerçevesinde çalışmaktadır. Fakat burada bu tabirlerle bir alakamız olmadığını, tabiri caizse

Kıbrıs Sorununda İç ve Dış Etkenler

bizzat 'yapı yıkıcı' terminolojiye bağlı olduğumuzun altını çizerez)

II.

Niyazi Kızılyürek'in "Kıbrıs sorununda İç ve Dış Etkenler" isimli çalışması sadece Kıbrıs sorununun tarihini anlayabilmek, sorunu yaratan koşulların farkına varabilmek için değil; aynı zamanda hala varlığını koruyan Kıbrıs sorununu güncelliğin içerisinde yeniden yorumlayabilmek ve egemen bakış açılarının dışında yeni, devrimci bir yöntem geliştirmek anlamında da önemli bir çalışmadır. Kuşkusuz Kızılyürek'in 'ilk dönem' çalışmaları ve 'son dönem' çalışmaları arasında hem ideolojik hem de siyasal ciddi farklar bulunmaktadır. Gerek ilk basımı 1983 yılını taşıyan, ikinci basım ise 2001 yılına ait olan "İç ve Dış Etkenler" çalışması gerekse de baskısı tükenmiş

olan "Paşalar ve Papazlar" kitaplarında Kızılyürek maddeci tarih anlayışına yakın bir yöntem geliştirirken; son dönem çalışmalarında post-modern ve sol liberal ekoller doğrultusunda ürünler verdiği görülmektedir. Fakat bahsi geçen her iki kitap da artık tarihe mal olmuştur ve Kıbrıs sorununun anlaşılmasına dair değerli bilgiler, değerlendirmeler sunmaktadır.

III.

Kızılyürek "Kıbrıs Sorununda İç ve Dış Etkenler"de, kitabın isminden de anlaşılacağı gibi Kıbrıs sorununu iki ana başlıkta işler. Sorunun kaynaklandığı iç nedenler ve dış nedenler. Fakat her iki unsuru da sabitleştirerek, mekanik bir tarih yorumuyla işlemez. Kızılyürek, çalışmasında iç ve dış nedenler arasındaki etkileşimlerin ve bağların da üzerine giderek sorunu ne basit bir milliyetçilikler sorunu olduğunu ne de sadece dış güçlerin ada üzerindeki emellerinden dolayı ortaya çıktığını

söylüyor. Yukarıdaki alıntıda belirtildiği gibi sorunun esası, içteki sınıfsal cephelenmelerin dıştan gelen müdahale ve planlarla 'ulusal' ve 'milliyetçi' bir çatışma haline dönüşmesidir. Böylece Kızılyürek çalışmasında bir yandan Osmanlı'nın adayı istilası ile birlikte yeniden şekillenen sınıfsal konumlanışları ve bunun 1960'lara kadar olan evrimini incelerken; öte yandan da ada üzerindeki sömürgeci ve yeni-sömürgeci politikalara, ABD ve İngiltere'nin planlarına odaklanıyor.

Kitap'ta toplumsal yapıdaki sınıf cephelenmeleri ve çelişkileri şöyle özetleniyor: (1) İki halk grubunun burjuvazisi ile sınıf temelinde örgütlenen ilerici hareket arasında. (2) Rum ve Türk burjuvazisi arasında ve (3) Kıbrıs Elen burjuvazisi ve İngiliz sömürge yönetimi arasında.

Öyle ki bu çelişkiler gittikçe hızlı bir şekilde tek bir potada, 'ulusalcılık' bağlamında biçimleniyordu. İlk çelişkideki belirleyici ENOSIS ve TAKSİM politikalarının anti-komünizm noktasında birleşmesi ve emekçi kesimler üzerinde estirilen terör olacaktı. İkinci çelişki Yunanistan'daki ulusallaşma sürecine bağlı olarak Elen burjuvazisinin MEGALO İDEA talepleri ile, Kıbrıslı Türk burjuvazisinin 'Türkten Türke' kampanyası ve TAKSİM talepleri şeklinde gelişecekti. Son çelişki ise hem Elen milliyetçiliğinin ulusal bir savaşım içerisinde oluşumunu ve EOKA'nın kuruluşunu hem de Türk milliyetçiliğinin kendisini tamamen karşıt bir milliyetçiliğe tepki olarak oluşturmasını ve TMT'nin kuruluşunu doğuracaktı.

Tüm bu iç çelişkiler tamamen dış müdahaleler ve yönlendirmeler ile şekillendi. İngiltere'nin böl ve yönet politikası her iki halkın karşı karşıya gelmesine ve milliyetçiliklerin güçlenmesine neden oldu. ABD ve İngiltere'nin ada üzerindeki çıkar çatışmaları, her ikisinin de adayı NATO'ya dahil etme amacı noktasında kesişti ve sonucunda 'Kıbrıs Cumhuriyeti' gibi 'gökten inen' bir devlet kuruldu. Ardından sürece yeni taşeronlar dahil edildi. Emperyalizm nereye çektiyse ada oraya gitti ve en sonunda bölündü.

IV.

Kızılyürek II. Paylaşım Savaşı'na kadar ada üzerinde iki halk arasında herhangi bir ulusal çatışmaya rastlanmadığını belirtir. "Buna karşılık" der Kızılyürek "sendikalarda, kooperatiflerde müşterek örgütlenen halk, sosyal dayanışmanın en güzel örneklerini verir."

Kıbrıs sorununu egemen, sabit, milliyetçi ve ulusal zeminde değil; sınıfsal ve tarihsel bağlamı içerisinde değerlendirmek bugün hem sorunu doğru anlayabilmek için, hem halkların çıkarına olacak taleplerin mücadelesini kurmak için, hem de Kızılyürek'in aktardığı tarihsel notu güncelleştirmek için zorunludur. ☒

Okullarımız

Toplum umuzda bir yaşam biçimi olarak getirilen tektipleştirme

bunun yanında sorgulamayan, kendi düşüncesi olmayan insanlar yaratmaktadır. Bu uygulama okullarda ve askerde belirgin bir şekilde görülmektedir. Okullarda temeli atılan, askerde ise pekişen bu tek tipleştirme günlük hayatta da yerini alıyor. Böylece de ortaya; sorgulamayan, hakkını aramaktan çekinen bir toplum çıkıyor. Bu durumda yönetimdeki kişilerin, insanları daha kolay yönetmesi için çok uygun bir zemin oluşmaktadır.

Biz liselilerin okullarda gördüğümüz baskılar arasında üniforma zorunluluğu, saç uzunluğu yasağı bunlardan sadece bir kağıdır. Öğretmenlerin, öğrenciler üstünde baskı uygulaması yani öğretmenle öğrencinin eşit görülmemesinin ortaya çıkardığı, sorgulayamama yasağı da okullarda açıkça görülmektedir.

Bir okulumuzda sene başı öğrenci kayıt etmek için öğrencinin velisine "TUTANAK" imzalatılıyor. Bu, öğrencinin ticari bir eşyadan farksız olduğunun göstergesidir.

Tutanak başlığı altında hazırlanan bu 7 maddelik kağıt, sene başında öğrencinin velisine imzalatılıp öğrencinin kaydı öyle alınıyor. Bu maddeler şunlardan oluşuyor;

" 1- Okula, okul idaresinin belirlediği üniforma ile gelmesini gözeticeğimi, okul kıyafeti ile okula gelmeyen öğrencinin okula alınmayacağını,

2- Okul için gerekli kitap araç gereçleri sağlayacağımı,

3- Okul içerisinde herhangi bir hasara sebebiyet verirse maddi bedelini karşılamayı,

4- Okula gerekli adres ve telefon değişikliklerini bildirmeyi,

5- Okulun gönderdiği her türlü belgenin, adres değişikliği nedeni ile vb. nedenlerden eline ulaşmadığı zaman aynen alınmış gibi sayılacağını,

6- Velisi bulunduğum öğrencinin okula devamını takip etmeyi,

7- Okula çeşitli nedenlerden dolayı (15) gün özürsüz devamsızlık yaptığı taktirde (Kayıt Kabul ve Devam Devamsızlık

Tüzüğüne göre) not durumu ne olursa olsun sınıfta kalacağını bildiğimi kabul ediyorum ve onaylıyorum."

Bu maddelerin bir okul kaydında olduğunu görüyoruz. Öğrencinin üzerinden yapılan bu anlaşma, öğrencinin bir eşya olarak görüldüğünün resmiyetidir. Ama ne olursa olsun; biz liseliler, özgür ve demokratik bir lise için mücadele edeceğiz.☒

DISİPLİN KAVRAMI

Disiplin nedir? Peki ya disiplinli olmak nedir? Kime, neye göre değerlendirilir bir insanın disiplinli olup olmadığı? Disiplin, bir kimsenin kendi doğrularını çizip onlara uymasına denir. Kendi yaşamına dair bir takım kurallar koyup, bu kurallara uymayı becerebilen insan disiplinli bir insandır. Herkese göre disiplin anlayışı değişebilir. Aslında değişen disiplinin temelde ne olduğu değil, herkesin kendine göre doğru olduğunu düşündüğü ve koyduğu kurallardır.

Okul! Ordu! İkisi de eğitim veriyor. İkinin de adına disiplin deyip, koydukları kurallar var. İkisi de yeni, taze beyinleri hayata hazırlıyor. Tabi kendilerince! Lütfen sevgili komutanlarımızla sevgili öğretmenlerimizin haklarını yemeyelim. İki taraf da bir şeyler öğretiyor. Askerin; farkı sorgulamak yok! Söz söylemeye hakkın

yok. Söylemeye hakkın olan tek şey "Emret komutanım".

Tabi okulda öyle mi? Öğretmen ceza verdiğinde neden o cezayı aldığını sormaya hakkın var; ama daha ağır bir ceza alma riskini göz önünde bulundurman gerekir. Peki neden böyle? Neden insanların sorgulamamalarını istiyorlar? Aslında cevap çok basit. Sorgulamayan bir birey kendi kişiliğini bulamaz. Kendisine söylenen herhangi bir şeyi sorgulamadan, doğru mu yanlış mı diye sormadan alıp kabul eder. Örneğin okuldaki öğretmenlerimizi ele alalım. Öğretmenle genel bir konu hakkında tartışmaya girdiğimizi farzedelim. Öğretmen kendi görüşünü belirtir, sınıftaki her bir öğrenci, öğretmenimiz ne söylüyor diye sormazsa ve öğretmenin fikrini benimserse, herkes o tek kişinin

düşüncesinde olur. Askerde de öyledir, soru sormazsın. Bir şeyi neden yaptığın hakkında soruların varsa sormazsın. Aslında bu insanları sorgulamamaya itme yöntemi, onları gelecekte de sorgulamayan bireyler haline getirmeye amaçlar. Gelecekte de sorgulayan bir toplum istenmez. Çünkü sorgulayan bir toplumun oluşması demek, "bazılarının" istediği gibi at koşurtamayacakları anlamına gelir. Her istediğini halka yaptırılmayacağı anlamına gelir.

Size bir arkadaşımın başından

geçen bir olayı anlatmak istiyorum.

Arkadaşımın saçları uzundu ve erkeklerin okula uzun saçla gelmeleri yasaktı. Arkadaşım müdürün odasına çağırıldı. Kendini savunma olarak saçlarının düzenli olduğunu söyledi ki bu da insanların kendi doğrularının olabileceğinin göstergesidir. Bunun karşılığında ona yöneltilen soru askere gidince ne yapacaktıydı. Askerde de saçlarını kestirmeyecekti? Verdiği cevapsa, 'Hocam siz okul ile orduyu bir mi tutuyorsunuz?' oldu. Yorumu size kalmış. Size soruyorum, bu öğrenci haklı mı değil mi?

Disiplin kuralları bunun içindir. İnsanlara istediğini yaptırıp tek bir model insan yaratmaktır amaç. Düşünün; çobanın bir sürüsü var. Her biri bir tarafa çeken koyunları mı idare etmek daha kolaydır, yoksa hep aynı yöne gidenleri mi? Koyunlar da sorgulamaz, düşünmez, doğru yanlış nedir bilmez. Aslında bence esas hedeflenen budur. "Bazıları" gün geçtikçe insanları daha kolay idare etmenin yollarını arıyorlar ve buluyorlar da. Bunları insanlara yaptırarak da hiç zor olmuyor çünkü insanlar zaten söyleneni yapmaya alışmışlar. Okul ve ordu da bu eylemlerin en sık görüldüğü yerlerdir. Sadece okulda konulan kuralların bir kısmı kabul edilebilir çünkü konulan kuralların amacı sadece insanları tektipleştirme değil, aynı zamanda öğrencilerin önlerine koydukları hedefleri yerine getirebilmelerini sağlamaktır.☒

MARX HEMEN ŞİMDİ

Serdar Durukan
serdar_durukan@yahoo.com

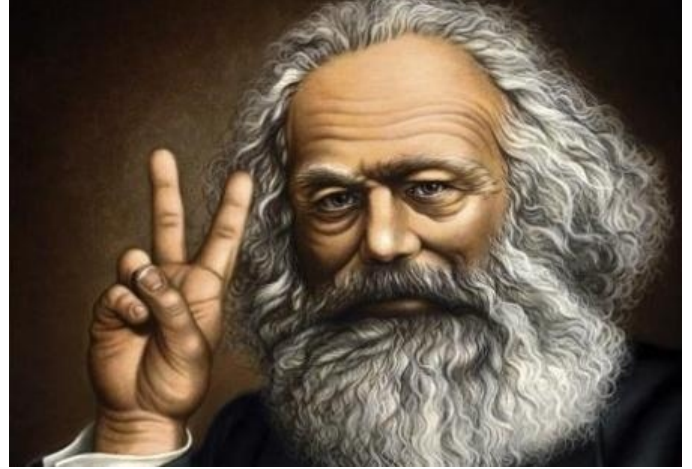
Sovyetler Birliği'nin çöküşüyle kapitalizmin amansız savunucuları Marxizm'in artık ölümcül bir krize girdiğini ve kapitalizmin mutlak zaferinin tescil edildiğini büyük bir sevinçle dünyaya duyurmaya başladılar. Hatta Fukuyama 'tarihin sonu'nun geldiği ve bundan sonra ideolojik kavgaların, bölünmelerin anlamının kalmadığı varsayımında bulundu. Ancak bir an durup düşündüğünüzde bu varsayımda ciddi bir tuhafılık olduğunu farkedeceksiniz. Ellen Wood'un da dediği gibi; Marxizmin esas görevi kapitalizmin eleştirisini yapmaksa, tam da onun zaferinin kutlandığı bir dönemde, Marxizm her zamankinden daha anlamlı ve gerekli gibi görünüyor(1). Tabi ki sağın zaferini ilan etmesinin, solda da yansması çok ciddi boyutlarda hissedilmiştir ve hala daha hissedilmektedir. Geçmişin revizyonistleri, bugünün liberal solcuları, kapitalizmin eleştirisinin modasının geçtiğini kabul edip, ya kapitalizmi hepten kucaklıyor ya da onun içinde bazı reformist isteklerle inandığı bazı değerlere ulaşabileceğini umut ediyor. İşte tam bu noktada, yeniden Marx'a dönüp, sol liberal entellektüellerin parçalı, her türlü bütünlüğü reddeden anlayışının karşısına, bütünsel bir sistem olan kapitalizmin eleştirisini her zamankinden daha kararlı bir şekilde koymalıyız. Bu amaca uygun olarak bu yazıda Marx'ın yöntemine dair üç önemli noktaya değineceğim. İlk olarak genel hatlarıyla Marx'ın diyalektiği nasıl kullandığından bahsedip; daha sonra, yine ilk bölümle ilişkili olarak onun tarih anlayışının önemine değineceğim. Son olarak, bugün sosyalizmin ütopyik bir hayalden öteye geçemeyeceğini iddia edenlere yine Marx'ı kullanarak cevap verip yazımı bitireceğim.

Son dönemde sıkça duyduğum bir yargıyla başlamak istiyorum: 'Herşey değişkendir'. Sanırım bu gerçekliği yadsıyacak birini bulamayız. Hemen hemen herkes bir şeylerin sürekli değiştiği konusunda mutabakata varmış durumda. Ancak, bu değişimin farkında olmak kadar önemli olan şey, bu değişimin 'nasıl bir değişim', 'ne hızla bir değişim' ve 'ne yöne doğru bir değişim' olduğu sorularını sormamızda gizlidir. Bu soruları herhangi bir olguyu anlamaya çalışırken yinelemek, aslında diyalektik düşüncenin de temelinde inmede önemli bir adımdır. Bu sorgulamanın altında yatan temel nokta, gerçekliğin görünenden daha fazlasını içerdiği vurgusudur. Marx'ı diğer burjuva ideologlardan ayıran en temel özellik, gerçekliği, görüneni de içine alacak şekilde, onların arkasında yatan içsel ilişkileri açığa çıkarmasında yatar. Örneğin Marx, bize sermayeyi anlatırken onu

sadece yatırım yapılan para veya bir mülk olarak tanımlamamıştır. Aksine, Marx sermayeyi bir 'ilişki' olarak tanımlamış ve onun ortaya çıkışına ve işleyişine katkıda bulunan tüm toplumsal ilişkiler ağını ortaya çıkarmıştır. Daha genel olarak bahsedecek olursak, Marx kapitalizmin işleyişini ortaya koymak için geliştirdiği akıl yürütmelerde, her zaman bütünden parçaya doğru ilerlemiş ve bu parçalar arasındaki karşılıklı bağımlılık ilişkisini süreçler olarak açıklamaya çalışmıştır(2). Bu noktayı vurgulamak bugün kendi konumlanışlarını, **tek başlarına** bir anlam ifade etmeyen demokrasi, özgürlük ve eşitlik kavramları üzerinden belirleyen sol liberallerin (veya "Yeni Sol"cuların) içinde buldukları durumu göz önüne sermek için önemlidir. Kapitalizmi ve onun sınıfsal yapısını görmezden gelerek sadece demokrasi, özgürlük, eşitlik vs. gibi kavramlar kullanıp, sol hareketi sermayenin belirlediği alana sıkıştırma çabası güden sol liberallere karşı Marx'ı bugün daha gür bir sesle savunmak elzemdir.

Yukarıda Marx'ın değişimi bir süreç olarak anladığına değinmiştik. Bu onun tarihi nasıl anladığını ve incelediğini gösteren önemli bir noktadır. Marx'ın tarihi incelerken kullandığı yöntem yine onu diğer araştırmacılardan ayırmaktadır. Öncelikle Marx tarihi şimdiki zamandan başlayarak geriye doğru inceler. Yani olayları basit bir neden-sonuç ilişkisine indirgemektense, geriye doğru giderek karşılıklı etkileşim içindeki tüm öğeleri incelemeye tabi tutar. Böyle bir yöntem, bulunan bulgulara nasıl bakılacağına ve onların nasıl değerlendirileceğine dair bir perspektif sağlar. Bunun tersi olduğunda, yani 'şimdiye geçmişteki bir noktadan bakmak gibi bir alternatifini izlemek her şeyden önce neden başlangıç için özel olarak o noktanın seçildiğini gerekçelendirmeyi zorunlu kılar'(2). Burada şunu belirtmek gerekir ki; Marx'ın genel teorisini ekonomik indirgemeci olduğu için eleştiren bir çok araştırmacı ve sosyal bilimci aslında onun yöntemini tam olarak kavrayamamıştır. Marx'ın tarih analizlerinde ekonomik nedenlere ve üretim ilişkilerine ağırlık verdiği açıktır. Bunun nedeni, katı bir indirgemecilikten ziyade, araştırma nesnesi olarak öncelikle önüne kapitalizmi koymuş olmasındandır. Onun yöntemini dikkatle incelediğiniz zaman eleştirilere konu olan indirgemeci tarzın olmadığını görürsünüz. Marx'ın, diyalektiği çalıştırırken kullandığı yöntemler iyi anlaşılmalıdır onun ne demek istediği de tam olarak kavranamayacaktır.

Yazının başında da belirttiğimiz gibi kapitalizmin zaferinin kutlandığı bir

dönemde Marx'a olan ihtiyaç daha fazladır. Onun tarihi incelerken kullandığı yöntem nasıl bugünden geçmişe bulmamıza yardım ediyorsa, geleceği de bugünün içinden kurgulamamıza yardımcı oluyor. Bu bağlamda sosyalist bir geleceği ütopyik bir hayalden ibaret görenlere Bertall Ollman şöyle cevap veriyor: 'Rosa Luxemburg ve aynı minvalde düşünen diğerleri gibi ben de niteliksel anlamda daha iyi bir toplumun mümkün olduğunu düşünmenin ve bunun beklentisi içinde olmanın ütopyik olduğu kanısında değilim. Ütopyik olmak demek gelecekte arzu edilen toplumu salt ona yönelik bu tür umutlar üzerinden inşa etmektir'. Ollman'ın da vurguladığı, bizler salt hayalleri peşinden koşan maceracılar değiliz. Yine yazının başında değindiğimiz gibi toplumdaki her şeyin birbiriyle bir şekilde ilişkili olduğunu ve bu ilişkilerin oluşturduğu bütünün yine bir şekilde ve belirli hızda değiştiğini yadsıyan yoktur(2). Ancak, insanların gelecekle veya bugünün içinden organik olarak büyüyen bir **gelecek fikriyle tüm bağlarını koparmış bir bugün tasvirine sahip olmaları**, onların bugünün koşullarında yatan sosyalist göstergeleri görmesinde önemli bir engel oluşturmaktadır. Bir yandan her şeyin değiştiğini kabul edip, diğer yandan kapitalizmin değişmez bir sistem olduğunun kabulü hangi akla mantığa uygundur bilinmez. Şurası kesindir ki, kapitalizmin eleştirisi aslında geleceğe dair sosyalist bir dünyanın inşasında temel başlangıç noktasıdır. Bir başka deyişle, kapitalizmi, yani bugünün ne olduğunu anlamadan, geleceğe dair bir beklenti içinde olmak saflıktan başka bir şey değildir. Bitirirken, Saad Filho'nun sevdiğim bir sözünü hatırlatmak isterim: 'Mücadelenin başarısı, demokratik hareketin ne derece *antikapitalist* olabildiğine bağlıdır' (3).[☒]

- (1) Ellen Meiksins Wood, (1995) '*Kapitalizm Demokrasiye Karşı: Tarihsel Maddeciliğin Yeniden Yorumlanması*'
(2) Bertall Ollman (2003) '*Diyalektiğin Dansı: Marx'ın Yönteminde Adımlar*'
(3) A. Saad-Filho (2006) '*Kapitalizme Reddiye: Marksist Bir Giriş*'

KAMUDA TEK MESAI ALDATMACASI

Nazen Şansal
nazensansal@yahoo.com

Yaptığı yasalarla, koyduğu vergilerle, üstüne bir de biber gazı ve çevik kuvvetle kamu emekçilerini maddi-manevi yıkıma sürükleyen UBP Hükümeti, şimdi de kamuda tek mesaiye geçmeyi planlıyor. Hem de kendince tinyozluk yaparak bu uygulamayı yaz mesaisinin sona erdiği tarihe denk getiriyor ki memur, kuzu kuzu "meeee"leyerek kabul etsin başına gelenleri. Yıllardır yaz aylarında 35, kışta 40 saat olan haftalık çalışma süresi, yaz - kış 39 saat olacaktı ve kamu emekçileri 8.00'den 15.30'a kadar aralıksız ve fakat gayet verimli bir şekilde çalışacakmış. Çalışma Bakanı'nın açıklamalarına göre böylece ek mesai uygulamasına da gerek olmayacak ve devlet bütçesinden tasarruf bile sağlanacaktı! Bakan, hangi bilimsel verilere baktı yoksa işkembeden mi attı bilinmez ama yedi saatten fazla mola vermeksizin verimli çalışamayacağını yediden yetmişe, sağcısından solcusuna herkes kabul eder herhalde. Kamudaki tüm çarpıklığa ve çalışma yerlerindeki sorunlara rağmen, aldığı maaşı hak etmek için, halkına hizmet etmek için çalışmaya en istekli kişiler bile böylesi bir mesai düzeninde üretken olamayacaktır. Kaldı ki öğlen yemeği molası hem İş Yasası'ndan hem de ILO sözleşmelerinden kaynaklanan bir haktır ve çalışanların elinden alınamaz. "Amirimle arayı iyi tutar durumu idare ederim" zihniyeti ise geçici olarak bireysel çözümler bulunmasını sağlasa da tüm kamunun çıkarları açısından savunulabilecek bir düşünce değildir. Mesai saatlerinde yapılmak istenen bu düzenleme, adamızın sıcak iklimine ve Dünya Sağlık Örgütü'nün standartlarına uygun düşen yaz mesaisinin kaldırılmasından başka bir anlam taşımamaktadır. Tek mesai sistemi uygulanmaya başlandıktan bir süre sonra, mola verilmeden iş veriminin düştüğü, çocukların okullardan alınması gerektiği gibi gerekçelerle öğle arasının da eklenmesi ve çalışma süresinin yaz - kış 16.30'a kadar uzatılması muhtemeldir. Bu halde, şimdi işten erken çıkacağı için sevinen kamu emekçileri, yaz aylarında da akşama kadar çalışmak durumunda kalacaktır.

Sayın Bakan, çocuklara sen bakacan!

Eğitim, sağlık, ulaşım gibi tüm kamusal hizmetlerde özelleştirmeler almış başını giderken tek mesai sisteminin önemli bir handikapı da kamu emekçilerinin özel okullara mecbur bırakılmasıdır. Devlet okulları ile devletin mesai saatlerinin

uyumsuzluğu nedeniyle pek çok kamu emekçisi, çocuklarını özel okullara vermek zorunda kalacak, ekonomik ya da ideolojik sebeplerle özel okulları tercih etmeyenler ise (bilhassa da çocuk bakımından "sorumlu" görülen kadınlar) ciddi sıkıntılar yaşayabilecektir. İdare amirlerinin durumu idare edeceği yanılığına düşülmesin diye Çalışma Bakanı konuya şöyle açıklık getirmiştir: "Kesinlikle çalışanların mesai saatlerinde sırf çocuklarını okullardan alacaklar diye bir müsamahaya gitmemiz söz konusu değil." Bakan, akıllara durgunluk verecek bir şekilde, çocukları okullardan nenelerin, dedelerin alması gibi bir "çözüm" de önermektedir. Sağlık sisteminin çarpık çarkları arasında ezilmeye mahkum edilen, hastane kapılarında, ilaç kuyruklarında bekleyen yaşlılarımıza, bir de torun bakma görevi vermektedir koskoca kktc devleti. Bir çalışma bakanının, adına aile dayanışması da dense kültürel bir olguyla da açıklansa

emek sömürsünü önermesi hayret vericidir. Torun bakacak olanlar genelde kadınlar olduğundan Çalışma Bakanı, karşılıksız kadın emeği sömürsünü, kadının her yaşta ve koşulda aile bireylerine bakmakla yükümlü olmasını bir devlet tavsiyesi olarak dile getirmekten çekinmemektedir. Kaldı ki pek çok kamu çalışanının ailesi köylerde yaşamakta ya da sağlık sorunlarıyla boğuşmaktadır. Toplumun çocuklarına sahip çıkmak, onların eğitim, ulaşım vb. sorunlarına kamusal çözümler bulmak devletin en önemli ödevlerinden biridir. Bunu bile beceremeyen ve herkesi kendi bireysel çözümleriyle başbaşa bırakan hükümet, derhal başımızdan gitmelidir.

Sendikalar ne yap(ma)malı?

Kamuda örgütlü sendikaların çoğu, tek mesai sisteminin uzun zamandır dile getirmekteydi. Şimdi UBP Hükümeti'ne "kısmet" olan bu düzenlemeye bilimsel, esaslı verilerle katkıda bulunmak ya da karşı çıkmak yerine sadece çalışma sürelerinin azaltılması, Tasarı'nın sendikalarla birlikte ele alınması gibi

yüzeysel taleplerde bulunuyorlar. Ücret sendikacılığının öteye geçemeyen pek çok sendika, mesai düzenlenmesinde bile kamu emekçilerinin kaybedeceği paraları hesaplayarak üyelerini etkilemeye çalışıyor. İşin kültürel, sosyal, sağlık gibi boyutları ve işçi güvenliği açılarından yaşanabilecek sıkıntılar hiç gündeme getirilmiyor. Örneğin devlet matbaasında çalışan veya elektrik direkleri üzerinde tamirat yapan bir kamu işçisinin uzun saatler aralıksız çalıştırılması halinde meydana gelebilecek kazalardan hiç bahsedilmiyor.

Öte yandan tek mesai uygulaması ile eğitim sisteminin uyumsuzluğu, yakın bir gelecekte memur sendikaları ile öğretmen sendikalarını karşı karşıya getirecek gibi görünüyor. Hükümetin hiçbir alt yapı hazırlamaksızın, çocukların ulaşım ve bakımı gibi ihtiyaçlarını düşünmeksizin mesai saatlerini değiştirmesi, kısa bir süre sonra aynı plansızlıkla tam gün eğitimi de gündeme getireceği sinyali veriyor. Gerek eğitim emekçileri gerekse öğrenciler için koşullar hazırlanmadan, yemekhane, öğretmen çalışma odaları, faaliyet alanları vs. olmadan eğitimde tam güne geçilmesi sorunları çözmek yerine daha da büyütecektir. Hükümetin plansız ve basiretsiz icraatları yüzünden kamu çalışanları ile eğitim emekçilerinin karşı karşıya gelmesi, memur ve öğretmen sendikalarının çatışması, halkın değil egemenlerin işine yarar. Aynı "böl-yönet" oyunu, Göç Yasası sürecinde özel sektör çalışanları ile kamu emekçilerini birbirine düşürmek için de kullanılmıştır. Oysa kamu çalışanlarının haklarındaki gerileme, er ya da geç özel sektör çalışanlarının da haklarını geriletecektir. Kaldı ki hükümetin özel sektör çalışanlarının kötü çalışma koşullarını düzeltmeye niyeti olsaydı sendikalaşmanın önünü açar, asgari ücreti insani yaşam koşullarına getirir ve çalışma saatleri konusunda gereken denetimleri yapardı.

Her şeye rağmen...

UBP Hükümeti, bilimsel temelden yoksun, el yordamıyla yaptığı icraatlarla ve TC devletinden aldığı emirlerle Kıbrıslı Türk halkını ekonomik ve kültürel yönlerden yıpratmaya, varlığını son vermeye and içmiş gibi görünüyor. Toplumumuzun, burjuva sınıfın ayrıcalıklarına özenen, sınıf bilincinden yoksun çoğunluğu ise duyarsızlığını, çıkarıcılığını, "ben işimi hallederim"çiliğini bıçak kemiğe dayanıncaya dek sürdürüyor. Oysa bıçak kemiğe çoktan dayandı, "to be or not to be"den "not to be"ye doğru sürükleniyoruz. Bu nedenle örgütlü olduğumuz alanlarda daha da derinleşerek "Vardık, varız, varolacağız" diye direnmeye devam etmeliyiz. ☒

FEMİNİST İZ

Eğitim ve Toplumsal Cinsiyet

Toplumsal cinsiyet rollerinin şekillenmesinde önemli etmenlerden birisi de eğitim kurumlarıdır. İlköğretimden başlayıp üniversite öğrenimine değin öğrencilerden biyolojik cinsiyetlerine "uygun" davranışlarda bulunması beklenir. Bu beklenti ders kitapları, kılık kıyafet düzeni, disiplin yönetmelikleri ve müfredat gibi etmenlerle öğrencilerin yaşantısında yer bulmaya başlar.

Ülkemizde son yıllarda yerelleşerek değişen kitaplarda anne ve babanın ev işlerinde birbirlerine yardımcı olduklarını gösteren resimler bulunmaktadır. Ancak ders kitapları genellikle cinsiyetçi ve heteroseksist bir çizgide ilerlemektedir. Özellikle Hayat Bilgisi dersinde işlenen "aile" ünitesi mevcut toplumsal cinsiyet rollerini pekiştiren bir yapıdadır. Ailenin para kazanan kişisi olarak "evin direği" sıfatını alan baba şiir ve okuma parçalarının başkahramanıdır. Evde yemek yapan, çocuklara bakan, dizlerinde uyunacak, kucağında şefkat bulunacak kişi ise annedir. Erkek çocuklar, babalarına araba yıkamakta ya da tamirat ve bahçe işlerinde yardımcı, kız çocuklarsa ev işlerinde sofrayı kuran, bulaşık yıkayan anneye yardımcı olmaktadır. Ailemizde iş bölümüyle ilgili olarak "Hayat Bilgisi 2" isimli ders kitabında yer alan bir örneğe bakalım. Bir kız çocuğunun ağzından anlatılan paragrafta şunlar denilmektedir;

"Bizim ailede herkes birbirine yardım eder ve kendine düşen görevi yerine getirir. Babamla annem evdeki işleri birlikte yaparlar. Ben odamı toplarım, sofranın

kurulmasına yardım ederim. Kardeşim (ki resimde bir erkek çocuğu gösteriliyor) babama arabayı yıkarken yardım eder. Annemin işi olduğunda ben kardeşimle ilgilenirim. Ablam derslerimde bana yardımcı olur."

İlk iki cümle ailedeki iş bölümünü vurgulama açısından bir olumluluk yaratmasına rağmen paragrafın devamına bakacak olursak; ev işleri, çocuk bakımı, diğer aile üyelerinin ihtiyacı olan fiziksel ve

duygusal desteğin sağlanması gibi işler kadınların işi olarak gösterilmektedir. Erkekler ise ev dışında faal olan bireyler olarak yer almaktadır. Anneye kız çocuklar, babaya ise erkek çocuklar yardımda bulunarak mevcut toplumsal cinsiyet

"İlkesel olarak her türlü ezilmenin aynı düzeyde görülmesi gerektiğine inanıyorum, 'ezilmenin hiyerarşisi' olmamalı. Filistin meselesinde, aile içi şiddeti, işgalden bahsetmeden ele alabilir misiniz gerçekten ? (...) Tecavüzü lanetliyorsanız, başlı başına bir tecavüz olan işgali de lanetlemelisiniz. Tecavüz de işgal de kimliklerimizi zayıflatmaya, yok etmeye, boyun eğdirmeye yöneliktir." Pınar Seleğ

rollerinin pekişmesine neden olmaktadır. Daha küçük yaşlardan hepimize ezberletilen "Küçük Ayşe"nin bebeğine bakması, "Küçük Asker"nin de tüfeğiyle oynaması kadınlık ve erkeklik rollerini anlatır. İlkokul kitaplarında sıklıkça rastlanan bir başka durum ise avukat, mühendis, müdür gibi mesleklerin yoğunluklu olarak erkek olarak resmedilmesidir. Bu durum "para kazanan"

kişinin erkek olarak içselleştirilmesiyle ve toplumda önemli görülen mevkilerin erkeklere yakıştırılmasıyla alakalıdır.

Toplum tarafından dayatılan, bu rollerin dışına çıkanlar "normal" olarak addedilmemekte ve ötekileştirilmektedirler. Öğrenciler tarafından; babaların da yemek yapabileceği, annelerin de ev dışında fazla vakit geçirebileceği bir yaşamın var olduğunun ve bunun "normal" bir şey olduğunun farkına varılması gerekir. Bu da ancak eğitim kurumlarının, ailelerin ve toplum yapısının değişimiyle gerçekleşebilir.

Cinsiyetçi dil kullanımı, babanın ailenin reisi olarak resmedilmesi/söylenmesi ve yazılması, annenin "annelik" olgusuna vurgu yapılarak kutsallaştırılması gibi etmenlerin devam etmesi halinde "normal" olmayan davranışı sergileyen her zaman ötekileştirilen, dışlanan olacaktır.

Cinsiyetçi, heteroseksist ve ataerkil olmayan bir eğitim sistemi ile daha eşitlikçi ve özgürlükçü bir dünyanın zemini hazırlanacaktır.☒

MEDYAYI İZ LİYORUZ

3 Ağustos günü Akova yakınlarında gerçekleşen bir trafik kazasında Oksana Pavlova isimli seks kölesi bir kadın öldü. Kazada Liana Naidolova adlı bir diğer seks kölesi ile "zevk" için kadın eti satın alan Ramazan Güngör ağır yaralanırken, "eğlence" olarak para karşılığı insan bedeni kiralayan Adem İltuş ciddi bir yara almadı. 9 Ağustos'ta mahkemeye çıkarılan seks kölesi Liana "para karşılığı fuhuş yapmak" suçundan yargılanmak üzere teminata bağlandı ancak Liana'yı satmak ve satın almak suretiyle "fuhuş" a ortak olan erkeklere herhangi bir suçlama getirilmedi.

Bizce gerçekliği bundan ibaret olan bu haber Kıbrıs Gazetesi'nde iğrenç denecek düzeyde cinsiyetçi ve erkek

egemen bir dille yazıldı: "Gece kulübünden çıkardıkları kadınlarla geçirilen güzel saatlerden sonra cehennemi yaşadılar" "İki bayanla birlikte gündüz saatlerinde Gazimağusa'nın çeşitli yerlerinde gezip-eğlenen ve denize giden arkadaşlar, bir süre de denize girerek serinlediler." "Eğlenceleri felakete bitti."

Gece kulüplerinden kadın kiralamayı adeta özendiren böylesi bir dil, maço kültürden, "erkeğin şanıdır" anlayışından kaynaklanmakta, kadının cinselliğini tümüyle erkeğin hizmetinde gören zihniyeti beslemektedir. Kıbrıs Gazetesi, erkek okurlar o "güzel saatler" e imrensinler diye mi böyle bir dil kullandı yoksa haberi yazan ve

denetleyen tüm erkekler, gazetecilik etiğinden ziyade erkek egemen histerilerin kurbanı mı oldular bilinmez. Ancak bildiğimiz şudur ki; bu haberle kadın bedeni olduğu gibi insanlık onuru da ayaklar altına alınmıştır ve halktan özür dilenmesi gerekirken utanmazca aynı üslupla yayın yapmaya devam edilmektedir.

Para karşılığı insan eti kiralamayı gayet normal bir eğlence biçimi olarak gören bu haber dilini şiddetle kınıyoruz. Ve başta Kıbrıs Gazetesi olmak üzere cinsiyetçi bir dille kadınları aşağılayan tüm gazetelerin, sadece bu sayfalardan değil fiilen de karşılıklarına dikileceğimizi dosta düşmana söylüyoruz.☒

BİR SEMPOZYUMUN DÜŞÜNDÜRDÜKLERİ: “SOL” PARTİLERDE KADIN KOTASI VE LGBT KONUSU

Onur Emir Bütüner
onurbutuner@yahoo.com

Geçtiğimiz günlerde Kıbrıslı Gençlik Platformu'nun düzenlediği “Kıbrıs'ta Sivil Toplum ve Sol” konulu sempozyuma izleyici olarak katıldım. “Toplumsal Cinsiyet ve Sol”, “Ekolojik Bozulma ve Sol Çevre Politikaları”, “Sendikal Hareket ve Sol Partiler” başlıklarıyla gerçekleştirilen üç panele, Adalı Gençlik, Baraka Kültür Merkezi, BKP, CTP-BG, Dev-İş, FEMA, Kıbrıs Çevre Platformu, Kıbrıs Türk İnsan Hakları Vakfı, KTAMS, KSP, KTOEÖS, TDP, Yeşil Barış Hareketi ve YKP katıldı. “Toplumsal Cinsiyet ve Sol” tartışılırken dile getirilen “siyasi partilerde kadın kotası” ile neredeyse görmezden gelinen LGBT konusu hakkında fikirlerimi bu sayfadan paylaşmak istedim.

Sempozyum'da kadın kotası konusu ile ilgili siyasi partilerin sempatik gözükme çabası ve FEMA'nın kadın kotasını savunması dikkatimi çekti ve beni düşünmeye sevk etti. Siyasi partilerin kadın seçmenlerinin gönlünü almak için kullandığı “kota” nedir? Kota, partilerin kendi vicdanlarını rahatlatmak ve kadınlara şirin gözükme amaçlı, seçimlerde listelere girecek kadın oranıdır. Bu konuda FEMA adına konuşan Doğuş Derya, mecliste ne kadar kadın milletvekili olursa kadınların haklarının o kadar fazla savunulacağını vurguladı, bu düşüncesini de Ukrayna örneği ile pekiştirdi: Ukrayna'da partilerin kadınlarla ilgili kota uygulaması olmadığından hiçbir kadın meclise girememekte ve bu yüzden de Ukrayna'daki kadın ticaretine ses çıkaramamaktadır! Acaba önemli olan meclise kadın milletvekillerinin girmesi mi yoksa ataerkil sisteme karşı çıkan, cinsiyetçi olmayan, kadın hakları konusunda duyarlı kişilerin meclislerde yer alması mı? Bana göre meclislerde kadın, erkek, LGBT bireylerin değil toplumsal cinsiyet eşitliğini savunan, erkek egemen zihniyete teslim olmayan kişilerin yer alması sorunların çözümünde bir fayda sağlayabilir. Ülkemizde az sayıda da olsa kadın milletvekilleri vardır ancak hiçbir “kadın” milletvekilinin, gece kulüplerinin kapatılması ya da çalışan kadınlara devletin

ücretsiz kreş sağlaması gibi konularda somut bir adım attığını görmüş değiliz. Hatta “kadın” milletvekilleri, parti politikalarına teslim olarak Sosyal Güven(siz)lik Yasası gibi kadınların yıpranma payını kaldıran yasalara dahi olumlu oy verebilmişlerdir. ABD'de “Savaş Bakanı” Condeleezza Rice, İngiltere'de halk düşmanı neoliberal politikalarla anılan Margaret Thatcher, Türkiye'de derin devletin ve faili meşhur cinayetlerin savunucusu Tansu Çiller ve ülkemizde eski Meclis Başkanı Fatma Ekenoğlu biyolojik anlamda kadın olmalarına rağmen toplumsal cinsiyet eşitliği fikrine dayanan politikalar üretememiş bilakis kadınların aleyhine olacak icraatlara imza atmışlardır.

Toplumsal cinsiyet eşitliği bakış açısına sahip olmaksızın kotadan yönetime veya meclise giren birisi, kadınlar için herhangi bir proje üretemeyecek, ne örgütüne ne de kendini seçen seçmenlerine faydası olacaktır.

Daha da önemlisi toplumsal cinsiyet eşitliği formasyonundan uzak birisi, birlikte çalıştığı kişilerin, erkek egemen fikriyatını değiştiremeyecek, hatta kendini kabul ettirebilmek için erkek egemen kültürün alışageldiği ve dayattığı şekilde giyim, konuşma, düşünme ve davranma anlamında “erkekleşmek” zorunda kalacaktır. Bu yüzden mecliste elli tane kadın veya LGBT birey olsa da bu kişiler feminist, eşitlikçi ve özgürlükçü bir fikriyata sahip değillerse hiçbir şeyi değiştiremeyeceklerdir.

Var olan sistemde kadınların toplumsal yaşama bir kaç adım geriden başladıkları ve karar mekanizmalarında görev almalarının erkeklere göre daha zor olduğu sosyal bir gerçek olmakla birlikte tek başına kadın kotası bu derde deva olamayacaktır. Ancak şu da bir gerçektir ki, tüm cinsiyet ve cinsel yönelimlerin eşit ve özgür bir şekilde varolabileceği koşullar yaratılana kadar, bir basamak olarak bu yöntem de kullanılabilir. Siyasal partilerde kadın kotası, bu kotadan faydalanarak meclise girecek kadınların toplumsal cinsiyet eşitliği bakış açısına sahip olması ve feminist politikalar üretilip üretilmediklerinin seçmenleri tarafından sürekli denetlenebileceği bir koşulda bir nebze olsun anlamlı ve faydalı olabilir.

Sempozyumda dikkatimi çeken bir konu da YKP dışında hiçbir partinin LGBT bireyler için bir çalışmasının bulunmamasıydı. “Sol” partilerimize göre “toplumsal cinsiyet”, yalnızca kadınlar için partilerinde bulunan sözde ayrıcalıklardan başka bir şey ifade etmemektedir. Aceba bunun sebebi ülkemizde LGBT kişilerin az sayıda olduklarını düşünmeleri ve onları görmezden gelmeleri midir? Sonuçta büyük bir oy potansiyeli taşımayan bir kitle için çalışma yapmaya ne gerek var değil mi! Siyasi partiler, toplumumuzda halen kabul görmeyen LGBT bireylerin hakları veya uğradıkları ayrımcılıklar konusunda çalışma yaparlarsa halkın tepkisini alıp oy kaybetmekten mi korkuyorlar? Bu “sol” partilerin asıl amaçları halkın gözüne iyi görünmek olduğu için LGBT bireyler oy kaygısıyla rahatlıkla soyutlanabilir! Fakat toplumumuzda düşünüldüğü kadar az LGBT birey yoktur, sadece toplumsal baskı yüzünden kendilerini saklamaktadırlar. İnsan hakları, eşitlik ve özgürlük sola içerili değerlerdir ve kendini solda tanımlayan partilerin LGBT kişilere destek olması ve ilk önce kendi parti üyelerinden başlayarak halkı bilinçlendirmeleri, feminist bireyler yaratmaları gerekmektedir.

Sol partiler sadece seçime yönelik kota çalışması yerine kadınların ve eşcinsellerin uğradıkları ayrımcılıkları mesele edinen uzun vadeli bir toplumsal cinsiyet eşitliği çalışması yapmalıdır. Feminizm samimi bir parti politikası olduğunda, vicdan rahatlatmak için yapılan kotaya da ihtiyaç kalmayacaktır. ☒

Heteroseksizm BİZCE

Heteroseksizm, insanları ve ilişkilerini, toplumdaki kadınlık ve erkeklik rolleri temelinde oluşmuş bir sistem içerisinde değerlendirmek ve algılamaktır. Bu sistem dışında kalanları da ötekileştirmektedir.

Heteroseksizme göre; kadın uygun bir yaşa gelince bir erkekle evlenmeli, evinde ev işi yapmalı, çocuk doğurmalı, doğurduğu çocuğa bakmalı, ev dışı ücretli bir işte çalışsa bile toplumsal hayatta sınırlarını bilmelidir. Kocasına güzel ve zayıf görünmek için kendisine bakmalı, çekici olmalı, olabildiğince genç kalmalıdır. Erkek ise “hanım hanımcık” bir kadınla evlenmeli, çocuk sahibi olmalı, ev dışında ücretli bir işte çalışmalı, ekonomi ve siyaset ile ilgili konuşabilmeli ve sporla ilgilenmelidir. Bu kalıplar dışında veya daha bağımsız yaşamayı tercih eden bir kadın veya erkek “normal” algılanmamaktadır. Heteroseksizm kadını erkeğe göre ikinci sınıf insan yapan bir bakış açısıdır. Kadını erkeğe, erkeği kadına zorunlu kılan bu anlayış, “normal” saydığı sistemin dışında duran eşcinselleri, biseksüelleri ve transgenderleri de ötekileştirmektedir. Heteroseksizm yaratılan tüm ötekileştirmelerin sonucunda ise ataerkil sistemi ve onun yarattığı hiyerarşileri beslemektedir. Bu yüzden de Feminist-iz anti-heteroseksisttir.

BUNLARI SÖYLE(T)MEYİZ!

İnsanlığın Geleceği Sosyalizm

Hasan Yıkıcı
hasan_ykc@yahoo.com

Mücadelelerin çeşitliliği esas olarak geleceğe yönelik farklı arayışların da ürünüdür. Geçmişin gürültüsünün sağır ettiği kulaklar eskisinden köklü bir biçimde farklı olan yeni durumun gereklerinin duyulmasına engel oldular.

Masis Kürkçügil – Dünya Sosyalist Hareketi Yeniden Biçimlenirken
Yeni Yol dergisi, sayı 24

Burjuva medeniyeti 90'ların başında, Sovyetler Birliği'nin yıkılmasını, kapitalist sistemin 'zaferi' olarak sundu. "Başka alternatif yok" naraları ile kapitalist iktidar yeryüzü üzerindeki 'mutlak hakimiyetini' ilan etti. Böylece dünya sosyalist hareketi, bünyesinde hem ideolojik hem de pratik başarısızlıklar barındıran bir krize girdi. Kuşkusuz bu krizin kökenleri ve çöküşün temelleri 1930'larda kurumsallaşan ve sosyalist hareketin resmi ideolojisi haline dönüşen Stalinist çarpıtmalara kadar uzanmaktadır. Fakat pratik anlamda, Sovyetler Birliği'nin (Stalinizm'in) çökmesi –sadece teorik düzlemde değil- pratik hayatta da sosyalizme dair bir inandırıcılık kaybının oluşmasına neden oldu. Bu durum 1990'lar boyunca kendisini yakıcı bir şekilde hissettirdi. Neo-liberal saldırı marşları eşliğinde kapitalizm halklar ve emekçi kesimler üzerinde hem ideolojik hem de maddi/ekonomik anlamda müthiş bir baskı oluşturdu.

Öte yandan Sovyetler Birliği'nin çökmesi –sosyalist hareket açısından ne kadar moral bozucu ise idi- bir yandan da geçmiş ile hesaplaşma ve sosyalizm ile alakalı olmayan fakat sosyalizm olarak kanıksanmış fikirler dizisi ile de hesaplaşma ve onlardan kopuş iradesini arama anlamında

sosyalist hareketin karşısına yeni bir zemin sunmaktaydı. Bu hesaplaşma ve kopuş kuşkusuz 20.yy'ın tüm birikimini silmek anlamında değil; tam tersi o birikimin içinden başarısızlığa neden olan yanlış, aksak, eksik ve zararlı unsurları ayıklamak, onlarla yüzleşmek anlamında algılanmalıydı. Çünkü her ne kadar Stalinizm'in resmi ideoloji mertebesinde mutlaklaştırdığı komünizm anlayışı, totaliter, bürokratik, ilerlemeci ve anti-demokratik ise; bunun dışında gelişen, Marksizm'i hem Stalinizm'e karşı hem de kapitalizme karşı savunmuş anti-otoriter ve özgürlükçü akımlar da vardı.

Kuşkusuz bahsi geçen yüzleşme ve

kopuş 20. yy başarısız sosyalist deneyimleri ile radikal ve devrimci bir hesaplaşmayı gerekli kılmaktaydı. Çünkü koşulların tepe taklak olduğu, emekçi halkların acımasız bir neo-liberal karşı devrim sürecine maruz kaldığı bir dönemde sosyalist hareketin kendisini geleceğe dair yeniden devrimci bir nitelikte kurmasının, güncelin ihtiyaçlarını kavramasının ve inandırıcılık krizini yenmesinin ön koşulu, geçmişin olmuşları ile radikal bir biçimde

hesaplaşmasından geçmekteydi. Bu, doğrudan hem yeni deneyimlerin varlığını gerektirmekteydi hem de yeni deneyimlerin başarısı için elzem olmalıydı. Çünkü emekçilerin kafasındaki sosyalizmin inandırıcılık krizi esasta güncel, pratik bir krizdi. 1991 yılında Ernest Mandel, İstanbul'da

gerçekleştirdiği bir konferansta sosyalizmin inandırıcılığını yeniden sağlanması hakkında şöyle demektedir: "Sosyalizmin inandırıcılığının bunalımını yaratan ideolojik mücadeleler değil, yaşanmış acı gerçekler, acı deneyimlerdir. (...) Sosyalizmin inandırıcılığını yeniden tesis edebilmek için şöyle bir benzetme yapabiliriz: Tepesine tırmanmamız gereken dev bir dağın henüz eteklerindeyiz. Henüz Himalayanın eteklerindeyiz! Ve tırmanmak için elimizde fazla dağcılık aleti de yok. Çok zor olacak, çok zaman alacak bu. Süratle yeni deneyler yaşamamız gerekecek. Çünkü sorun gerçekten pratik ve gerçek bir sorun."

21.yy'da sosyalizme doğru!

Düşünce ancak hareketin içinde var olur. Düşüncenin bilgisine ulaşmak için hareketin bilgisini kavramak gerekmektedir. Fakat bu sabit ve mutlak bir durum değildir. Çünkü düşüncenin kendisi de hareket halindedir. Mandel, yukarıdaki cümleleri toplumsal mücadelelerin yenilgi ve kuraklık döneminin başında kurmuştu. 10 yıllık bir süreçte yeryüzünde neredeyse yaprak kıvıldamazken, dipte toplumsal mücadelelerin akarsuyu ısınmaktaydı. 90'ların sonu, 2000'lerin başı yeni toplumsal hareketlerin mücadele sahnesine çıktığı dönemdi. Yeni dönemin ihtiyaçları ve gerekleri üzerine tüm dünyada yeniden sosyalist hareket kendisini doğrudan pratiğin ihtiyaçları üzerinden kuruyor, yapılandırıyor. Latin Amerika'da yaşanan ciddi devrimci kalkışmalar tüm dünyada sosyalist solun nefes almasını sağladı. İlk kez sadece özelleştirmelere karşı duran fakat kapitalizmi karşısına almaktan çekinen Latin Amerika isyancı hareketleri, çok geçmeden böyle bir şeyin mümkün olmadığını kavrayarak anti-kapitalist ve sosyalist bir yolu benimsediler. 2005 yılında Venezüella devlet başkanı Chavez sosyalist literatüre yeni bir kavram hediye ederek Himalaya dağının eteklerini artık geride

biraktığımızın sinyali verdi: “21 yy. sosyalizmini keşfetmek zorundayız.”

Chavez burada 21.yy sosyalizmini bir oldu-bitti teorik kalıplar dizisi olarak değil, keşfedilecek bir süreç olarak ortaya koydu. Bu hem geçmişin gürültüsünden bir kopuşu hem de geleceğe doğru iradi bir yönelişi ifade etmektedir. Bu süreç –sosyalizmi keşfetmek veya biz onu kurmak da diyebiliriz- kuşkusuz her ülkenin ve toplumun kendi özgül koşullarına göre değişecek ve gelişecektir. Bu durum Latin Amerika toprakları üzerinde Bolivarçı Devrim olarak gelişiyor.

Fakat 21.yy'da kurmaya çalıştığımız sosyalizm geçmiş deneyimlerden farklı olacaktır. Bürokratik, totaliter, tek bir ülkeye sıkıştırılmış, devletçi, ilerlemeci-kalkınmacı, tek tipleştirici olmayacaktır. Yüzü geçmişe değil geleceğe dönük bir sosyalizm pratiği, ilkeleri ile tutarlı olmalıdır. Mandel'in 'Umudu yeniden yeşertmek' isimli makalesinde altını çizdiği gibi: “Her ne koşulda olursa olsun herhangi bir yabancılaştırıcı ve baskıcı pratiği kabullenemeyiz. Karl Marx'ın 'mutlak

21.yy sosyalizmi **ekolojist** olmalı; doğa ile insan arasında hiyerarşi kurmamalıdır.

21.yy sosyalizmi **anti-kapitalist** olmalıdır. Düzen içi iyileştirmeler aracılığı ile kapitalizmi makulleştirme, eşitsizlikleri azaltma yolundaki liberal akımların aksine (bugünlerde ülkemizde bu akım 'yeni sol' olarak kendisini sunuyor) bizzat eşitsizlikleri yaratan koşulları sorgulamalı ve aşmalıdır.

21.yy sosyalizmi **anti-empyralist** olmalı;

ve acil hedef' (categorical imperative) adını verdiği ilkenin anlamını kavramak çok önemlidir: İnsanlığı yabancılaştıran ve küçülten her tür koşula karşı mücadele edilmelidir. Eğer pratiğimiz bu hedef ile tutarlı olursa, sosyalizm bir kez daha zafere ulaşacak ve asla mağlup edilemeyecek bir siyasal güç haline gelecektir.”

Nasıl bir sosyalizm?

21.yy sosyalizmi **devrimci** olmalı; gündelik hayatı dönüştürebilmek için sistemi, sistemi dönüştürebilmek için de gündelik hayatı dönüştürmeyi hedeflemelidir.

21.yy sosyalizmi insan potansiyelini geliştirmeye odaklanarak **öz-yönetimci** ve **özgürlükçü** olmalıdır. Bizzat emekçilerin kurtuluşu kendi eserleri olacaktır şiarı doğrultusunda düzenin, maddi yaşamın dönüşümü emekçilerin sürece doğrudan yaratıcı güçler olarak katılımı ile gerçekleştirilmelidir.

empyralist hegemonya ve işgallere karşı tavizsiz olmalıdır.

21.yy sosyalizmi **enternasyonalist** olmalı; sosyalist anavatancı ve milliyetçi söylemlere bulaşmayarak, her ülkenin kendi yerelliğinden kalkarak bir bütün olarak halkların ve emekçilerin uluslararası ortak mücadelesini ve dünya çapında sosyalizmi hedeflemelidir.

21.yy sosyalizmi **feminist** olmalı; Toplumsal cinsiyet kimliklerinin özgürleşme mücadelesi ile sosyalizm mücadelesi ayrı düşünülmemelidir.

21.yy sosyalizmi **katılımcı, eşitlikçi** ve **demokratik** olmalı; kararlar yukarıdan aşağıya doğru dayatmalarla değil, doğrudan insanların kendi hayatı dönüştürme süreçlerine dahil olarak aşağıdan alınmalıdır.

İnsanların dönüştürürken aynı zamanda da dönüştükleri gerçeğinden hareketle, 21.yy sosyalizmi aşağıdan hareketlerin eseri olacaktır.☒

Solculuk, Kıbrıslılık ve İlerici olmak

Burak Kurtcebe

burak_roque_91@hotmail.com

İlerici olmak ne demektir? Kıbrıs'ta barış, çözüm ve halklar arası uyum yaratılmasını istemekle solcu olmak özdeşleştirilmektedir. “Kıbrıslılık”, BM ve AB'ci insanların etkisiyle adeta solculuğun kendisi sanılmakta, yaşamın her alanında olduğu gibi kavramlar ters yüz edilmektedir. Bu konuya bakışımızı terminolojik olarak anlatmak gerekirse; etnik, milli, ulusal kimlikler kapitalist ekonomik ilişkilerin insanlığın gündemine gelmesi ile birlikte icat edilen ideolojik olgulardır. Ancak bu “icat”ların toplumların tarihinde hiç bir karşılık bulmadığını söylemek de ne yazık ki mümkün değildir. Buna daha sonra döneceğiz.

Genel olarak sol hem göreceli bir kavramdır, hem de politik olmanın ötesinde düşünsel bir faaliyettir. Marx'tan önceki sosyalist düşünce öncüleri Robert Owen gibi isimler politikacı değillerdir. Ya düşünsel (ütopik) ya da sendikal mücadele yürüten insanlardı. Bilimsel düşüncenin politikaya egemen olması Karl Marx ve çağdaşlarının döneminde gerçekleşmiştir. Bilimsel düşünce için dialektik materyalist bir düşünce sistemi şarttır. Bu anlamda durağan bir şey yoktur. Her şey sürekli bir değişim içerisinde.

Bu bakımdan ele alındığında Kıbrıs sorununun çözümünü talep etmek veya “Kıbrıslılığı” savunmak, tek başına solcu ve ilerici olunmasına yetmez. Örneğin bugün güneyde DİSİ bu hedefi savunarak sağ kalmaya devam etmektedir. Zaten mevcut “Kıbrıslılık” savunusu olsa olsa “patriotizm” yani vatanseverlik diye tanımlanabilir ve bu hiç bir biçimde solun tekelinde olan bir duygu değildir! Ve hatta “vatan”, “patrie” kavramı çoğu durumda ulusalcılığın bir göstergesi olup, felsefi, tarihsel hatta pratik yönden sağ ile ilişkili bir kavram olarak algılanmaktadır. Yukarıda ilerici olmak göreceli bir kavramdır dedik.

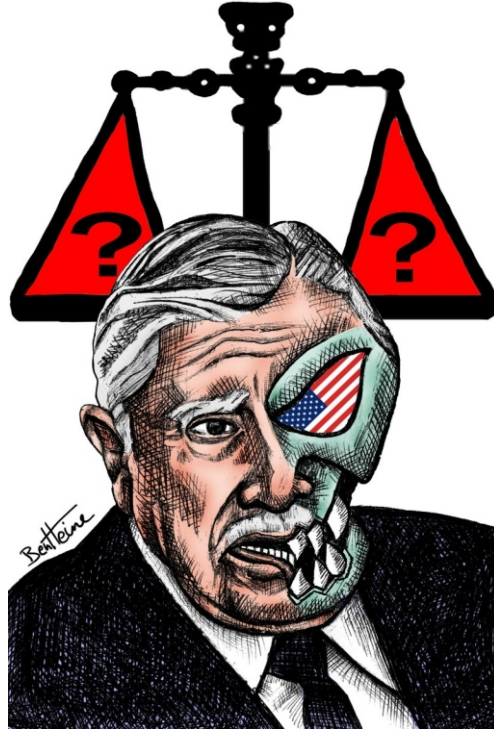
Aristokrasiye karşı gelişimi savunan burjuvazi ilericiydi. Empyralizm çağında artık kendi düzenini sağlayıp onun devamı için çırpınan burjuvazi gerici olmuştur. Görecelilik budur. Solu sol, sağı sağ yapan şeyler, savundukları günlük veya geniş zamanlı politik hedefler değil insanı-toplumu-doğayı özetle evreni tanımlamakta kullandıkları yöntemdir. Bu nedenle de olmayan bir Kıbrıslılığı varmış gibi savunmak mücadeleyi ileriye değil geriye götürür.☒

El Pueblo Unido, Jamas Sera Vencido!

İsmail Özuçar
ismail_ozucar05@hotmail.com

14 Ağustos 2010 Cumartesi, akşam saat 20.00 sıralarında neredeydiniz? Evde koltuğunuzda oturup aptal kutusuna mı bakıyordunuz? Yoksa sanal alemde kendinize yeni afyonlar mı arıyordunuz? Durun tahmin edeyim; Dereboyu'nda piyasaya takılıyordunuz. Ya da o gece Selimiye Meydanı'nda (Ayasofya) Şilili devrimci müzik grubu İnti İllimani'nin, 1973 Pinochet askeri darbesine karşı yaptığı ve Sol Anahtar'ının Kıbrıs için düzenlediği "El pueblo unido jamas sera vencido!" şarkısını bağıra bağıra söylüyordunuz.

Türkçeye çevrildiğinde "Birleşmiş halk asla yenilmeyecek" anlamına gelen "El pueblo unido jamas sera vencido", demokratik olarak seçilmiş sosyalist devlet başkanı Salvador Allende'yi düşüren 1973 Pinochet darbesine karşı yapılan Şili direnişinin en önemli şarkılarından biridir. Şarkının yazarı Sergio Ortega olup düzenleyicisi İnti İllimani devrimci müzik grubudur. Grup bu tarihlerde İtalya'da konser verirken Şili'de askeri darbe patlak verince, 1988'e kadar ülkesine dönemedi. Grup, adını Güney Amerika'da eski bir yerli kavmi dili olan Aymara dilinden almaktadır. "İnti" güneş, "İllimani" ise İllimani Dağı isminden gelmektedir. Bu da "İllimani Dağı'nın güneşi" anlamına gelmektedir. Grupta 2001 yılından beri bazı ayrılıklar yaşandıktan sonra 2005 yılında bu isimde iki grup ortaya çıktı; İnti İllimani Historico ve İnti İllimani. Protest müziğin dünyadaki en radikal temsilcilerinden biri sayılan bu grubun sloganlaşan El pueblo unido şarkısı ile

Şili halkının özgürlük mücadelesi, dünyada kapitalizm altında ezilen diğer halkların da özgürlük mücadelesi haline gelmiştir.

Kendi coğrafyamızda da 36 yıldır ABD emperyalizminin taşeronu olan TC ordusunun işgali hala sürmektedir. Kıbrıs'a "barış" getirmek için tatile çıkan Ayşe 36 yıldır evine dönmekte kararlıdır. Tankların gölgesinde geçen 36 yıl geride kalırken, Kıbrıs halkları hala buna dur diyememektedir. Buna dur diyememekle de kalmayıp ortak bir mücadeleye de girişememektedirler. Son iktidar olan UBP Hükümeti ile de her geçen gün körüklenen milliyetçilik "Şafak Nöbeti" ile daha da iğrenç hale getirilmektedir. İşte 14 Ağustos'ta, "Mutlu Barış Harekatı"na karşılık yapılan Anti-militarist Barış Harekatı'nın amacı

"Ayşe! Tatil bitti! Evine dön!" diyebilmektir. Tüm bunlar göz önünde bulundurulduğunda akla şu slogan gelmektedir: "El pueblo unido jamas sera vencido". Yıllar önce Şili'de yine ABD emperyalizminin taşeronu olan Pinochet'e karşı yükselen ses bu gece de yükselmeliydi. Halkların işgale, faşizme, sömürüye, bağımlılığa, darbelere karşı yükselteceği ortak ses o gece yankılanmalıydı. İşte bu görevi de coğrafyamızın devrimci müzik grubu Sol Anahtar'ı kendi duruşu ve değerleriyle yerine getirdi. Öncelikle bu slogan -bu şarkı- kendi sorunumuzu, derdimizi anlatmalıydı. Yani buradaki taşeron işgali,

sömürüyü, mücadeleyi anlatmalıydı. Ama bu, Şili'deki mücadeleden kopmamalıydı. Halklarımızın ortak vatani Kıbrıs'ın bölünmemesi gerektiğini vurgulamalıydı. Mücadele şeklini anlatmalı, mücadeleye olan inancı artırmalıydı bu sözler. Sonrasında bu şarkı biraz da Kıbrıs kokmalıydı. Dinleyince işte bu bizim "mücadelemiz" demeliydi halklar. İçine biraz keman ezgileri biraz da döplek ritimleri girmeliydi. Öyle de oldu. Kıbrıs için yazılmış sözleriyle ilk kez bu gece söylendi bu şarkı Sol Anahtar tarafından.

Dünyada birçok mücadele ve bu mücadeleleri melodileriyle haykıran birçok müzik grubu, birçok müzisyen yaşıyor. Bu mücadeleler için birçok şey hissederiz çoğu zaman oturduğumuz koltuğun üzerinde, televizyonun karşısında. Bazen üzülürüz, bazen seviniriz. Bazen okuruz ve o konuda bilgi ediniriz. Her yerde de anlatırız bunları. Ama önemli olan bu mücadelelerden ders çıkarmak ve kendi coğrafyamıza uyarlayabilmektir. Sokağa çıkıp bu konuda bir şeyler yapabilmek. "Özgürlük de, mücadele de sen ordaysan orada!"

El Pueblo Unido Jamas Sera Vencido

Kıbrıs bizim mücadelemizin
Halkımızın mücadelesinin
Kazanacak inancı olanlar
Kazanacak mücadeleçiler
İşte zafer bizim bağımsızlığımız
Getirecek güzel bir gelecek

Birleşik bir ada ister halklar
Bağımsız ve sonsuza dek kardeş
Kıracağız zincirlerimizi
Kuracağız yine ülkemizi
Bizim sevgi dolu vatanımızdır o
Artık yeter mücadele zafer

Ezilen halkımın onurudur direniş
Taşeron işgale set olduk biz birlikte

Yılgınlığı silkinip atalım
Korkuları çöpe savuralım
Yeneceğiz işbirlikçileri
Kovacağız bu işgalcileri
Birlik bizi bekler mücadele için
Yürüyüşün adil barış düşün

Birleşik bir ada ister halklar
Bağımsız ve sonsuza dek kardeş
Kıracağız zincirlerimizi
Kuracağız yine ülkemizi
Bizim sevgi dolu vatanımızdır o
Artık yeter mücadele zafer

Ezilen halkımın onurudur direniş
Taşeron işgale set olduk biz birlikte

Söz: Münür Rahvancıoğlu

lyricus

Hazırlayan:
Hasan Yıkıcı

Bir deniz şiir

X'e

diyorsun ki bana "Biliyorum, yine yenileceksin"
biliyorum, yine yenileceğim

kalabalıklar boyunca uzanan suskunluğun içine daldım
tüm kuruntularımı gürültüye verdim
vara vara bir yokluğa vardım
bu ne zaman oldu, unuttum!

-ördeği takip eden ölümdü, doğduğu ilk günden beri-

ne zaman gelecektin, gelecek miydin?
yolların nerede?
ardımdaki uçurum
karşımdaki uçurum
artık beklemekten yoruldum
gidişin kayboluşumdu
neyi beklediğimi unuttum

-ölüm ile ördek dost olmuşlardı. (iyi veya kötü) zaman geçiriyorlardı-

kalan ne kaldıysa;
kıyıları ile birlikte
iplikleri ile birlikte
çürükleri ile birlikte
çukurları ile birlikte
renksizliği ve sessizliği ile birlikte
ne kalmışsa kalan
geriye bu dere yatağından

-günlerden bir gün ördek üşüdüğünü hisseder...-

yani ne kalmışsa artık o parlaklığın ardından
o pırıltının ve karmaşanın
o suskunluğun ve dilsizliğin
işte her neyse o

...ve ölüm ördeğin ardından baka kalır-

bitimsiz çukur
pervasız çığlık
dev uğultu

her ne ise şimdi seslenen
onu bulmaya gidiyorum

kendimden içeri
kendimden birini 'almaya' geliyorum!

-ölüm içinde keder gibi bir şey hisseder*-

varyok zamanlarımın yokvarları ile
yürüyorum

ölümü gömmeye gidiyorum

yürüyorum,
yok arkadaşlarım yoldaşım.

*Wolf Erlbruch, 'Ördek, Ölüm ve Lale' – İletişim Yayınları

Hasan Yıkıcı
Ağustos 2010

Bizim mahalle

İlk köşede
Emekçi kadına rastladım
Başkaldırışını mümkün kılan
Varoluşuyla kiremitlerden farklıydı

Diğerlerini ötekileştiren genç
Büyük harflerle
Kavgasını kusuyordu aynı duvara

Yazılmışları dillendiren
Yaşlanmış sırtını
Türküleriyle karşılıyor gelenleri

Gecenin kör karanlığında
Karmaşık şehrin
Kırmızı kiremit duvarları
Birçoklarını kavuşturuyor
Aynı meydana

Şafak tutuşurken
Şapıyorlar
Tek çıkmaz yola

Yolun sonundaysa
İnsan kanı karışmış
Dev altın döküm kapıları
Başlıyorlar yumruklamaya

İçerde
Çatal bıçak tıktıkları
Satılmış sömürmüş
Kahkaları yükselse de

Dışardan gelen
Yavaşça bastırıyor
Hepsini

Güm güm güm...

Çağıl Ener

seni seviyorum kıbrısım

Seni seviyorum kıbrısım
Kızılyıldızı sevdiğim gibi
Sen ki kapitalizm
Ve savaşlarla geçirdin ömrünü

Afroditin doğduğu güzel yer
Şimdi böldüler seni ikiye
sırf kapitalizmin
pis çıkarları için

ah güzel kıbrısım
seni kiraladılar
ucuz ve köhne
içi boş bir oda gibi

seviyorum seni kıbrısım
kızılyıldızı sevdiğim gibi
tek istegimiz kıbnsta
kızılyıldızın yükselmesi

yüksel kıızılyıldız
parla güzel kıbrısımda
iki parcamızı birleştirip
tek ve özgür kıbrıs için

Ferhat Sertel

Yurttaşım gardaşımı 56

geçemem
sınır kapıları sığmaz
utancımı.

korkutamaz
gösterilen en modern topuzlar
törenlerde.

giyemem
tek paçalı donu
tek kollu gömleği
üşürüm.

titreyemez, örgütlü bir gözün baktığı kadar
duyamaz, örgütlü bir elin tuttuğu kadar
yanamaz, örgütlü bir kalbin attığı kadar
esir yurduna
kimse.

Aydın Adamoğlu

3.
ULUSLARARASI KIBRIS
İŞÇİ FİLMLERİ
FESTİVALİ
 4-13 Ekim 2010

www.uiffkibris.org

GÜVENCESİZLİĞE
SEYİRCİ
KALMA

GÖSTERİMLER
 ÜCRETSİZDİR

BES, ÇAĞ-SEN, DAÜ BİR-SEN, DAÜ-SEN, DEV-İŞ,
 GÜÇ-SEN, KTAMS, KTMMOB, KTOEÖS, KTÖS,
 TIP-İŞ, Akademi Sinema Kulübü, Baraka Kültür
 Merkezi, Barikat Gazetesi, ODTÜ Sosyalist Düşünce
 Topluluğu, ODTÜ Kültür Edebiyat ve Düşünce
 Topluluğu (Dergicik), ODTÜ Sinema Topluluğu,
 ODTÜ Politik Düşünce Topluluğu, Pir Sultan Abdal
 Kültür Derneği

Yer: Gönyeli Belediyesi
 Konferans Salonu

Tüm Gösterimler
 Saat: 20.00

PARMAK İZİ
ÖMER TATLISU
otatlisu@gmail.com

Murphy Kanunları

Herkes kriz geçirirken sakinliğini koruyorsan,
belki de durumu anlamamışsındır!

MİZAH CİDDİ BİR İŞTİR!

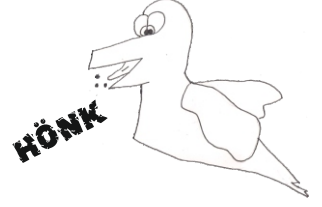
Türkey Tokel'den mesai saatlerinden etkilenecek kamu emekçilerine tavsiyeler !

Sandüviç, tost,
meyvesuyu getirin
idare edin öğleni.
Çocuklara da
neneleri, dedeleri
baksın!

Aha gördün mü
çalışma bakanı
nasıl olur!
Yaşa var ol!
Zeka fişkirir
adamdan!

UBP Yusuf Suiçmez'i görevden aldı !

Sen bir bardak
su iç Yusufum!

Bu yaptığınız ne politik
olarak ne ahlaken ne de
dinen doğru değil!

TDP Genel Başkanı Mehmet Çakıcı koalisyonla girmek istemeyen gençlere sert konuştu.

Sayın Başkan,
Biz UBP'yle
koalisyon
istemiyoruz!

Sana bir çakarım!

Hayat mizahı gene geçti !

Yıl:1789
Yer: Fransa

Yıl: 2010
Yer: KKTC

